

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร
ในมิติด้านสิ่งแวดล้อม

มนต์ศิระ จรุงสุทธิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ปีการศึกษา 2565

THE OPINIONS OF THAI TOURISTS REGARDING THE COMMUNITY
SURROUNDING THE TALAT NOI COMMUNITY IN BANGKOK
IN TERMS OF ENVIRONMENTAL ASPECTS

MONSIRA CHAROONSIT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Tourism Management
Faculty of Tourism and Hospitality
Dhurakij Pundit University
Academic Year 2022

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย
กรุงเทพมหานคร ในมิติด้านสิ่งแวดล้อม
เสนอโดย นายมนต์ศิระ จรุงสิทธิ์
สาขาวิชา การจัดการการท่องเที่ยว
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑกานติ ชูบชูวงศ์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑกานติ ชูบชูวงศ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน แสงพิกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา สว่างคง)

..... กรรมการ
(ดร.อนันต์ เชื้อชาญกิจการ)

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรมรับรองแล้ว

..... คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
(อาจารย์วสุกานต์ วิศาลสวัสดิ์)

วันที่ 14 เดือน มี.ย. พ.ศ. 2566

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร ในมิติด้านสิ่งแวดล้อม
ชื่อผู้เขียน	มนต์ศิระ จรุงสุทธิ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑกานติ ชุบชวงค์
หลักสูตร	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร ในมิติด้านสิ่งแวดล้อม 2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร ในมิติด้านสิ่งแวดล้อม

วิธีการดำเนินการวิจัยเป็นวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวชาวไทยและผู้ที่อยู่ชุมชนตลาดน้อยตาม พบว่าสิ่งแวดล้อมภาพรวมดูไม่สะอาด ขยะเกลื่อนกลาด พื้นที่ในชุมชนมีความแออัด การจัดระเบียบด้านขยะไม่ดีพอ บางจุด มีกลิ่นไม่พึงประสงค์รวมถึงมลพิษของเสียที่ทิ้งลงแม่น้ำ ซึ่งข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาคือต้องทำการพัฒนาระบบการจัดการด้านขยะแยกขยะประเภทต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ถูกหลักอนามัย มีการจัดโครงการพัฒนาจิตสำนึกในการรักษาความสะอาด เพิ่มจุดทิ้งขยะแต่ละประเภทให้เหมาะสม ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการเก็บแบบสอบถามเพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อย จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 404 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 18-30 ปี มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน สถานภาพโสด การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ย 15,001-30,000 บาทต่อเดือน และมีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพและปริมณฑล ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวชาวไทยด้านความสะอาดสรุปได้ว่าภาพรวมของชุมชนตลาดน้อยมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ซึ่งนักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นด้านร้านอาหารในชุมชนตลาดน้อยมีความสะอาดมากที่สุด รองลงมาชุมชนตลาดน้อยมีความสะอาด และทางเดินในชุมชนมีความสะอาด ส่วนระดับความคิดเห็นด้านการรณรงค์ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านโรงแรมหรือที่พักในย่านชุมชนตลาดน้อยมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองลงมาคือ ชุมชนตลาดน้อยมีการรณรงค์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนสีเขียวและชุมชนตลาดน้อยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เน้นการดูแลอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่วนระดับความคิดเห็นด้านความปลอดภัยของชุมชนตลาดน้อย มีระดับความคิดเห็นรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีป้ายประชาสัมพันธ์คำเตือนหรือคำแนะนำการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวเพื่อความปลอดภัยมีมากที่สุด รองลงมา

คือ ชุมชนตลาดน้อยมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง รองลงมาชุมชนตลาดน้อยมีศูนย์ประชาสัมพันธ์และประสานงานให้ข้อมูลด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวและชุมชนตลาดน้อย และมีสถานที่หรืออุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นเตรียมพร้อมไว้ดูแลนักท่องเที่ยว

คำสำคัญ : ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว, สิ่งแวดล้อม, แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, ชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร, การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

.....*สมหมาย*.....

Thesis Topic	THE OPINIONS OF THAI TOURISTS REGARDING THE COMMUNITY SURROUNDING THE TALAT NOI COMMUNITY IN BANGKOK IN TERMS OF ENVIRONMENTAL ASPECTS
Author	Monsira Charoonsit
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Mantanakan Chubchuwong
Program	Tourism Management
Academic Year	2022

ABSTRACT

This research aims to 1) study the opinions of Thai tourists on the Talad Noi community in Bangkok, with respect to the environmental aspect 2) study the opinions of residents in the community about the Talad Noi community in Bangkok, with respect to the environmental aspect.

The research method is a mixed-method approach, integrating qualitative and quantitative research. The qualitative research outcomes include interviews with Thai tourists and local residents in the Talad Noi community, revealing an overall unclean environment, trash, congested community spaces, and poor waste management. Some areas even include unpleasant odors, including harmful emissions dumped into the river. Recommendations for development include improving the waste management system, organizing regular cleanups, and initiating environmental awareness campaigns. The quantitative research involved collecting surveys to study the level of environmental opinions from Thai tourists visiting the Talad Noi community.

From a sample size of 404 people, it was found that most were female, aged 18-30, privately employed, single, college-educated, with an average income of 15,001 – 30,000 Baht per month, and residing in Bangkok and its suburbs. The study revealed that restaurants in the Talad Noi community are the cleanest, followed by the community itself and its walkways. As for campaigning and promoting environmental conservation awareness, the overall opinion level is high, with hotels or lodges in the Talad Noi community area showing the highest level of environmental conservation. Following that, the Talad Noi community promotes itself as a green tourism site and emphasizes environmental care. As for safety in the Talad Noi community, the overall cleanliness opinion level is medium to high. The overall

opinion level is medium. The Talad Noi community has the most safety signs, warnings, or visitor behavioral guidelines. This is followed by the presence of security personnel for tourists and the provision of safety information by the community, as well as the availability of basic medical facilities or equipment for tourist care.

Keywords: Thai Tourist Opinions, Environment, Cultural Tourism, Talad Noi Community, Bangkok, Sustainable Tourism.

.....*Shanmai*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร ใน มิติด้านสิ่งแวดล้อม สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑกานติ ชูชูวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อ ผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณนายจุฤทธิ์ กังวานภูมิ ประธานชุมชนตลาดน้อยที่กรุณา และให้ความคำแนะนำ ให้ทำวิจัยวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ รวมถึงนักท่องเที่ยว และคนในชุมชนตลาดน้อยที่ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถาม ทำให้การทำวิจัยครั้งนี้ผ่านไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบไปด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน แสงพิกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา สว่างคง และ ดร.อนันต์ เขียวชาญกิจการ ที่ได้กรุณาแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ ครอบครัว เพื่อนนิสิต และเพื่อนสนิทที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจใน ทุกด้าน ๆ อย่างดีที่สุดเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

มนต์ศิระ จรุงสุทธิ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ด
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 แนวคิดและทฤษฎีท่องเที่ยวสีเขียว.....	5
2.2 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	8
2.3 แนวคิดและทฤษฎีการวัดพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	13
2.4 แนวคิดและทฤษฎีด้านจิตสำนึกความตระหนักและทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อม.....	14
2.5 แนวคิดและทฤษฎีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.....	17
2.6 แนวคิดและทฤษฎีการท่องเที่ยวชุมชน.....	20
2.7 ประวัติของชุมชนตลาดน้อย จังหวัดกรุงเทพมหานคร.....	22
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
2.9 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	37
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	38
3.1 วิจัยเชิงคุณภาพ.....	38
3.2 ผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง.....	38
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
3.4 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
3.5 การวิเคราะห์ผล.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.6	40
3.7	41
3.8	42
3.9	49
3.10	49
4.	50
4.1	50
4.2	76
4.3	89
5.	91
5.1	91
5.2	97
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	107
ก. แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์	108
ข. แบบสอบถาม	114
ประวัติผู้เขียน	120

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ตารางสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว.....	28
2.2 ตารางสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว..... และคนในชุมชนกับสิ่งแวดล้อม	33
2.3 ตารางสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว.....	35
3.1 ตารางอ้างอิงที่มาแบบสอบถามเชิงปริมาณ	42
4.1 ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยว..... ชาวไทยจำนวน 11 คน	51
4.2 ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของประธานชุมชน..... และคนในชุมชนตลาดน้อย จำนวน 6 คน	62
4.3 ตารางสรุปความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย..... จากนักท่องเที่ยวชาวไทยและคนที่อาศัยอยู่ในชุมชน	73
4.4 ตารางแนวทางพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย..... จากนักท่องเที่ยวชาวไทยและคนที่อาศัยอยู่ในชุมชน	75
4.5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย..... ที่ตอบแบบสอบถาม	77
4.6 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ..... ความคิดเห็นจากท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย	80
4.7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ..... การรณรงค์ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย	81
4.8 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น..... เกี่ยวกับความปลอดภัยของชุมชนตลาดน้อย	82
4.9 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบความคิดเห็นในส่วนคำถามปลายเปิด..... ของแบบสอบถามส่วนที่ 3	88

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนสู่การท่องเที่ยวสีเขียว.....	6
2.2 มิติความแตกต่างระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวสีเขียว..... และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	7
2.3 บริเวณชุมชนตลาดน้อย 1.....	22
2.4 บริเวณชุมชนตลาดน้อย 2.....	23
2.5 ชุมชนตลาดน้อยในยุคปัจจุบัน.....	24
2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	33

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศคือปัจจัยที่มีความสำคัญสำหรับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก เนื่องจากประเทศไทยมีความหลากหลายทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวจึงกล่าวได้ว่าประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่กลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติที่ให้ความสนใจ ซึ่งการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวควรทำให้เกิดความยั่งยืน ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นยุทธศาสตร์หลักที่ทั้งภาครัฐและเอกชนมุ่งเน้นส่งเสริมภาพลักษณ์ คุณภาพด้านความสะอาด และความปลอดภัย ซึ่งคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมจึงเป็นอีกปัจจัยที่มีความสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติเกิดความประทับใจต่อแหล่งท่องเที่ยว (ธนเดช อัครภิญญากุล, 2564)

กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศที่มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญเป็นจำนวนมาก หนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคือ “ตลาดชุมชน” ซึ่งได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพราะตลาดชุมชนมีเอกลักษณ์แสดงถึงวัฒนธรรมความเป็นมาและวิถีชีวิตของคนในสมัยก่อน ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวด้านตลาดชุมชนนับได้ว่ามีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร (รุ่งภัสสรณ์ ศรัทธาธนพัฒน์, 2565) ซึ่งชุมชนตลาดน้อยเป็นตลาดชุมชนที่เกี่ยวข้องทางด้านเชิงวัฒนธรรม ซึ่งมีความสำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

ชุมชนตลาดน้อยเป็นแหล่งชุมชนที่มีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนานรวมถึงมีเสน่ห์ดึงดูดและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมสูง ซึ่งความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติ ทำให้พื้นที่ชุมชนตลาดน้อยเป็นแหล่งรวบรวมทางสังคม วัฒนธรรม ภาพลักษณ์ ความเชื่อ สะท้อนผ่านชีวิต ประเพณี อาหาร สถาปัตยกรรมจีน โบราณ เป็นต้น (ทัตพล วงศ์สามัคคี และพรสรร วิเชียรประดิษฐ์, 2564) ซึ่งอัตลักษณ์และวิถีชุมชนตลาดน้อยตั้งแต่อดีตจนถึงยุคปัจจุบัน นั้นมีความเป็นเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมที่แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาและการสร้างสรรค์จากบรรพบุรุษที่ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ส่งผลให้คนยุคปัจจุบันได้เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมของตลาดน้อยให้ยังอยู่สืบไป (ปราง ศิลปะกิจ และคณะ, 2564) ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นภาพลักษณ์ของชุมชนตลาดน้อยที่สำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้สนใจแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากขึ้น

คุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวที่มาเยือนชุมชนตลาดน้อย ซึ่งการสร้างภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีจะทำให้ชุมชนตลาดน้อยดูน่ามอง และทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ (โยชิตา เพ็ชรดี, 2562)

จากที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สำรวจชุมชนตลาดน้อยพบว่า แหล่งท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยยังมีหลายจุดที่ยังควรปรับปรุงแก้ไขคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำให้มีผลต่อสุขอนามัยโดยรอบของชุมชนและรวมถึงภาพลักษณ์ของชุมชนตลาดน้อยที่มีความสำคัญมาก โดยถ้าหากมีการปรับปรุงแก้ไขด้านสิ่งแวดล้อม จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่น่าอยู่มากยิ่งขึ้น โดยผู้ทำวิจัยต้องการที่จะทำการศึกษาความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อม

โดยศึกษาจากการสัมภาษณ์และการเก็บแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเยือนชุมชนตลาดน้อย รวมถึงแนวทางพัฒนาสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว จากที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษางานวิจัย และบทความวิจัย ที่ใกล้เคียงค้นพบว่าในชุมชนตลาดน้อยยังขาดงานวิจัยในมิติด้านสิ่งแวดล้อม โดยผู้วิจัยเชื่อว่างานวิจัยชิ้นนี้จะ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานครในมิติ ด้านสิ่งแวดล้อม

1.2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานครในมิติ ด้านสิ่งแวดล้อม

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้ทำวิจัย มีการกำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ คือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อ 2

เป็นการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมด้วยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview form) สำหรับนักท่องเที่ยวผู้ที่ให้ข้อมูล ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเยือน ชุมชนตลาดน้อยตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป จำนวน 11 คน ส่วนทางด้านคนในชุมชน บุคคล ที่ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ได้แก่ ผู้ที่อาศัยอยู่ตลาดน้อยตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน ประกอบไป ด้วย ประธานชุมชน 1 คน พ่อค้าแม่ค้า 1 คน ผู้อาศัย 4 คน

การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

เป็นการแจกแบบสอบถามเพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เยือนตลาดน้อยที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป

1.3.3 ขอบเขตด้านเวลา การศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตด้านเวลา คือ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ วิจัยเชิงคุณภาพจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและผู้ที่อยู่ตลาดน้อย ตามด้วยการแจกแบบสอบถามวิจัยเชิง ปริมาณจากนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยช่วงเวลาที่ทำการเก็บข้อมูล ตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2565 ถึง เดือนมีนาคม 2566

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

สิ่งแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต รวมทั้งที่เป็น รูปธรรมซึ่งสามารถจับต้องและมองเห็นได้และนามธรรม ตัวอย่างเช่นวัฒนธรรมแบบแผน ประเพณี ความเชื่อ

มีอิทธิพลเกี่ยวโยงถึงกัน เป็นปัจจัยในการเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะมีส่วนส่งเสริมสร้างหรือทำลายอีกส่วนหนึ่ง อย่างหลีกเลี่ยงมิได้ สิ่งแวดล้อมเป็นวงจรและวัฏจักรที่เกี่ยวข้องกันไปทั้งระบบ

นักท่องเที่ยวชาวไทย หมายถึง กลุ่มคนไทยที่เดินทางมาเยี่ยมชมชุมชนตลาดน้อยสัญชาติไทย ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ชุมชนตลาดน้อยในช่วงระยะเวลาที่ทำการวิจัย

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงคุณค่าทางศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างสมและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบทอดกันมา แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ประกอบด้วย งานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน การแสดงศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง การแต่งกาย เป็นต้น ซึ่งชุมชนตลาดน้อยคือสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งเต็มไปด้วยประวัติศาสตร์อย่างยาวนาน โดยนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสถึงอดีตความเป็นมา มุมมอง ความเชื่อ สิ่งที่เกิด ความศรัทธาความนิยมของบุคคลของยุคเก่าซึ่งสืบทอดมายังรุ่นปัจจุบัน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1. ทำให้ประธานและคณะกรรมการชุมชนได้ทราบความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อย โดยประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชนสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยให้ดียิ่งขึ้น

1.5.2 ทำให้ประธานและคณะกรรมการชุมชนทราบถึงความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมจากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวไทยและคนในชุมชนตลาดน้อยซึ่งคำตอบจากการสัมภาษณ์จะเป็นประโยชน์ที่ประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชนนำไปดูแลพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ความสะอาดสุขอนามัยของชุมชนตลาดน้อยนำมามอง

1.5.3 ประธานชุมชนและคณะกรรมการของชุมชนตลาดน้อยได้ทราบถึงความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและผู้ที่พักอาศัยอยู่ตลาดน้อยว่าเป็นอย่างไร ซึ่งผลการวิจัยและรวมถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยให้ดียิ่งขึ้นและจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนรวมถึงนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเยือนชุมชนตลาดน้อย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร ในมิติด้านสิ่งแวดล้อมผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาทำการวิจัย รวมถึงเพื่อใช้กำหนดกรอบแนวคิด ในงานวิจัย ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีท่องเที่ยวสีเขียว
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการสิ่งแวดล้อม
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีการวัดพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 2.4 แนวคิดและทฤษฎีด้านจิตสำนึกความตระหนักและทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อม
- 2.5 แนวคิดและทฤษฎีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- 2.6 แนวคิดและทฤษฎีการท่องเที่ยวชุมชน
- 2.7 ประวัติของชุมชนตลาดน้อย จังหวัดกรุงเทพมหานคร
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 กรอบแนวคิดในการศึกษา

2.1 แนวคิดและทฤษฎีท่องเที่ยวสีเขียว

กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา (2560) ได้กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีท่องเที่ยวสีเขียว ไว้ดังนี้
แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นแนวคิดที่สำคัญโดยคำนึงถึงการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ซึ่งการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นปัจจัยหลักที่จะทำให้ภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี อย่างไรก็ตาม เพื่อให้แนวคิดดังกล่าว มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับประเด็นสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และทุกแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นประเด็นที่ถูกมองข้ามมาโดยตลอด และนำไปสู่การขับเคลื่อนจริงในเชิงนโยบายรวมถึงปฏิบัติ แนวคิดเศรษฐกิจสีเขียวหรือ Green Economy จึงได้เกิดขึ้น โดยเศรษฐกิจสีเขียวคือการพัฒนาหรือสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจที่มีการดูแลทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน แนวคิดเศรษฐกิจสีเขียวจึงถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลาย เช่น ผลิตภัณฑ์สีเขียว โรงงานสีเขียว การขนส่งสีเขียว และการท่องเที่ยวสีเขียว เป็นต้น

นอกจากนี้ประชาคมโลกยังได้มีการเผยแพร่แนวคิดทฤษฎีในการพัฒนาความยั่งยืน ก้าวสู่ปัจจัยเศรษฐกิจ รวมถึงภาคท่องเที่ยวสู่ภาคอุตสาหกรรมหลักซึ่งมีขั้นตอนขับเคลื่อนที่ถูกวิธีและให้ความสำคัญ โดยองค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) รวมถึงโปรแกรมสำหรับสิ่งแวดล้อมของสหประชาชาติ (UNEP) ซึ่งมีการกำหนด แนวคิดวิธีส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ยั่งยืนว่าเป็นการส่งเสริมซึ่งเน้นความสำคัญกับทุกปัจจัย ได้แก่ สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ทั้งปัจจุบันรวมถึงอนาคตโดยเน้นสิ่งที่ผู้มาท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ โดยครอบคลุมทุกประเภทอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งการท่องเที่ยวกระแสหลักและท่องเที่ยวทางเลือก โดยปัจจัย

พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ยั่งยืนจึงมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่สอดคล้องต่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้แก่ การท่องเที่ยวโดยท้องถิ่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ท่องเที่ยวสีเขียว และ รวมถึงอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เน้นด้านรักษาสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 2.1 แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนสู่การท่องเที่ยวสีเขียว
ที่มา: กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา (2560)

จากภาพแนวคิดของการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งมีการถ่ายทอดสู่แนวคิดเศรษฐกิจสีเขียวสู่แนวความคิดปรับปรุงอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ทฤษฎีท่องเที่ยวสีเขียว คือแนวคิดอยู่ภายใต้ตรรกะและขอบเขตของแนวคิดในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยมุ่งทำให้เกิดมูลค่าทางด้านเศรษฐกิจ ของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมกับรวมถึง จัดการผลกระทบด้านลบซึ่งเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม

	ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว	จุดเน้นของเป้าหมาย	ขอบเขตของเป้าหมาย
การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน Sustainable Tourism	ทุกประเภท	เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม	พื้นที่ท่องเที่ยว
การท่องเที่ยวสีเขียว Green Tourism	ทุกประเภท	สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ	พื้นที่ท่องเที่ยว กิจกรรมท่องเที่ยว จุดท่องเที่ยว
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ Eco-Tourism	เน้นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ	สิ่งแวดล้อม (+วัฒนธรรม)	จุดท่องเที่ยว

ภาพที่ 2.2 มิติความแตกต่างระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวสีเขียวและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ที่มา: กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา (2560)

สองทศวรรษที่ผ่านมา หลายองค์กรยังมีความเข้าใจที่คาดเคลื่อนด้านทฤษฎีท่องเที่ยวสีเขียว ซึ่งเข้าใจว่าท่องเที่ยวสีเขียวกล่าวถึงเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวธรรมชาติ รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเท่านั้น ซึ่งความเป็นจริงนั้น การท่องเที่ยวสีเขียวมีขอบเขตรอบคลุมถึงทุกประเภทอุตสาหกรรมท่องเที่ยวรวมถึงกิจกรรมส่วนประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ระดับจุดท่องเที่ยวรวมถึงพื้นที่ท่องเที่ยว โดยการท่องเที่ยวนั้นจะสร้างสิ่งที่มีความสำคัญต่อมิติด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจเป็นหลัก (เนื่องจากประเด็นเรื่องสถานที่ท่องเที่ยวกับสิ่งแวดล้อมหรือบางประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในโลกซึ่งมีความเปราะบางสูง) ในขณะที่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนหมายถึงแนวคิดซึ่งมีความสำคัญกับทุกด้าน ได้แก่ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ซึ่งสรุปได้ว่าการท่องเที่ยวทางเลือกนั้นสร้างวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้แก่ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยว คือปัจจัยที่สำคัญท่องเที่ยวสีเขียว รวมถึงสิ่งแวดล้อมกับการท่องเที่ยวนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ด้านยั่งยืนของการท่องเที่ยว

สิริภัทร์ โชติช่วง และคณะ (2561) ได้อธิบายถึงแนวคิดของภาพลักษณ์สีเขียว (Green Image) ซึ่งมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวในปัจจุบันเป็นอย่างมาก ซึ่งทั้งเจ้าของธุรกิจและทุกคนนั้นจิตสำนึกคือสิ่งที่ทุกคนควรตระหนัก ปัจจัยด้านลบต่าง ๆ ที่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น ทิ้งขยะต้องทิ้งที่ถึงขยะหรือจุดที่เตรียมไว้ทิ้งขยะ ใช้ถุงพลาสติกน้อยลงเพื่อลดโลกร้อน ซึ่งหลายประเทศได้มีออกมาตราการและกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ใช้เป็น ข้อบังคับให้หน่วยงาน และนักท่องเที่ยวต้องปฏิบัติตาม ตัวอย่าง ธุรกิจโรงแรมหรือแหล่งท่องเที่ยวได้มีการสร้างการสื่อสารภาพลักษณ์สีเขียว ที่แสดงถึงการตระหนักและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อให้กลุ่มลูกค้าและนักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ ทั้งยังทำให้กลับไปเยือนอีกครั้งในอนาคต รวมถึงมีการบอกต่อ ซึ่งหากภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมดีมีความสะอาดถูกหลักสุขอนามัย ก็จะทำให้เป็นภาพลักษณ์ที่ดีของโรงแรมและ

แหล่งท่องเที่ยวทำให้ผู้คนที่มาท่องเที่ยวหรือลูกค้าเกิดความพึงพอใจ หากภาพลักษณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไม่ดี ไม่มีความสะอาด ก็จะทำให้ส่งผลเป็นภาพลักษณ์ที่ไม่ดี ไม่มีความสะอาด ก็จะทำให้นักท่องเที่ยวหรือลูกค้ามีทัศนคติด้านลบต่อแหล่งท่องเที่ยววันนั้น ๆ

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวสีเขียวที่เน้นนับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุด ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการสัมผัสและทัศนคติจากนักท่องเที่ยวหรือคนมาเยือนชุมชนตลาดน้อย ซึ่งงานวิจัยนี้จะทำให้ประธานชุมชน คณะกรรมการชุมชน ได้ทราบถึง คุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมด้วยการรับรู้ที่ชุมชนตลาดน้อย จากผลการวิจัยซึ่งสามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งการทบทวนวรรณกรรมทฤษฎีท่องเที่ยวสีเขียวจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการทำเครื่องมือวิจัยที่เป็นประโยชน์สำหรับสร้างเครื่องมือแบบสอบถามวิจัยเชิงปริมาณเพื่อทำการเก็บข้อมูลต่อไป

2.2 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการสิ่งแวดล้อม

เกรียงศักดิ์ อุทมนสินโรจน์ (2549) ได้กล่าวถึง หลักการด้านการจัดสิ่งแวดล้อม ไว้ดังนี้

การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง กระบวนการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ โดยแต่ละองค์กรที่มีการดูแลการปฏิบัติงานรวมไปถึงขั้นตอนการทำงานดูแลทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและมีการตรวจสอบกฎหมายที่สำคัญ ซึ่งต้องมีนโยบายและแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็ด้านกำจัดขยะมูลฝอย แผนการลดของเสีย แผนดูแลที่เกี่วข้องกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมต่อบุคคลรวมไปถึงชุมชน รวมถึงปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่วข้องกับสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้นซึ่งทุกภาคส่วนที่เกี่วข้องควรรหาเทคนิคใหม่ ๆ มาจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม

การจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพนั้น นอกจากต้องมีความเชี่ยวชาญพร้อมในการวางแผนงานการปฏิบัติงานในทุก ๆ ด้านที่เกี่วข้องกับสิ่งแวดล้อมแล้ว ควรมีความชำนาญต่อระบบองค์กรที่ช่วยในการพัฒนางานด้านควบคุมป้องกันมลพิษ ขยะมูลฝอย ของเสียของประเทศรวมไปถึงกฎระเบียบด้านต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับด้านบริหารสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ผลขั้นตอนดำเนินงานจัดการสิ่งแวดล้อมออกมาอย่างสมบูรณ์และมีคุณภาพสูงสุด

แนวทางการใช้มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม

สยาม อรุณศรีมรกต และ จำลองโพธิ์บุญ (2562) ได้กล่าวถึง แนวทางการใช้มาตรฐานและประโยชน์ของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน ไว้ดังนี้

องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะนำระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมตามข้อกำหนดระเบียบมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งแต่ละองค์กรนำมาปรับปรุงแผนงานการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นซึ่งข้อกำหนดอยู่บนพื้นฐานแนวคิดที่แต่ละหน่วยงานจะทบทวนและประเมินผลระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นระยะเพื่อที่จะได้เห็นถึงปัญหาที่แท้จริงทั้ง นำไปปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นและได้ผลลัพธ์ตามแผนอย่างมีระบบระเบียบ

ระบบจัดการสิ่งแวดล้อมนั้นจะทำให้เกิดกระบวนการทำงานภายในหน่วยงาน โดยจะก่อให้เกิดโครงสร้างการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและมีระบบ โดยวิเคราะห์สภาวะอื่น ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง มีคุณภาพ ซึ่งสามารถปรับปรุงด้านจัดการสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานให้มีคุณภาพ เพราะว่ามีวิธีปฏิบัติงานอย่างมีระบบ ซึ่งจะสามารถทำให้การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของแต่ละหน่วยงาน

1. สามารถสร้างนโยบายสิ่งแวดล้อมที่มีความสอดคล้องกับการจัดการของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งนโยบายสามารถเปลี่ยนแปลงตามระบบของกิจกรรมในแต่ละสถานการณ์และสภาพของสังคมในปัจจุบัน เพื่อให้ปฏิบัติงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมออกมามีประสิทธิภาพ

2. สามารถระบุรายละเอียดของปัญหาของสิ่งแวดล้อมถึงสาเหตุที่มา ได้แก่ ด้านมลพิษ ขยะมูลฝอย ด้านของเสียซึ่งแต่ละหน่วยงานแต่ละองค์กรได้มีการหารือวางแผนในการแก้ไขปัญหา เพื่อหาเหตุผลปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมต่อไป รวมไปถึงดำเนินงานแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

3. สามารถระบุข้อปฏิบัติด้านกฎหมายที่หน่วยงานต้องปฏิบัติตามไปตามลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น

4. สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมกับการทำงานของแต่ละหน่วยงานก่อให้เกิดการใช้เทคโนโลยีในการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง เหมาะสมกับหน่วยงาน

5. สามารถจัดตั้งโครงการที่จะดำเนินงานตามแผนงานของแต่ละองค์กรที่เกี่ยวข้องให้ตรงตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายการทำงานเพื่อให้ทำตามเป้าหมายประสบผลสำเร็จ

6. ก่อให้เกิดการวางแผน ควบคุม และการตรวจสอบ การแก้ไขปัญหาหรือสิ่งผิดพลาด และ ทบทวนในการทำงานขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะทำให้อุ่นใจได้ว่านโยบายมีความสอดคล้องกับระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมมีความเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์

7. ทำให้เกิดความยืดหยุ่น ปรับตัวของหน่วยงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์มีความเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะและสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การปรับเปลี่ยนตามสภาพเศรษฐกิจสังคม การปรับเปลี่ยนขั้นตอนการผลิตหรือวัตถุดิบ ให้มีความเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์

อานวย วัฒนกรสิริ (2557) ได้กล่าวว่า การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Management) หมายถึง กระบวนการกระจายทรัพยากรที่สำคัญโดยเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติรวมถึงบุคคลผลิตขึ้น เพื่อให้สิ่งแวดล้อมนำมาใช้ที่ถูกรวบรวม การจัดการสิ่งแวดล้อมสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. มีความยั่งยืนสำหรับการใช้ทรัพยากร คือการนำทรัพยากรหรือสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนมีหลักการและวิธีการเฉพาะตัว ได้แก่ ป่าไม้ ต้นไม้ อากาศ แร่ธาตุ สัตว์ป่า เป็นต้น ซึ่งผู้จัดการหรือผู้ที่ดูแลต้องใช้เทคโนโลยีที่มีคุณภาพรวมถึงใช้ทรัพยากรซึ่งทดแทนเฉพาะจุดซึ่งสามารถเพิ่มพูนได้ ทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไปต้องมีของเสียรวมถึงมลพิษน้อยที่สุด ทั้งต้องดูแลความสะอาดและปราศจากมลพิษไม่ทำให้ทรัพยากรใช้แล้วหมดไป

2. การกำจัด การบำบัด การฟื้นฟูของเสียและมลพิษ เป็นอีกการจัดการสิ่งแวดล้อมอีกลักษณะหนึ่งคือการกำจัด การบำบัด การฟื้นฟูของเสียมลพิษ คือ การปฏิบัติใด ๆ ที่สามารถกำจัดสิ่งที่เสียรวมถึงมลพิษให้หมดไปเสื่อมสภาพและหมดฤทธิ์ ได้แก่ การกำจัดขยะไม่ว่าจะเป็นขยะจากชุมชน ขยะติดเชื้อ รวมไปถึงกากของเสียที่เป็นขยะอันตราย การบำบัดน้ำเสีย และมลพิษต่าง ๆ ในระบบสิ่งแวดล้อม โดยเข้าสู่สภาวะปกติแล้วสามารถสร้างสภาวะปกติของโครงสร้างรวมถึงบทบาทการจัดการหน้าที่ระบบของสิ่งแวดล้อมให้ปกติและมีคุณภาพรวมถึงสร้างสมดุลของระบบสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพ

3. การควบคุมกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมที่ดำเนิน ได้แก่ ด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม หรือชุมชน อาจทำลายโครงสร้างหรือระบบทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลทำให้เกิดผลเสียรวมถึงมีผลต่อบทบาทหน้าที่ด้านสิ่งแวดล้อม หลังจากนั้นกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะมีผลของเสียและมลพิษจากเทคโนโลยีซึ่งจะเกิดผลเสียเป็นอย่างมากและจะทำให้ระบบจากสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปและถูกทำลายในที่สุด

Buckley (2011) ได้กล่าวถึง สิ่งแวดล้อมกับการท่องเที่ยว นั้นจะมีผลด้านเศรษฐกิจแล้ว ก็ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเช่นกัน ซึ่งหลายประเทศในโลกนี้มีการดูแลสิ่งแวดล้อมที่ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ดีซึ่งก็จะเกิดสิ่งกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมรวมถึงถึงสิ่งกระทบที่มาจากการท่องเที่ยว ซึ่งจากแนวคิดจากงานวิจัยจะมีความเชื่อมโยงกับการบริหารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมซึ่งรวมไปถึงปัจจัยท่องเที่ยวซึ่งจำเป็นต่อระบบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของทุกประเทศเป็นอย่างมากยิ่ง สรุปคือ สิ่งแวดล้อมกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนั้นมีความจำเป็นด้านบริหารจัดการและพัฒนาที่ควบคู่กัน

Styles et al., (2013) ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้นทุกหน่วยงานทุกภาคส่วนรวมถึงหน่วยงานของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนั้นมีส่วนสำคัญอย่างมากสำหรับการจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพภายใต้กฎเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดซึ่งการทำงานดูแลคุณภาพสิ่งแวดล้อมนั้นต้องมีการประเมินรายละเอียดประสิทธิภาพหรือคุณภาพของสิ่งแวดล้อมอยู่เป็นระยะซึ่งสิ่งแวดล้อมนั้นมีความจำเป็นอย่างมากกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวรวมถึงภาพลักษณ์ โดยได้ระบุรายละเอียดแนวทางการจัดการดูแลด้านต่าง ๆ ของสิ่งแวดล้อมการท่องเที่ยว ซึ่งมีปัจจัยเกี่ยวข้องไว้อย่างจำเป็นไว้ดังนี้

1. ควบคุมจัดการระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมให้มีความสะอาดและเกิดความสมดุล
2. บริษัทนำเที่ยวหรือไกด์ต้องควบคุมพฤติกรรมและพยายามปลูกฝังนักท่องเที่ยวให้ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
3. มีการดูแลควบคุมคุณภาพน้ำในที่พักอาศัยในแหล่งท่องเที่ยวจากหน่วยงานที่ดูแล
4. มีการดูแลควบคุมพลังงานรวมถึงมลพิษในที่พักอาศัยในจุดท่องเที่ยวจากหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม

Costanza (1992) ได้กล่าวถึง ด้านกระบวนการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมคือ วิธีการแก้ปัญหาและจัดการด้านลบของสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระบวนการตัดสินใจในการแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมนั้นต้องเข้าใจถึงปัญหาต่าง ๆ ของสิ่งแวดล้อมอย่างลึกซึ้ง รวมถึงทราบถึงขั้นตอนจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับผลกระทบ

อย่างถูกขั้นตอนและเหมาะสม ซึ่งทุกหน่วยงานที่ดูแลมาตรฐานวิธีดูแลด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อสภาพแวดล้อมของแหล่งที่อยู่หรือแหล่งท่องเที่ยวมีประสิทธิภาพที่ดีคงอยู่ต่อไป

Chubchuwong (2017) ได้กล่าวถึง สิ่งแวดล้อมสำหรับการท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่สำคัญในการพิจารณาแหล่งที่ไปท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและโรงแรมควรตระหนักให้ความสำคัญเป็นในด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของสิ่งแวดล้อม ซึ่งยังมีหลายธุรกิจรวมไปถึงหลายสถานที่ท่องเที่ยวยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญด้านความสะอาดสิ่งแวดล้อม ซึ่ง บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์จะทำให้เห็นความสำคัญเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนที่จะประยุกต์ใช้ในสิ่งที่ดีกับแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนตลาดน้อยเพื่อที่จะสร้างความตระหนักถึงความเอาใจใส่และเกี่ยวกับจัดการต่อ สิ่งแวดล้อมแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจากการค้นคว้าหรือบทความวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยมีความคิดว่าบทความวิจัยชิ้นนี้ เกี่ยวข้องกับจิตสำนึกเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ความสะอาด สุขอนามัยของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อย ที่จะนำไป พัฒนาคุณภาพเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

Chubchuwong, et al. (2015) ได้กล่าวถึงการพัฒนากับสิ่งแวดล้อมที่สำคัญควรลดการเกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นการทิ้งขยะไม่เป็นที่ ซึ่งทุกแหล่งท่องเที่ยวควรหันมาใส่ใจในแนวทางการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นปลูกฝังทัศนคติและจิตสำนึกคนที่มาท่องเที่ยวรวมถึงแต่ละแหล่งท่องเที่ยวควรมีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำเรื่องรักษาความสะอาดเพื่อไม่ให้เกิดสิ่งกระทบที่ไม่ดีต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสกปรกซึ่งจะทำให้แหล่งท่องเที่ยววันนั้นเสื่อมโทรม ซึ่งแต่ละสถานที่ท่องเที่ยวควรจะทำโครงสร้างพื้นฐานในด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้การท่องเที่ยวแต่ละสถานที่ดูสะอาดตา

Dwyer et al. (2009). ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวกับสิ่งแวดล้อมนั้นมีความสำคัญและเชื่อมโยงในด้านความสะอาดของสภาพแวดล้อมซึ่งหมายถึงเป็นจุดดึงดูดที่จำเป็นต่อแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับพิจารณาจากผู้มาท่องเที่ยวต่อการไปสัมผัสตามแหล่งทัศนจรต่าง ๆ ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสถึงความสะอาดสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติหรือที่มนุษย์ทำการผลิตจากแหล่งท่องเที่ยวซึ่งความแปรปรวนของสภาพอากาศ การสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติรวมถึงความแตกต่างทางชีวภาพนั้นเป็นผลเสียในแหล่งท่องเที่ยวต่อด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งทุกสถานที่ต้องใส่ใจและเห็นความสำคัญสำหรับขั้นตอนดูแลอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้มีความสะอาดคงอย่างยั่งยืนอยู่ไม่เสื่อมโทรม

พิมพกานต์ ปัจฉนวิวัฒน์ และบุญอนันต์ นทกุล (2565) ได้กล่าวถึง สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม (cultural environment) เป็นขอบเขตพื้นที่บริเวณทางภูมิศาสตร์ที่แสดงให้เห็นถึงเรื่องราวด้านประวัติศาสตร์ของแหล่งท่องเที่ยวหรือสถานที่นั้น ๆ รวมถึงการพัฒนาการของสังคมและวัฒนธรรม โดยในแต่ละชุมชนจะเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวของมนุษย์กับธรรมชาติทั้งในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญกับคุณค่าโดยรวมในการสะท้อนวิถีชีวิตของคนในชุมชนหรือสถานที่นั้น ๆ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม มีโครงสร้างและองค์ประกอบหลักที่มีความสำคัญ ประกอบด้วยสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม รวมถึงสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมที่สามารถสัมผัสได้ (tangible cultural environment) ได้แก่ สิ่งแวดล้อมกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์ประดิษฐ์ รวมถึงสิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรม หรือสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมที่สัมผัสไม่ได้

(intangible cultural environment) ได้แก่ ด้านประวัติศาสตร์ สังคมวัฒนธรรม และมรดกวัฒนธรรมทางนามธรรม ส่วนแผนที่ทางวัฒนธรรมนั้น สามารถเป็นแนวคิดการทำงานที่สำคัญที่ใช้ในการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมทางชุมชนอย่างมีคุณค่า กล่าวคือ ไม่ได้เป็นเพียงแผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศ โดยสิ่งที่ปรากฏในแผนที่สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมคือข้อมูลสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมองค์ความรู้ของแต่ละชุมชนชุมชนที่ดำเนินการทำแผนที่นั้น ซึ่งจำแนกทั้งสิ่งที่สัมผัสได้กับสัมผัสไม่ได้ เป็นการนำสิ่งที่เข้าใจยากมาถ่ายทอดในรูปแบบ ที่เข้าใจได้ง่าย แสดงให้เห็นถึงสิ่งเชื่อมโยงระหว่าง สังคมวัฒนธรรมและลักษณะทางกายภาพ รวมทั้งทำให้พบหลักฐานข้อเท็จจริงและทัศนคติใหม่ ๆ หรือมุมมองที่ แตกต่างออกไป

สรุปได้ว่า การจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านการบริหารดูแลระบบทางสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมนั้นมีความจำเป็นอย่างมากต่อสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวถือเป็นส่วนสำคัญอย่างมากซึ่งมีผลด้านภาพลักษณ์ที่ผู้คนท่องเที่ยวจะสัมผัสพร้อมรับรู้ ต่อชุมชนตลาดน้อย ซึ่งหากมีการปรับปรุงระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น ชุมชนสะอาดยิ่งขึ้น ชุมชนตลาดน้อยจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวซึ่งจะมีนักท่องเที่ยวสนใจมาท่องเที่ยวจากทุกสัญชาติ ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้เป็นปัจจัยที่สำคัญเพื่อพัฒนา ด้านสิ่งแวดล้อมชุมชนตลาดน้อยเพื่อปรับปรุงไปในทางที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งการทบทวนวรรณกรรมด้านการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมผู้วิจัยจะใช้เป็นแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนในข้อเสนอแนะให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2.3 แนวคิดและทฤษฎีการวัดพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ซูลีวรรณ ปราณิธรรม (2562) ได้กล่าวถึง แนวคิด ทฤษฎีการวัดพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไว้ดังนี้

การวัดพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถทำได้ทั้งพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก โดยการวัดพฤติกรรมภายนอกสามารถทำได้ด้วยวิธีการสังเกตทางตรงและทางอ้อม สำหรับ การวัดพฤติกรรมภายในต้องใช้วิธีการทางอ้อม เนื่องจากไม่สามารถสังเกตได้ ด้วยการใช่แบบทดสอบ การทดลอง หรือการสัมภาษณ์ เครื่องมือวิจัยซึ่งทำการประเมินวัดพฤติกรรมจึงประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ โดยขั้นตอนศึกษาพฤติกรรมมี 2 ขั้นตอน ดังนี้

การศึกษาพฤติกรรมทางตรง

1. การสังเกตแบบให้ผู้ที่ต้องการศึกษารู้ตัว (Direct Observation) หมายถึง สังเกตพฤติกรรมของบุคคลว่าใครทำกิจกรรมอะไรบ้าง ซึ่งการศึกษาพฤติกรรมด้วยการสังเกตบางคนอาจไม่ให้เห็นนิสัยตัวตนจริง ๆ ออกมาก็เป็นได้

2. การสังเกตแบบธรรมชาติ (Naturalistic Observations) เป็นการเฝ้าดูพฤติกรรมที่ไม่ได้เป็นการรบกวนพฤติกรรมของบุคคลผู้ถูกสังเกตทำให้ผู้ถูกศึกษาไม่รู้ตัวว่ากำลังโดนสังเกตพฤติกรรม การศึกษาพฤติกรรมด้วยการสังเกตแบบนี้จะทำให้ทราบนิสัยที่แท้จริงและสามารถนำผลที่ได้ไปอธิบายพฤติกรรมที่

สอดคล้องหรือเหมือนกัน ข้อจำกัดของวิธีสังเกตแบบธรรมชาติ คือ ต้องใช้เวลาในการสังเกตพฤติกรรมและควรศึกษาติดต่อกันหลาย ๆ ครั้ง

การศึกษาพฤติกรรมทางอ้อม

1. การสัมภาษณ์ เป็นการซักถามข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมของบุคคลใช้ วิธีการสนทนากับผู้ตอบในลักษณะที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน (Face to Face Interaction) การสัมภาษณ์แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) และการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ความสำเร็จสำหรับเก็บข้อมูลวิธีนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของคนที่สัมภาษณ์

2. การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีการที่ผู้ตอบจะอ่านและเขียนตอบด้วยตนเอง การศึกษาพฤติกรรมด้วยแบบสอบถามมีความสะดวกเพราะจะศึกษาในเวลาใดก็ได้ โดยทั่วไปแล้ว แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ แบบสอบถามปลายปิด (Closed Questionnaire) เป็นการให้ ผู้ตอบใช้วิธีการเลือกตอบจากข้อความที่กำหนดไว้ แบบมาตราประเมินค่าหรือแบบวัดอันดับคุณภาพ (Rating Scale) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open Questionnaire) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสอบถาม สามารถบอกเป็นคำตอบจากที่ได้สัมผัสเพิ่มเติม

3. การทดลอง เป็นการศึกษาพฤติกรรมที่ผู้ถูกศึกษาจะอยู่ในสภาพการควบคุมตามที่ผู้วิจัยต้องการ ทำได้ในห้องทดลองการศึกษากิจกรรมด้วยการทดลองเหมาะกับการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลทางการแพทย์มากกว่าการศึกษากิจกรรมของคนในชุมชน

สรุปได้ว่า ในการศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถทำการวัดโดยวิธีการ สังเกต สำหรับการศึกษากิจกรรมโดยตรง สำหรับการศึกษาด้านพฤติกรรมโดยอ้อมที่ไม่สามารถ สังเกตได้ด้วยตาเปล่าทำได้โดยการสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การทดลอง และการบันทึก เป็นต้น สรุปได้ว่า เป็นสิ่งจำเป็นทั้งยังเป็นปัจจัยสำหรับการเก็บข้อมูลด้านการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมด้านภาพลักษณ์จากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเยือนยังชุมชนตลาดน้อยได้เป็นอย่างดี ซึ่งการทบทวนวรรณกรรมแนวคิดและทฤษฎีการวัดพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมผู้วิจัยจะใช้แนวทางการศึกษากิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนตลาดน้อยทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพและรวบรวมผลวิจัยให้มีคุณภาพ

2.4 แนวคิดและทฤษฎีด้านจิตสำนึกความตระหนักและทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อม

ภาวิณี ปุณณกันต์ และคณะ (2558) ได้กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีด้านจิตสำนึกความตระหนักและทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อม ไว้ดังนี้

ความรู้สึกต่าง ๆ ของมนุษย์ทั้งความตระหนัก เจตคติ และจิตสำนึก ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมและการกระทำ ด้านสิ่งแวดล้อม ผู้จัดการสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงนักศึกษา ที่มุ่งประเด็น ผลักดันแต่ละคนให้เกิดความรู้สึกในทางที่เป็นด้านดีกับสิ่งแวดล้อม ดำเนินกิจกรรมเพื่อรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนมีทัศนคติ

ความตระหนักในทางบวก ด้วยเทคนิคต่าง ๆ ทั้งด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร การให้การศึกษาผ่านกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา การพยายามให้กลุ่มเป้าหมายได้รับโดยประสบการณ์ตรง เป็นต้น ด้วยเป้าหมายกระตุ้น และส่งเสริมให้บุคคลตัดสินใจเพื่อสิ่งแวดล้อม ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อม หรือการปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิตที่ให้เกิดสิ่งที่ดีกับสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

การตระหนักหรือ ทักษะคิด หรือจิตสำนึกในทางบวกต่อสิ่งแวดล้อมในความคิดของมนุษย์แต่ละคนนั้น ก็ไม่ได้หมายความว่า คน ๆ นั้น จะมีพฤติกรรมหรือการกระทำเพื่อสิ่งแวดล้อมเสมอไป โดย พบว่า ถึงแม้คนเรานั้นมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม แต่ก็อาจจะไม่แสดงพฤติกรรมหรือการกระทำใด ๆ ในทางที่เป็นประโยชน์ด้านดีต่อสิ่งแวดล้อมเลย เพราะยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกมาก ที่ส่งผลทั้งด้านดีและไม่ดีต่อการแสดงพฤติกรรม อีกทั้ง ความตระหนักย่อมแตกต่างกันที่มีในแต่ละคน ด้วยเหตุนี้ จึงมีการศึกษาและพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้อย่างกว้างขวางมา เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 4 ทศวรรษ

ทัศนคติ หรือ attitude หมายถึง ความคิดที่มาจากจิตใต้สำนึกทั้งด้านบวกและลบต่อ สิ่งของ ผู้คน หรือประเด็นต่าง ๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติคือ ความ เชื่อ ซึ่งหมายถึง ข้อมูล (ความรู้) ที่บุคคลหนึ่งมีต่ออีกบุคคลหนึ่ง หรือ ต่อสิ่งของ หรือ ต่อประเด็นต่าง ๆ โดยทั่วไปทัศนคติสิ่งแวดล้อม มีผลเพียงเล็กน้อยต่อพฤติกรรมสิ่งแวดล้อม มีผู้เสนอแนวคิดเพื่อ อธิบายถึงเหตุผลนี้ด้วยโมเดล a low-cost/high-cost model โดย เชื่อว่าคนยอมเลือกที่จะมีพฤติกรรมสิ่งแวดล้อมที่ต้องการต้นทุนต่ำสุด แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายถึงในรูปของมูลค่าของเงิน แต่หมายถึงในรูปของมูลค่าเชิงจิตใจ เช่น เวลาที่ใช้ในการกระทำเพื่อสิ่งแวดล้อม และความพยายามของผู้กระทำ พบว่าผู้ที่ห่วงใยสิ่งแวดล้อมมักมีความร่วมมือกับกิจกรรม เช่น รีไซเคิล ไม่จำเป็นต้องเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ต้นทุนสูง หรือกล่าวได้ว่าทัศนคติทางบวกต่อสิ่งแวดล้อมมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมสิ่งแวดล้อม ต้นทุนต่ำ

นักทอ่งเกี่ยวที่มีทัศนคติกับสิ่งแวดล้อมระดับสูงอาจเลือกที่จะดำเนินชีวิตที่ไม่ได้เสียสละอะไรมากนักก็เป็นได้ แต่เนื่องจากบุคคลเหล่านี้มักยอมรับการเปลี่ยนแปลงซึ่งส่งเสริมพฤติกรรมสิ่งแวดล้อมได้มากกว่า เช่น กรณีที่รัฐประกาศเพิ่มภาษีน้ำมันบุคคลเหล่านี้ก็มีการตอบรับอย่างยอดเยี่ยม เป็นต้น สำหรับด้านทัศนคติสามารถเกิดผลทางอ้อมต่อพฤติกรรมสิ่งแวดล้อมด้วยเช่นกัน จากการศึกษาความเต็มใจของนักศึกษาในวิทยาลัยแห่งหนึ่ง เกี่ยวกับการยอมรับพฤติกรรมสิ่งแวดล้อม พบว่า นักศึกษาซึ่งเชื่อ ว่าเทคโนโลยีและความเติบโตทางเศรษฐกิจจะสามารถแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้มีแนวโน้มที่จะเสียสละความสะดวกสบายส่วนตัวเพื่อสิ่งแวดล้อมน้อยชี้ให้เห็นว่า ผู้ซึ่งเชื่ออย่างหนักแน่นในเรื่องของความเติบโตทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี อาจไม่ตระหนักถึงความจำเป็นของการมีพฤติกรรมสิ่งแวดล้อมจึงยอมรับพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อมที่ไม่มากพอ

ด้านความตระหนักต่อสิ่งแวดล้อมหรือ environmental awareness หมายถึง จิตสำนึกอันเนื่องพฤติกรรมมนุษย์ที่แสดงต่อสิ่งแวดล้อม” ความตระหนักสิ่งแวดล้อมเกี่ยวข้องกับความรู้ความจำ (cognitive) อารมณ์ และการรับรู้ อย่างไรก็ตาม นักวิชาการบางคนก็ใช้คำว่า ทัศนคติ และความตระหนัก ในความหมายเดียวกัน จึงพบว่าบทความบางเรื่องใช้สองคำนี้แทนซึ่งกันและกัน หรือบางครั้งใช้ คำว่า จิตสำนึก ความ

ตระหนัก ทักษะคิด รวมไปถึงความห่วงใย สิ่งแวดล้อม (environmental concern) ในความหมายเดียวกัน โดยใช้กล่าวถึงสลับไปมา

ลักษณะทางธรรมชาติของปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นอีกสิ่งหนึ่งซึ่งมีผลต่อความตระหนักสิ่งแวดล้อมของคนเราทำให้ตระหนักถึงเรื่องสิ่งแวดล้อมต่ำกว่าที่ควร ด้วยเหตุดังนี้

1. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน แต่จะค่อยเป็นค่อยไป จึงใช้เวลานาน กว่าจะปรากฏสภาพปัญหาให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน เช่น ปัญหาการสูญเสียความหลากหลายทางชีววิทยานั้น ไม่สามารถมองเห็นอย่างเป็นรูปธรรม เพราะเราจะทราบได้จากผลกระทบที่ได้รับซึ่งอาจต้องใช้เวลาาน ปัญหาหุโหวในชั้นบรรยากาศโอโซน เราสามารถรับรู้ปัญหาได้เมื่อมีผลกระทบเกิดขึ้น

2. ปัญหาสิ่งแวดล้อมค่อย ๆ ทำลายความสัมพันธ์ในระบบนิเวศ และเกิดขึ้นอย่างช้า ๆ เนื่องจากโดยธรรมชาติแล้ว คนเราสามารถรับรู้ถึงสิ่งที่เกิดขึ้นจากปัจจัยเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันได้ดีกว่าการเปลี่ยนแปลงทีละน้อย

3. ความซับซ้อนของระบบสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยต่อสิ่งซับซ้อนต่อการเรียนรู้ความเข้าใจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับทัศนคติ ความรู้สึก สำหรับเกิดปฏิกิริยาต่อสภาพปัญหา ลักษณะเฉพาะของปัญหาสิ่งแวดล้อมเหล่านี้เอง ที่เป็นอุปสรรคต่อความคิด ความรู้สึกของคนเรา และส่งผลถึงการเป็นอุปสรรคขวางกั้นการลงมือกระทำ เพื่อจัดการปัญหาด้วย

สรุปได้ว่า หากต้องการหยุดความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่นับวัน จะมีเพิ่มมากขึ้น ทุกคนจึงต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมที่ตัวเอง เพื่อสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรสถานที่แห่งนั้นยังอยู่อย่างยั่งยืน ซึ่งพฤติกรรมคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจัยจากนักท่องเที่ยวที่สำคัญ ซึ่งทำให้ชุมชนตลาดน้อยมีสิ่งแวดล้อมที่ดีดูสะอาด รวมถึงเป็นภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อไปในอนาคตซึ่งการทบทวนวรรณกรรมแนวคิดและทฤษฎีด้านจิตสำนึกความตระหนักและทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมผู้วิจัยจะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาทัศนคติความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดน้อย เพื่อเป็นประโยชน์ในการสรุปผลการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณได้เป็นอย่างดี

2.5 แนวคิดและทฤษฎีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ศิริดา ภูมิวรมณี (2561) ได้กล่าวถึงแนวคิดวัฒนธรรม ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเภทของวัฒนธรรม สาขาของวัฒนธรรม ซึ่งกล่าวถึงปัจจัยแต่ละด้าน ไว้ดังนี้

วัฒนธรรม (Culture) หมายถึง จารีตประเพณี วิธีการดำเนินชีวิต ความคิด ค่านิยม ความเชื่อ รวมไปถึงภูมิปัญญา ซึ่งกลุ่มคนหรือชุมชนได้ร่วมกันคิดค้น สังสม ปลูกฝัง สืบทอด ถ่ายทอด ศึกษา พัฒนาเปลี่ยนแปลงเพราะทำให้สร้างความเจริญทางด้านจิตใจ ด้านวัตถุ เพื่อให้เกิดสันติสุข ซึ่งหมายถึงรวมทุกด้านของวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับคนทั้งมวลในสังคม นับตั้งแต่หลักเกณฑ์ดำเนินชีวิต เช่น วิถีอยู่ อาหารการกิน วิธีการแต่งตัว การทำงาน กิจกรรมการพักผ่อนของคนในกลุ่มสังคมนั้น ๆ ซึ่งรวมไปถึงวิธีการแสดงความหมายและการอาศัยร่วมกันเป็นกลุ่มรวมถึงวิธีการแสดงความผ่อนคลายทางใจ ซึ่งวัฒนธรรมนั้นเกิดขึ้นเพื่อแสดงถึงความ

ต้องการของมนุษย์ในทางสังคม ทางจิตใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมคงอยู่อย่างยั่งยืน เนื่องจากมีความผูกพันทางจิตใจของหลาย ๆ คนเข้าด้วยกันโดยรากฐานทางสังคมก็คือ วัฒนธรรมที่ต้องอยู่ควบคู่กันให้มีความมั่นคงต่อไป

ประเภทของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. วัฒนธรรมด้านวัตถุ (Material culture) ได้แก่ ปัจจัย 4 อาหาร บ้านพัก เสื้อผ้า ยารักษาโรค
2. วัฒนธรรมด้านจิตใจ (Mental culture) ได้แก่ ศาสนา ศิลปะ วรรณคดี กฎระเบียบ ซึ่งคอยส่งเสริมเรื่องของจิตใจ

สาขาของวัฒนธรรม

สาขาของวัฒนธรรม แบ่งออกได้เป็น 5 สาขา ดังนี้

1. มนุษย์ศาสตร์ ได้แก่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี จริยธรรม ศาสนา แนวคิด ประวัติศาสตร์ โบราณคดี มารยาทท้องถิ่น ปัจจัยบริหาร ซึ่งแต่ละชุมชนจะมีลักษณะขนบธรรมเนียมประเพณีเฉพาะที่แตกต่างกันไป
2. ศิลปะ ได้แก่ ภาษา วรรณคดี ดนตรี นาฏศิลป์ วิจารณ์ศิลป์ สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรมที่มีลักษณะโดดเด่นเฉพาะของชุมชนนั้น ๆ
3. ช่างฝีมือ ได้แก่ งานหัตถกรรมเฉพาะแขนงแต่ละชุมชน เช่น การแกะสลัก ทอผ้าไหม การจักสาน สิ่งผลิตเครื่องเงิน-เครื่องทอง ทำเครื่องปั้นดินเผา การจัดดอกไม้ประดิษฐ์ เป็นต้น
4. คหกรรมศิลป์ ได้แก่ ขั้นตอนการทำอาหาร วิธีแต่งกาย วิธีอบรม เลี้ยงดูเด็ก การดูแลที่อยู่อาศัย ยา และการใช้การอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว เป็นต้น
5. กีฬาและนันทนาการ ได้แก่ การละเล่น การเลี้ยงนกเขา ไม้ตัดต่าง ๆ หรือกีฬาพื้นบ้านท้องถิ่นเฉพาะในแต่ละชุมชน

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) หมายถึง กิจกรรมการท่องเที่ยวซึ่งสัมผัสถึงอัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรม ได้แก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปราสาท พระราชวัง วัด ประเพณี การใช้ชีวิต ศิลปะ ทุกศาสตร์ซึ่งทำให้เห็นถึงเอกลักษณ์เฉพาะความโดดเด่นซึ่งมีความเจริญที่มีความสอดคล้องต่อสถานที่ วิถีชีวิต แต่ละยุคสมัยของคนในชุมชนหรือประเทศนั้น ๆ รวมไปถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยผู้ที่มาท่องเที่ยวสามารถรับรู้ ขนบธรรมเนียมประเพณี สิ่งศรัทธา ความเชื่อ แนวความคิด รวมไปถึงสิ่งที่ทำสืบต่อมาจากอดีตจากบุคคลที่ถ่ายทอดสืบต่อกันสู่ยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังสามารถค้นคว้าศึกษาในพื้นที่สถานที่ท่องเที่ยวหรือบริเวณสำคัญทางสังคมรวมถึงวัฒนธรรมประวัติศาสตร์ ซึ่งทำการถ่ายทอดเนื้อเรื่องปัจจัยพัฒนาด้านสังคมพร้อมด้วยบุคคลผ่านทางประวัติศาสตร์ ซึ่งสามารถแสดงถึงการใช้ชีวิตและการดำเนินชีวิตจากคนแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี รวมถึงด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม แนวทางปฏิบัติของคนในยุคสมัยนั้น ๆ ที่ทำต่อเนื่องกันมา ซึ่งส่วนประกอบภาพลักษณ์ทางวัฒนธรรมนั้นทำให้ได้รับปัจจัยดึงดูดด้านวัฒนธรรมสำหรับผู้มาเยือนอย่างที่สุด

ลักษณะการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ลักษณะการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีดังนี้

1. เป็นการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ซึ่งยึดถือการปกป้องรักษาปัจจัยเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไว้เป็นอย่างดี ทั้งยังเป็นการถ่ายทอดสู่อนุชนทุกสมัยยังอยู่สืบไป

2. มีการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนโดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ไม่ก่อสิ่งไม่ดีต่อสิ่งแวดล้อม

3. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญซึ่งวิถีใช้ชีวิตชุมชนส่วนด้านสังคมวัฒนธรรม ซึ่งปฏิบัติตามมาตรฐานต้องให้เป็นจุดดึงดูดสำหรับบทเรียนรู้จากสังคมวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวจากท้องถิ่น

4. เป็นการท่องเที่ยวสำหรับให้ความรู้กับคนทุกกลุ่ม ได้แก่ นักท่องเที่ยว บุคคลดูแลแหล่งท่องเที่ยว เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยว รวมถึงคนอาศัยอยู่ในท้องถิ่น โดยปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งทำให้ทุกฝ่ายเกิดความรู้อุปสรรคสำหรับการท่องเที่ยว ปลูกจิตสำนึกเพื่อดูแลสิ่งแวดล้อม ท่องเที่ยวซึ่งเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

5. ชุมชนร่วมมือกับแหล่งท่องเที่ยวในการบริหารจัดการทำให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยว อันเป็นการกระจายที่เป็นธรรมของรายได้ต่อทุกครัวเรือนในชุมชน

6. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญด้านปัจจัยบริการท่องเที่ยวตามเกณฑ์การอนุรักษ์ ซึ่งเน้นการท่องเที่ยวด้านดูแลสังคมวัฒนธรรมรวมถึงสิ่งแวดล้อม

7. เป็นการท่องเที่ยวที่สร้างความประทับใจเพิ่มคุณค่า เพิ่มประสบการณ์ ทำให้ผู้คนท่องเที่ยวกลับมาเยือนในอนาคตอีกครั้ง โดยเน้นสร้างกิจกรรมท่องเที่ยวที่เน้นส่งเสริมอนุรักษ์ทางด้านสังคมและวัฒนธรรม สอดคล้องสิ่งต้องการของผู้คนที่มาท่องเที่ยว

8. เป็นการท่องเที่ยวที่มีการวิเคราะห์ถึงศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว และความสะอาดนั้นต้องดูแลสุขอนามัยความสะอาด ของแหล่งตลอดเวลา

9. เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงปัจจัยความปลอดภัยด้านชีวิตทรัพย์สิน ต่อทุกคน โดยเน้นกฎระเบียบด้านมาตรการเข้มงวดความปลอดภัยกับนักท่องเที่ยว เพื่อให้ผู้มาท่องเที่ยวเกิดความอุ่นใจ

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือกิจกรรมการท่องเที่ยวซึ่งสัมผัสถึงอัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรม ซึ่งเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละชุมชน ได้แก่ ด้านประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตชุมชน บ้านโบราณ กิจกรรมของชุมชน อาหารของแต่ละท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งชุมชนตลาดน้อยเป็นหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งเป็นความเอกลักษณ์โดดเด่นมีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนาน ซึ่งการทบทวนวรรณกรรมแนวคิดและทฤษฎีท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเนื่องจากชุมชนตลาดน้อยเป็นแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นส่วนเกี่ยวข้องกับด้านสังคมวัฒนธรรมที่มีความดึงดูดของนักท่องเที่ยวทุกเชื้อชาติ ซึ่งการทบทวนวรรณกรรมส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงความเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนตลาดน้อย

2.6 แนวคิดและทฤษฎีท่องเที่ยวชุมชน

ธนพล จันทรเรืองฤทธิ์ (2561) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวชุมชน (Community Based Tourism: CBT) หมายถึง การท่องเที่ยวซึ่งมีการบริหารงานจากชุมชน ได้แก่ ด้านวางแผน การดำเนินงานแต่ละขั้นตอน รวมถึงติดตามประเมินวิถีจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ซึ่งตามด้วยกระจายรายได้เป็นอย่างดีเป็นยุทธธรรมของท้องถิ่น รวมถึงวิธีทำงานให้เกิดผลสำเร็จที่กำหนดในขอบเขตเศรษฐกิจพอเพียง

ภิญญาพัชญ์ นาคภิบาล และละเอียต ขจรภัย (2564) ให้นิยาม การท่องเที่ยวชุมชนหมายถึงการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นด้วยขั้นตอนทำงานภายในชุมชนรวมถึงภาคีเครือข่าย เพื่อวัตถุประสงค์ลดความยากจนของชุมชนและสามารถพึ่งพาตนเองได้จากอาชีพในชุมชนและการกระจายรายได้เป็นอย่างดีเป็นธรรมและทั่วถึง

ปัญญาพร ธนาวชิรานันท์ และคณะ (2564) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวชุมชน หมายถึงการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากชุมชนที่มีทั้งกระบวนการ เป้าหมาย รูปแบบการท่องเที่ยวของแต่ละชุมชนเอง โดยทุกคนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นคือเจ้าของทรัพยากรนั้น ๆ รวมถึงร่วมมือกับการท่องเที่ยว ซึ่งตระหนักด้านความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม สังคมวัฒนธรรมรวมถึงเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่เพียงแต่ตรงกับความปลอดภัยจากนักท่องเที่ยวเท่านั้น ทั้งเป็นการสร้างศักยภาพคนท้องถิ่นด้วย สำหรับการท่องเที่ยวชุมชนนั้นมีปัจจัยโดดเด่นมากมาย ได้แก่ ด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี วิถีดำเนินชีวิต การอนุรักษ์ พร้อมด้วยเกิดการพัฒนาศักยภาพคนรุ่นต่อไปเพื่อสร้างประโยชน์อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งด้านเติบโตด้านเศรษฐกิจและเป็นโอกาสสำหรับสร้างรายได้สู่ชุมชนรวมถึงคนของท้องถิ่นมีอาชีพเป็นของตัวเองโดยทำให้ปัจจัยท่องเที่ยวท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เป็นต้น

ลักษณะสำคัญของการท่องเที่ยวชุมชน

ฤดี เสริมชยุต (2563) ได้กล่าวถึง ลักษณะสำคัญด้านการท่องเที่ยวชุมชนรวมถึงองค์ประกอบการท่องเที่ยวชุมชน ดังนี้

1. วิธีบริหารการท่องเที่ยวภายในท้องถิ่นซึ่งเกิดการร่วมมือ ซึ่งจะเป็นการกำหนดมาตรฐานด้านท่องเที่ยวบนฐานแนวคิดคือทุกคนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นคือเจ้าของทรัพยากรรวมถึงเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวโดยการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ของชุมชนทุกสิ่ง ได้แก่ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี ธรรมชาติ วิถีดำเนินชีวิต รวมถึงการสร้างรายได้ของท้องถิ่นมาบริหารเป็นต้นทุนรวมถึงปัจจัยด้านการจัดการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม รวมถึงวิธีดูแลรักษาทรัพยากรในท้องถิ่น ซึ่งเป็นวิธีทำให้ชุมชนเกิดความยั่งยืน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม รวมถึงทางด้านสิ่งแวดล้อมให้มีความสอดคล้องกันซึ่งการบริหารท่องเที่ยวที่ถูกต้องทำให้รายได้ ที่ได้จากการท่องเที่ยวปันผลมาสู่ชุมชน ซึ่งมาจากคนในชุมชนช่วยกันบริหารด้านการท่องเที่ยวและสร้างรายได้ในทุกกระบวนการ เน้นปัจจัยแบ่งปันผลประโยชน์ ยุติธรรมทั่วถึงและมีส่วนร่วมประเมินผล จึงทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในชุมชน

2. การพัฒนาศักยภาพคนในท้องถิ่น เพื่อเพิ่มพูนความสามารถหน้าที่สำคัญต่อการวิเคราะห์ การวางแผน วิถีดำเนินงาน การประเมินตามด้วยสรุปผล รวมไปถึงการสร้างอาชีพและรายได้โดยทำให้สร้าง

สิ่งที่ยั่งยืนสู่คนรุ่นลูกรุ่นหลานรวมถึงให้มีสิ่งดีต่าง ๆ กับชุมชน ซึ่งทำการวิเคราะห์การรองรับรวมถึงความสามารถของพื้นที่เป็นสำคัญ โดยถ้าคนในชุมชนช่วยสอนอาชีพพัฒนาศักยภาพให้คนรุ่นลูกอย่างถูกวิธีก็จะทำให้เกิดความยั่งยืนในชุมชน

องค์ประกอบการท่องเที่ยวชุมชน

องค์ประกอบการท่องเที่ยวชุมชน มีหลัก ๆ 5 ข้อ ดังนี้

1. ปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวชุมชน ประกอบด้วย ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตชุมชน และกิจกรรมของชุมชนนั้น ๆ ซึ่งเป็นลักษณะสร้างการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมไปกับกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนและใช้ชีวิตเช่นเดียวกับคนในชุมชน ซึ่งเป็นการเน้นประสบการณ์จริงให้กับนักท่องเที่ยวโดยคนในชุมชนพร้อมด้วยเจ้าของการท่องเที่ยวร่วมถ่ายทอดการเรียนรู้ให้แก่นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนพร้อมด้วยการสร้างสิ่งตระหนักรู้ว่าการท่องเที่ยวคือ ปัจจัยของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงด้านอนุรักษ์สังคมร่วมกับวัฒนธรรมที่ชุมชนให้คงอยู่ต่อไป

2. องค์กรชุมชนรวมถึงเจ้าของภูมิปัญญามีส่วนร่วม ทำการจัดตั้งมาจากกลุ่มคนในท้องถิ่นอย่างเข้มแข็งมีการทำงานอย่างเป็นระบบ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องสำหรับการจัดการท่องเที่ยวโดยท้องถิ่น ซึ่งคนในชุมชนต้องร่วมมือสำหรับทำงานบริหารท้องถิ่น ได้แก่ ร่วมมือด้านความคิด วางแผน ร่วมมือกัน กระจายรายได้ที่เป็นธรรมร่วมกัน และร่วมประเมินผลการทำงานด้านต่าง ๆ เป็นต้น

3. มีสิ่งอำนวยความสะดวก ที่มีสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปอย่างราบรื่น ได้แก่ บริการขนส่ง ที่พัก สถานที่ส่วนกลางของแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนรถรับส่งสำหรับนักท่องเที่ยว

4. มีการจัดการที่ยั่งยืน ซึ่งเกี่ยวข้องสำหรับการท่องเที่ยวต่อภาพรวมด้านวิถีบริหาร รวมถึงกำหนดกฎกติกาด้านการบริหารทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงขั้นตอนวิธีทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมประกอบการกระจายสู่สมาชิกในชุมชนอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง กำหนดค่าบริการการท่องเที่ยวอย่างยุติธรรมตามด้วยจัดสรรงบประมาณจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มีคุณภาพ

5. พัฒนาคุณภาพชีวิต รายได้ชุมชน ซึ่งการท่องเที่ยวควรทำให้ท้องถิ่นได้รับประโยชน์ด้านต่าง ๆ ได้แก่ชุมชนรับเงินตราจากการท่องเที่ยว ผลผลิตท้องถิ่นที่มาจากสินค้าทุกชนิด บ้านเรือนรวมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่สะอาด สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน รวมถึงปัจจัยอำนวยความสะดวก ซึ่งเหมาะสมกับจำนวนนักท่องเที่ยวตามด้วยคนในท้องถิ่นที่จะมีรายได้เพิ่มไปด้วย

สรุปได้ว่าการท่องเที่ยวชุมชนเป็นปัจจัยเกี่ยวข้อง ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม รวมถึงสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญซึ่งขั้นตอนจัดการท่องเที่ยวชุมชนควรมีความยั่งยืนทุกสิ่งที่มีสัมพันธ์กัน โดยด้านเศรษฐกิจของชุมชนควรมีแบ่งปันส่วนรายได้ ซึ่งยุติธรรมทุกครัวเรือน ทางสังคม วัฒนธรรมผู้นำชุมชนและคนในชุมชนต้องรักษาอัตลักษณ์เดิมให้คงอยู่ให้นานเท่านานไม่ให้อายุหาย และด้านสิ่งแวดล้อมต้องมีการดูแลรักษาความสะอาดมีสุขอนามัยที่ยอดเยี่ยมซึ่งเกี่ยวข้องส่วนภาพลักษณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งการทบทวนวรรณกรรมแนวคิดและทฤษฎีท่องเที่ยวชุมชนเนื่องจาก ตลาดน้อยเป็นแหล่ง

ท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งการจัดการท่องเที่ยวชุมชนผู้วิจัยจะนำมาเป็นแนวทางการทำข้อเสนอแนะด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน

2.7 ประวัติของชุมชนตลาดน้อย จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 2.3 บริเวณชุมชนตลาดน้อย 1

ที่มา: มนต์ศิระ จรุงสุทธิ (2566)

ภูมิ ภูติมหาตมะ (2558) ได้กล่าวถึง ประวัติของชุมชนตลาดน้อย ไว้ดังนี้

พื้นที่บริเวณตลาดน้อยเป็นถิ่นอยู่อาศัยของคนจีนทะเลใกล้โพ้น รวมถึงคนไทยเชื้อสายจีนอีกแห่งหนึ่ง นอกเหนือจากเขตเยาวราชและสำเพ็งที่อยู่ใกล้เคียง มีประวัติศาสตร์เก่าแก่ตั้งแต่ยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์ เดิมเป็นตลาดที่คึกคักมาก โดยเรียกกันในภาษาแต้จิ๋วว่า "ตึกลักเกี้ยว" มีที่มาจากเจ้าสัวเนียม หรือ เจ้สัวเนียม ผู้เป็นเจ้าของที่ดินแถบนี้มีลูกสาวคนหนึ่งชื่อ "น้อย" เป็นท่าเรือและชุมชนที่รุ่งเรืองก่อนเยาวราช โดยมีชาวโปรตุเกส เป็นชนกลุ่มแรกที่เข้ามาอาศัยอยู่ จากนั้นจึงตามมาด้วยชาวจีน ชาวจีนฮกเกี้ยน รวมถึงเขมรมาปักหลักอาศัย

สภาพทางกายภาพ

ปัจจุบันมีสภาพเป็นบ้านเรือนที่อาศัยของผู้คนในลักษณะอาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก และตรอกซอยซอยต่าง ๆ และยังมีศาสนสถานสำคัญของหลายศาสนา และมีสิ่งก่อสร้างที่เป็นจุดเด่น เช่น ริเวอร์ ซิตี้ หรือ สะพานพิทยเสถียร อีกทั้งยังเป็นที่ตั้งของสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ โดยหลายอาคารนั้นเป็นอาคารที่เก่าควรค่าแก่การอนุรักษ์ มีมากถึง 64 อาคาร

ตลาดน้อยเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่กลุ่มนักท่องเที่ยวมีความสนใจ ด้วยเอกลักษณ์ด้านเก่าแก่ของอาคารสถานที่ และวิถีชีวิตของผู้คนที่ยังคงเหมือนเดิมเช่นในอดีตอยู่ โดยมีถนนสายหลักคือ ถนนเจริญกรุง บนพื้นที่ติดกับแขวงมหาพฤตาราม เขตบางรัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในซอยเจริญกรุง 22 หรือตรอกตลาดน้อย ภายในซอยมีหลายสถานที่ ๆ ได้รับความสนใจ เช่น ศาลเจ้าโจวซือกง บ้านโฆงเฮงไถ่ บ้านโบราณที่มีอายุกว่า 200 ปี สร้างด้วยสถาปัตยกรรมแบบชื้อเหอฮ้วนของจีน เชียงกง หรือ ซอยวานิช 2 แหล่งรวมอะไหล่รถยนต์ที่มี

ชื่อเสียง โบสถ์กาลหว่าร์ ศาสนสถานของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก กรมเจ้าท่า และธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาตลาดน้อย ซึ่งเป็นธนาคารแห่งแรกของประเทศไทย ตัวอาคารธนาคารเป็นสถาปัตยกรรมแบบโบซาร์ผสมนีโอคลาสสิก โดยก่อสร้างตั้งแต่ พ.ศ. 2451 ตีตริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ปัจจุบันก็ยังคงเปิดให้บริการอยู่ ซึ่งอาคารแห่งนี้เคยได้รับรางวัลอนุรักษ์สถาปัตยกรรม ASA ในปี พ.ศ. 2525 และบูรณะปรับปรุงในปี พ.ศ. 2538 นอกจากนี้แล้วถนนเจริญกรุงในแถบนี้ในอดีตยังปรากฏร่องรอยรางของรถรางบนพื้นถนนอีกด้วย ก่อนจะถูกรื้อทิ้งด้วยยางในปลายปี พ.ศ. 2558

ภาพที่ 2.4 บริเวณชุมชนตลาดน้อย 2

ที่มา: มนต์ศิระ จรุงสุทธิ (2566)

ที่ตั้งและอาณาเขต

แขวงตลาดน้อยอยู่ทางฝั่งทิศตะวันออกเฉียงใต้ในเขตสัมพันธวงศ์ มีอาณาเขตติดต่อกับแขวงอื่นเรียงตามเข็มนาฬิกา ดังนี้

1. ทิศเหนือ ติดต่อกับแขวงป้อมปราบ (เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย) มีถนนพระรามที่ 4 เป็นจุดแบ่งเขต
2. ทิศตะวันออก ติดต่อกับแขวงมหาพฤฒาราม (เขตบางรัก) มีคลองผดุงกรุงเกษมเป็นจุดแบ่งเขต
3. ทิศใต้ ติดต่อกับแขวงบางรัก (เขตบางรัก) แขวงคลองตันไทร และแขวงคลองสาน (เขตคลองสาน) มีคลองผดุงกรุงเกษมและแนวกึ่งกลางแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นจุดแบ่งเขต
4. ทิศตะวันตก ติดต่อกับแขวงสัมพันธวงศ์ (เขตสัมพันธวงศ์) มีซอยภาณุรังษี ถนนทรงวาด และถนนเจริญกรุงเป็นจุดแบ่งเขต

จिनย่านตลาดน้อยในมหานครยุคใหม่ (พ.ศ. 2515-2553)

ภาพที่ 2.5 ชุมชนตลาดน้อยในยุคปัจจุบัน

ที่มา: มนต์ศิระ จรุงสุทธิ (2566)

ภูมิ ภูติมหาตมะ (2558) ได้กล่าวถึง ประวัติตลาดน้อยในมหานครยุคใหม่ ช่วงปี 2515 ถึงปัจจุบันไว้ดังนี้

ชุมชนตลาดน้อยช่วงทศวรรษ 2510 กล่าวได้ว่า มีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากและมีความเจริญไม่ต่างกับเยาวราช แต่ต่อมาจำนวนแรงงานมีเพิ่มมากขึ้น และขอบเขตด้านพื้นที่ที่มีจำกัด ซึ่งเจ้าของที่ดินมีความต้องการที่จะพัฒนาที่ดินใน เมืองที่มีราคาแพงมากกว่าเมื่อก่อนที่ประกอบไปด้วยเรือนไม้แออัดที่ถูกสร้างตึกขึ้นมาแทนที่ชุมชน เมื่อเรือนไม้ถูกนำออกสำหรับปลูกตึก ผู้คนที่เคยอาศัยอยู่ในท้องถิ่นต่างต้องการย้ายออกไปบุกเบิกทำมาค้าขายเขตท้องถิ่นที่เกิดใหม่ด้วยการเพิ่มอาณาเขตที่กรุงเทพฯ ได้แก่ ย่านสะพานควาย ย่านประตูน้ำ ย่านดินแดง เป็นต้น ตึกแถวสองชั้นซึ่งเห็นอยู่ตาม แนวถนนวานิช 2 รวมถึงเขตโยธาในชุมชนตลาดน้อย มีการสร้างขึ้นก่อนมีคำสั่ง ยุติกิจการโรงฝิ่น เช่น ตึกแถวของกรมธนารักษ์ที่ชุมชนวานิชสัมพันธ์ รวมถึงมีสร้างขึ้นต่อเนื่องจากมีคำสั่งยุติกิจการโรงฝิ่น เช่น ตึกแถวที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

ภายหลังที่มีการจัดรูปแบบการปกครองรวมถึงการบริหารกรุงเทพฯ แบบใหม่ใน พ.ศ. 2515 ชุมชนตลาดน้อยได้มีสถานะคือแขวงหนึ่งในสามแขวงเขตสัมพันธวงศ์ 33 รวมถึงทำการสร้าง “ที่ว่าการเขตสัมพันธวงศ์” ขึ้นมาเป็น อาคารสมัยใหม่ 5 ชั้น ทดแทนที่ว่าการแห่งเดิม ซึ่งเป็นเรือนไม้ 2 ชั้น ซึ่งเกิดเพลิงไหม้ไปก่อนหน้านี้ 34 ปี ต่อมาไม่นาน นักก็ได้ปรากฏอาคารสมัยใหม่ซึ่งเป็นขนาดใหญ่โตขึ้นมากมายที่ชุมชนตลาดน้อย ประกอบด้วย ศูนย์การค้าริเวอร์ไซด์ แพลตตรมน์นท์ อาคารกาลหวัร์ แพลตทรีพัสสิน สีพระยาริเวอร์วิว เป็นต้น

ขณะที่ความเจริญก้าวหน้ารวมไปถึงด้านวัตถุเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วที่ชุมชนตลาดน้อย ก็เกิดปัญหาสังคมตามมาด้วย ตัวอย่างหนึ่งซึ่งแสดงเพื่อทราบต่อปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนต่อสังคม คือ ชื่อซอย

สถานที่ซึ่ง คนในชุมชนเรียกกันจนติดปากว่า “ซอยผีดิบ” ที่แปลว่า “ซอยแฟลตทรัพย์สิน” อยู่กลางระหว่างแฟลตทรัพย์สิน กับอาคารกาลหว่าร์รวมถึงแฟลตธรรมนันท์ ซอยซอยนี้มีที่มาเนื่องจากคือแหล่งรวมตัวเสพเฮโรอินช่วง พ.ศ. 2526- 2527 ในขณะที่เฮโรอินกำลังระบาดอย่างหนัก ผู้เสพบางรายเสพปริมาณมากจนถึงแก่ความตายอยู่ในซอยนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งทำการจับกุมได้เปรียบผู้เสพเฮโรอินเหล่านี้ว่ามีอยู่ในสภาพเหมือนผีดิบ ในความคิดของแต่ละคน ซอยนี้จึงเรียกว่า ซอยผีดิบ

สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของบ้านเมือง บทบาทของคนจีนในชุมชนตลาดน้อยที่ชัดเจนที่สุดและคงดำเนินอยู่ถึงขณะนี้คือ หน้าที่ธำรงอนุรักษ์อัตลักษณ์วัฒนธรรม ประเพณี ภาษาจีนดั้งเดิม อันเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของตนไว้ได้ ซึ่งสัมผัสที่เทศกาลงานประเพณีจีนเฉพาะถิ่นที่ชุมชนตลาดน้อยซึ่งยังได้รับการถือปฏิบัติสืบมาจนถึงตอนนี้ ได้แก่ ประเพณีไหว้เต่าในเทศกาลง่วนเซียว งานทิ้งกระจาดเมื่อวันสารทจีนตามด้วยเทศกาลแห่เทพเจ้าของศาลเจ้าโจวซือกงเมื่อเทศกาลกินเจ การทำบะจ่าง ด้วยความสนุกสนานทุกซอกซอยในเทศกาลตวงโหงวของทุกปี ส่วนกลุ่มจีนคริสตังแห่งวัดกาลหว่าร์ก็ดำเนินกิจกรรมด้านศาสนาซึ่งธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมจีนที่ชัดเจน ได้แก่ “พิธีมิสซาภาษาจีนแต่จีว” ที่กลุ่มคริสตังจีน ที่วัดกาลหว่าร์พยายามรักษาไว้ทั้งยังคงเหลือสถานที่เดียวในกรุงเทพฯ ทั้งยังมีการร้องเพลงจากคณะนักขับ ร้องจีน คณะพลมารีจีน นอกจากนี้ ได้ก่อตั้งกลุ่มองค์กรใหม่ขึ้นมาอย่าง ชมรมคริสตชนจีน (พ.ศ. 2541) พร้อมการคาดหวังสำหรับดูแลสืบต่อวัฒนธรรมจีนยังอยู่ย่นชั่วลูกชั่วหลานสืบไป

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

อำนาจ วัฒนกรสิริ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม โดยสรุปกระบวนการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management) คือ กระบวนการที่สำคัญที่มีการศึกษาเป็นอย่างดี วางแผนวิเคราะห์และนำไปดำเนินการเพื่อที่จะจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านการใช้ทรัพยากรอย่าง สิ้นเปลืองรวมถึงวิธีกำจัดบำบัดมลพิษที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ (Human Activities) ระบบการจัด การสิ่งแวดล้อม (Environmental Management System) ภายในองค์กรที่สำคัญคือ ISO (International Organization for Standardization) 14000 และเทคโนโลยีสะอาด (Clean Technology) สามารถช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กรหรือตามสถานที่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ และการสร้างเครือข่ายการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management Network) ทั้งเครือข่ายทางธุรกิจ (Business Network) เครือข่ายทางกฎหมาย (Regulation Network) และเครือข่ายทางความรู้ (Knowledge Network) สามารถช่วยให้องค์กรตระหนักถึงและเข้าใจถึงความสำคัญและการนำเอาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมาใช้กับแหล่งท่องเที่ยว พร้อมทั้งช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากองค์กร แหล่งท่องเที่ยว และท้องถิ่น

สุชาติดา กะมะลานนท์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ขั้นตอนจัดการสิ่งแวดล้อมของตลาดสามชุกนั้นต่อเนื่องจาก

ร่วมกันพัฒนาสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้น ทำให้เกิดกระบวนการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมภายในตลาดสามชุกโดยมีสาเหตุเริ่มมาจากการที่กรมอนุรักษ์มีโครงการที่จะทำการปรับปรุงอาคารภายในตลาด ทำให้ชาวบ้านเข้าร่วมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมถึงร่วมกันตัดสินใจที่จะอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวตลาดสามชุกให้เป็นแหล่งศึกษาทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน จึงได้ทำการแต่งตั้งคณะกรรมการดูแลตลาดสามชุกเชิงอนุรักษ์ขึ้นมาเป็นแกนนำในการดำเนินงาน ซึ่งต่อมามูลนิธิชุมชนไทซึ่งเป็นองค์กรเอกชนได้เลือกให้ชุมชนสามชุกเข้าร่วมโครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองนำอยู่นำไปสู่การพัฒนาตลาดสามชุกควบคู่กับพัฒนาด้านเศรษฐกิจ รวมถึงสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนซึ่งอาศัยการร่วมมือจากคนภายในท้องถิ่นเป็นแกนกลางที่สำคัญที่ช่วยในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาตลาดสามชุกและอาศัยความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่ายสำหรับการสนับสนุนวิธีพัฒนาชุมชน เกิดการจัดการสิ่งแวดล้อมของ ชุมชนตลาดสามชุกในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดการสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพและภูมิทัศน์ โดยการดูแลรักษาความสะอาด การจัดระเบียบตลาด การปรับปรุงอาคารในตลาด การปรับปรุงพื้นที่เพื่อจัดทำจุดพักให้นักท่องเที่ยวและลานกิจกรรม การปรับปรุงทางเดินริมแม่น้ำท่าจีน และมีการจัดเตรียม สถานที่จอดรถให้เพียงพอ การจัดการสิ่งแวดล้อมด้านขยะ มีการจัดตั้งถังขยะรองรับ ปริมาณขยะที่เหมาะสม มีการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะ และมีการประชาสัมพันธ์เสียง ตามสายให้นักท่องเที่ยวทิ้งขยะให้ถูกที่ ในส่วนของชาวตลาดสามชุกก็ได้มีการจัดการคัดแยกขยะ โดยขยะอินทรีย์ทางเทศบาลจะเก็บไปผลิตก๊าซชีวภาพ ส่วนการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านน้ำเสีย ทางเทศบาลตำบลสามชุกได้ดำเนินการจัดทำระบบรวบรวม และบำบัดน้ำเสียไม่ให้เกินค่ามาตรฐานที่กำหนดก่อนปล่อยของเสียลงสู่แม่น้ำ

วจินี อารีรอบ และคณะ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโมเดลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิภาคตะวันตก เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นปัจจัยเกี่ยวข้องกับงานวิจัยชิ้นนี้ในด้านภาพลักษณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและอนามัยผลการวิจัย ดังนี้ ผลการสัมภาษณ์ปัจจัยบริหารด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อศึกษา ปัจจัยซึ่งส่งผลกับลักษณะอนามัยสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภูมิภาคตะวันตก พบว่า ด้านสุขาภิบาล อาหารมีการบริหารจัดการเกี่ยวกับความสะอาดของอาหารซึ่งมีไว้บริการรวมถึงจำหน่าย ความสะอาดของภาชนะ ใส่อาหาร ซ้อน ส้อม ความสะอาดของร้านอาหาร/แผงลอยจำหน่ายอาหาร การป้องกันอาหารที่พร้อมบริโภค จากสัตว์และแมลงรบกวน การแต่งกายของผู้สัมผัสอาหารสะอาด ปัจจัยการจัดการน้ำดื่ม น้ำใช้ในแหล่งท่องเที่ยว มีการบริหารเกี่ยวกับความสะอาด ความเพียงพอของน้ำดื่มที่มีไว้บริการ/จำหน่าย และมีการบริหาร จัดการเกี่ยวกับความสะอาดของน้ำใช้ เช่น น้ำล้างมือ น้ำในท้องน้ำ และความเพียงพอของน้ำใช้ต่อจำนวนนักท่องเที่ยว ด้านขั้นตอนจัดการสิ่งปฏิกูล พร้อมด้วยดูแลความสะอาด ความเพียงพออุปกรณ์ภายใน กระดาษชำระ สบู่ล้างมือ และสถานที่ตั้งของห้องน้ำ-ห้องสุขา ด้านการจัดการขยะมูลฝอยมีขั้นตอนจัดการ ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว ความเพียงพอของที่ทิ้งขยะมูลฝอย การแยกประเภทของขยะมูลฝอย และความคงทนของภาชนะรองรับขยะมูลฝอย เช่น ไม้รั้วซีเมนต์ ฝาปิดป้องกันสัตว์ และแมลงรบกวนได้ ด้านการกำจัดน้ำเสียมีการบริหารจัดการ คือ ดูแลไม่ให้น้ำขังบริเวณห้องน้ำ-ห้องสุขา และท่อระบายน้ำไม่อุดตัน หรือมีกลิ่นเหม็น ด้านการจัดการความปลอดภัยมีการบริหารจัดการ ในเรื่องความแข็งแรงและปลอดภัยของทางเท้า/บันได/สะพาน/ราวกันตก สถานที่/อุปกรณ์

ปฐมพยาบาลเบื้องต้นเพื่อดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว ป้ายประชาสัมพันธ์ คำเตือน หรือแนะนำการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยว เพื่อความปลอดภัย จัดให้มีศูนย์ประชาสัมพันธ์นักท่องเที่ยวรวมถึงเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกสำหรับการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยวรวมถึงจัดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการที่พิกส่วนใหญ่แหล่งท่องเที่ยวไม่มีที่พิกค้างคืน ถ้ามีที่พิกจะเป็นโฮมสเตย์ หรือมีลานกางเต็นท์ ซึ่งการจัดการขึ้นอยู่กับเจ้าของกิจการ จึงไม่มีด้านการบริหารจัดการในด้านนี้

ตารางที่ 2.1 ตารางสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

ชื่อเรื่องวิจัย	ชื่อผู้วิจัยและปีที่รายงาน	การศึกษาในงานวิจัย	ผลการวิจัยและองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย (ถ้ามี)
1. การจัดการสิ่งแวดล้อม	อำนาจ วัฒนกรสิริ (2557)	เป็นการศึกษากระบวนการ, องค์ประกอบและด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม	การจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management) เป็นกระบวนการที่สำคัญที่ต้องมีการศึกษา วางแผน วิเคราะห์ และนำไปดำเนินการในการจัดการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นทั้งทางด้านการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง และแก้ปัญหาด้านมลพิษที่เกิดขึ้นจากมนุษย์
2. กระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี	สุชาดา กะมะลานนท์ (2560)	เป็นการศึกษาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดสามชุกหลังการพัฒนาตลาดสามชุกเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเสนอแนะแนวทางการจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อมให้มีเหมาะสม	การจัดการสิ่งแวดล้อมของตลาดสามชุก ภายหลังจากพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทำให้เกิดกระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดสามชุก โดยมีสาเหตุเริ่มมาจากการที่

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชื่อเรื่องวิจัย	ชื่อผู้วิจัยและปีที่รายงาน	การศึกษาในงานวิจัย	ผลการวิจัยและองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย (ถ้ามี)
			<p>กรมธนารักษ์มี โครงการที่จะปรับปรุงอาคารในตลาด ทำให้ ชาวบ้านเข้าร่วมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันตัดสินใจที่จะอนุรักษ์ตลาดสามชุกได้เป็นแหล่งเรียนรู้ทาง วัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน จึงได้มีการจัดตั้ง คณะกรรมการพัฒนาตลาดสามชุกเชิงอนุรักษ์ ขึ้นมาเป็นแกนนำในการดำเนินงาน ต่อมามูลนิธิชุมชนไทซึ่งเป็นองค์กรเอกชนได้เลือกให้ชุมชนสามชุก เข้าร่วมโครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองน่าอยู่ นำไปสู่การพัฒนาตลาด สามชุกควบคู่ไปกับการพัฒนาทางด้าน เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่ยั่งยืนต่อไป</p>
<p>3. การพัฒนาโมเดลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิภาคตะวันตก เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืน</p>	<p>วจินี อารีรอบ และคณะ (2564)</p>	<p>เป็นการศึกษาลักษณะอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิภาคตะวันตก</p>	<p>ผลการศึกษาลักษณะอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิภาคตะวันตกส่วนใหญ่พบว่าด้านการสุขภาพอาหาร ส่วนใหญ่</p>

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชื่อเรื่องวิจัย	ชื่อผู้วิจัยและปีที่รายงาน	การศึกษาในงานวิจัย	ผลการวิจัยและองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย (ถ้ามี)
			ร้านอาหารมีบ่อดักไขมัน แต่ไม่มีระบบการ फैาระวัง ด้านแคคทีเรีย ไม่ผ่าน มาตรฐานร้านอาหาร และ แผงลอยจำหน่ายอาหาร ด้านน้ำดื่ม น้ำใช้ แห้ง ท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีการ จัดการน้ำดื่ม น้ำใช้ จุด บริการน้ำดื่มมีความ สะอาดเพียงพอและมี มาตรฐาน อย. มีการจัด ภาชนะ สำหรับน้ำดื่มไว้ บริการเฉพาะบุคคลไม่ใช่ ร่วมกัน น้ำใช้ที่ให้บริการมี ความสะอาดเพียงพอ มี การ फैาระวังการ ปนเปื้อน และมีระบบตรวจเช็ค ร่องลงมา มีการจัดการน้ำ ดื่ม น้ำใช้แต่ไม่ครบทุกด้าน ด้านการจัดการสิ่งปฏิกูล แห้งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีการจัดการสิ่งปฏิกูลเป็น ระบบ การจัดการห้องน้ำ ห้องส้วม พบว่า ส่วนใหญ่ ไม่ผ่าน เกณฑ์มาตรฐาน ส้วมสาธารณะ (HAS) กรม อนามัย ด้านการจัดการ ขยะมูลฝอย พบว่าส่วน ใหญ่ดำเนินการ ครบถ้วน

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชื่อเรื่องวิจัย	ชื่อผู้วิจัยและปีที่รายงาน	การศึกษาในงานวิจัย	ผลการวิจัยและองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย (ถ้ามี)
			<p>ทุกประเด็น ได้แก่ ที่รองรับขยะมูลฝอยมีความคงทน ไม่รั่วซึม มีฝาปิดป้องกันสัตว์ และแมลงรบกวนได้ มีที่จับยกที่ทำความสะอาดย่าง ที่รองรับขยะมูลฝอยมีความกลมกลืนกับสถานที่ มีสภาพดี และสะอาดอยู่ในจุดที่สะดวกต่อการใช้งาน มีการแยกประเภท ตั้งอยู่ในสถานที่เหมาะสมและสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว มีจุดรวบรวมขยะมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ ไม่มีขยะตกค้างในแต่ละวัน มีพนักงานเก็บกวาดอย่างสม่ำเสมอ มีระเบียบ หรือมาตรการที่ในการช่วยกันรักษาความสะอาด</p>

จากการศึกษาในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า การจัดการสิ่งแวดล้อมความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญอย่างมากซึ่งผลวิจัยจากบางแหล่งท่องเที่ยวในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่จะต้องพัฒนาด้านความสะอาดสุขอนามัย ซึ่งการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมควรมีกระบวนการที่เหมาะสมและถูกต้องในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดสุขอนามัยความสะอาดต่อแหล่งท่องเที่ยวจากผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยด้านการจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว โดยจะนำไปเป็นแนวทางในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวและใช้ประกอบเป็นทฤษฎีแนวทางการสร้าง

แบบสอบถามเพื่อแก่นักท่องเที่ยวในการทำวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นอีกปัจจัยช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชน ตลาดน้อยด้วยเช่นกัน

2. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนกับสิ่งแวดล้อม

วิชาษา ภู่อัจฉินดา และณัฏฐธิดา พัฒนเจริญ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา : ชุมชนบ้านสะพาน ตำบลนาไร่ อำเภอนาไร่ จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งบทความวิจัยนี้มีการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกับปัญหาของสิ่งแวดล้อมจากชุมชน พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด คือ มีขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 58 รองลงมา คือ ทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรม ร้อยละ 33 ด้านเกิดความวุ่นวายในชุมชน ร้อยละ 23 ด้านปัญหาเสียงรบกวน ร้อยละ 18 และด้านเกิดปัญหาด้านอาชญากรรม ร้อยละ 6 ส่วนในการศึกษาด้านการมีส่วนร่วมด้านการดูแลสิ่งแวดล้อม โดยนักท่องเที่ยวให้ความคิดเห็นด้านลดการใช้ถุงพลาสติกมากที่สุด ร้อยละ 70 รองลงมา ด้านทิ้งขยะให้ถูกที่และช่วยแยกขยะ ร้อยละ 61 ด้านการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 44 ด้านเลือกใช้พาหนะที่ชุมชนจัดไว้ให้นักท่องเที่ยวเพื่อประหยัดพลังงาน ร้อยละ 28 ด้านปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือข้อบังคับชุมชน ร้อยละ 56 และด้านการประชาสัมพันธ์ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 29

สาริณีย์ สุวรรณศิลป์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน กรณีศึกษาตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ร้อยละ 68 มีอายุระหว่าง 32 – 58 ปี ร้อยละ 61.60 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่า ร้อยละ 32.80 อาศัยอยู่ในชุมชนอัมพวา 11-49 ปี ร้อยละ 52.40 สถานภาพเป็นประชาชนไม่มีตำแหน่งใด ๆ ร้อยละ 84.00 ประกอบอาชีพค้าขาย และธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 53.20 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 44 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำกว่า 3 คน ร้อยละ 46.80 และมีทำเลที่ตั้งของครัวเรือนไม่อยู่ริมน้ำ ร้อยละ 50.40 จากการศึกษาจากปัจจัยส่งเสริมพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยระดับต่ำ ร้อยละ 72.90 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยระดับสูง ร้อยละ 50.00 การให้คุณค่าต่อสิ่งแวดล้อมระดับปานกลาง ร้อยละ 86.80 และการรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเองระดับปานกลาง ร้อยละ 74.00 สำหรับความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี ความคิดเห็นในการจัดการขยะมูลฝอยทั้งหมดระดับปานกลาง ร้อยละ 59.20

สิริภัทร โชติช่วง และคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ทศนคดีด้าน 7 Greens ที่มีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวที่เกาะสมุย ซึ่งเป็นการศึกษาทัศนคติด้านแหล่งท่องเที่ยวสีเขียวจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งนักท่องเที่ยวที่แบบสอบถาม จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 215 คน คิดเป็น ร้อยละ 53.75 และเพศหญิง จำนวน 185 คน คิดเป็น ร้อยละ 42.25 มีอายุระหว่าง 25-34 ปี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 โดยด้านระดับทัศนคติอยู่ในระดับมากโดย มีทัศนคติด้านหัวใจสีเขียว มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวสีเขียว ด้านชุมชนสีเขียวตามลำดับ ส่วนในด้านการรับรู้ประเด็นภาพลักษณ์อยู่ในระดับมาก โดยมีการรับรู้ด้านสภาพแวดล้อมของเกาะสมุยมีความเป็นธรรมชาติมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านบรรยากาศของเกาะสมุยมีความเป็นธรรมชาติ รองลงมา การให้บริการ

แหล่งท่องเที่ยวที่เน้นความเป็นธรรมชาติ รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมนำเที่ยวที่คำนึงถึงการไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

ตารางที่ 2.2 ตารางสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนกับสิ่งแวดล้อม

ชื่อเรื่องวิจัย	ชื่อผู้วิจัยและปีที่รายงาน	การศึกษาในงานวิจัย	ผลการวิจัยและองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย (ถ้ามี)
การท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา : ชุมชนบ้านสะนา ตำบลนาไร่ อำเภอนาไร่ จังหวัดอุทัยธานี	วิสาชา ภูจินดา และ ณัฐธิดา พัฒนเจริญ (2564)	เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชน ซึ่งเนื้อหา มีความเกี่ยวข้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์งานวิจัยชิ้นนี้	จากผลการศึกษาพบว่าสิ่งที่เป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด คือ มีขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น รองลงมา ทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรม ฯลฯ
ความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนกรณีศึกษาตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม	สาริณี สุวรรณศิลป์ศักดิ์ (2555)	เป็นการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่นในด้านการจัดการขยะมูลฝอย	จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในการจัดการขยะมูลฝอยทั้งหมดระดับปานกลาง
ทัศนคติด้าน 7 Greens ที่มีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในเกาะสมุย	สิริภัทร์ โชติช่วง และ คณะ (2561)	เป็นการศึกษาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวและทัศนคติด้าน 7 Greens(ท่องเที่ยวสีเขียว) ที่ส่งผลต่อการรับรู้ของนักท่องเที่ยวในเกาะสมุย	ทัศนคติด้าน 7 Greens ของนักท่องเที่ยว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และประเด็นย่อยของ 7 Greens ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยมีระดับ สูงสุดคือ ด้าน Green Heart (หัวใจสีเขียว) ด้าน Green Attraction (แหล่งท่องเที่ยวสีเขียว) และด้าน Green Community (ชุมชนสีเขียว)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนกับสิ่งแวดล้อม พบว่าความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนนั้นมีผลเป็นอย่างมากต่อการทราบทั้งด้านบวก รวมถึงด้านลบปัญหาของสิ่งแวดล้อม ซึ่งความคิดเห็นจากทั้งนักท่องเที่ยวรวมถึงคนในชุมชนตลาดน้อยเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมจะทำให้ทราบถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมและแนวทางพัฒนาสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป จากที่ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยด้านความคิดเห็นของทั้งนักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่นจะเป็นอีกปัจจัยช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชนตลาดน้อยด้วยเช่นกัน รวมถึงนำไปเป็นแนวทางในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวและคนในชุมชนและใช้เป็นทฤษฎีแนวทางการสร้างแบบสอบถามเพื่อแก่นักท่องเที่ยวในการทำวิจัยเชิงปริมาณ

3. ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

ภัทรสุดา มณฑา และสุวันชัย หวนนากลาง (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว กรณีศึกษา : ตลาดน้ำบางน้อย จังหวัดสมุทรสาคร พบว่าด้านวิจัยเชิงปริมาณข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอยู่ที่ร้อยละ 57.8 เดินทางจากกรุงเทพมหานครอยู่ที่ร้อยละ 64.3 โดยเป็นนักท่องเที่ยวที่มีอายุ ตั้งแต่ 21 – 30 ปี อยู่ที่ร้อยละ 56.8 มีสถานภาพโสดอยู่ที่ ร้อยละ 56.3 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีอยู่ที่ร้อยละ 43.8 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทอยู่ที่ร้อยละ 23 มีรายได้เฉลี่ย 10,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 22.5 โดยปัจจัยด้านมลภาวะสิ่งแวดล้อม มีการพบว่านักท่องเที่ยวให้ความคิดเห็นมากที่สุดคือ มีปริมาณขยะในแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก จุดทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลมีความสกปรกปราศจากชั้นตอนดูแลที่ดี ซึ่งความสกปรกนั้นมาจากนักท่องเที่ยว ได้แก่ ทิ้งบุหรี่เกลื่อนกลาดหรือทิ้งลงแม่น้ำลำคลอง รวมถึงร้านค้าในแหล่งท่องเที่ยวทิ้งขยะลงในลำคลอง และมีการใช้ภาชนะที่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น โฟม พลาสติก ในการบรรจุอาหาร ไม่มีการแจ้งจุดที่ทิ้งขยะอย่างชัดเจน รวมไปถึงร้านค้าใช้เครื่องขยายเสียง ทำให้เกิดเสียง ดังรบกวนในแหล่งท่องเที่ยวและลำดับสุดท้าย ได้แก่ น้ำในคลองบางน้อยมีกลิ่นเหม็นและเปลี่ยนสี จากขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล หรือน้ำเสียที่ปล่อยลงคลอง ด้านวิจัยคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูลหลักด้านปัจจัยผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวรวมไปทางแนวทางในการพัฒนารวมถึงการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของตลาดน้ำบางน้อย โดยสรุปไว้ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวรวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นด้านสภาพน้ำ การเพิ่มขึ้นของประชากร และผู้คนที่เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่มากขึ้น นักท่องเที่ยวที่มาเยือนตลาดน้ำบางน้อยมีการปล่อยของเสีย ทิ้งขยะลงแม่น้ำ ทำให้แม่น้ำมีกลิ่นเหม็นเน่าเสียสีน้ำมีการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดเชื้อโรคและมลพิษทางน้ำ ซึ่งการขยายตัวของชุมชนทำให้ปริมาณขยะเพิ่มขึ้น ขยะส่วนใหญ่มาจากนักท่องเที่ยว ได้แก่ พลาสติก กล่องโฟมทำให้จำนวนถึงขยะไม่เพียงพอทำให้ขยะล้นและส่งกลิ่นเหม็น เป็นต้น

2. แนวทางการพัฒนาและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมตลาดน้ำบางน้อย โดยคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมสำหรับ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหาขยะสิ่งปฏิกูล ด้านน้ำทำให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมรู้สึกผูกพัน ความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชนร่วมมือสำหรับการรับประโยชน์จากการด้านจัดการสิ่งแวดล้อม พร้อมด้วยสามารถ

ปรับเป็นแนวคิด เกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมให้เกิดความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงทัศนคติดูแลสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องต่อการมีส่วนร่วม ผู้นำชุมชนเป็นแกนนำให้กับคนในชุมชน ในการรณรงค์ให้ชาวบ้านเก็บขยะข้างทาง 1 ครั้งต่อสัปดาห์ เพื่อเป็นการลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชน เป็นต้น

คมกฤษ บังแสง (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ความตระหนักของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตลาดน้ำอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 25-34 ปี การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ มีรายได้ 10,000 – 20,000 บาท และส่วนใหญ่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นนักท่องเที่ยว ด้านความตระหนักของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่มีระดับความตระหนักในการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตลาดน้ำอัมพวา โดยรวมอยู่ในระดับมากพิจารณารายด้าน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยการปลูกจิตสำนึกมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และมีค่าระดับความตระหนักอยู่ในระดับปานกลางเพียงด้านเดียว

ตารางที่ 2.3 ตารางสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

ชื่อเรื่องวิจัย	ชื่อผู้วิจัยและปีที่รายงาน	การศึกษาในงานวิจัย	ผลการวิจัยและองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย (ถ้ามี)
การศึกษาแนวทางการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว กรณีศึกษา : ตลาดน้ำบางน้อย จังหวัดสมุทรสาคร	ภัทรสุดา มณฑา และ สุวันชัย หวนนากลาง (2561)	เป็นการศึกษาผลกระทบและวิธีการลดผลกระทบปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมของตลาดน้ำบางน้อย	ด้านวิจัยเชิงปริมาณพบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นด้านมีปริมาณขยะในแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก จุดทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลมีความสกปรกปราศจากการดูแลที่ดี ด้านวิจัยเชิงคุณภาพค้นพบผลกระทบสิ่งแวดล้อมคือ ด้านความสะอาดของน้ำและส่งกลิ่นเหม็นเนื่องจากมีคนนอกมาค้ายอยู่และนักท่องเที่ยวเพิ่มมากยิ่งขึ้นพร้อมทั้งคนในชุมชนหาทางวางแผนแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ชื่อเรื่องวิจัย	ชื่อผู้วิจัยและปีที่รายงาน	การศึกษาในงานวิจัย	ผลการวิจัยและองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย (ถ้ามี)
<p>ความตระหนักของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตลาดน้ำอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสาคร</p>	<p>คมกฤษ บังแสง (2552)</p>	<p>เป็นการศึกษาความตระหนักของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมด้านบรรจุภัณฑ์ต่อตลาดน้ำอัมพวา</p>	<p>ด้านความตระหนักของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่วนใหญ่มีระดับความตระหนักในการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตลาดน้ำอัมพวา โดยรวมอยู่ในระดับมากพิจารณาทางด้านพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยการปลูกจิตสำนึกมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด</p>

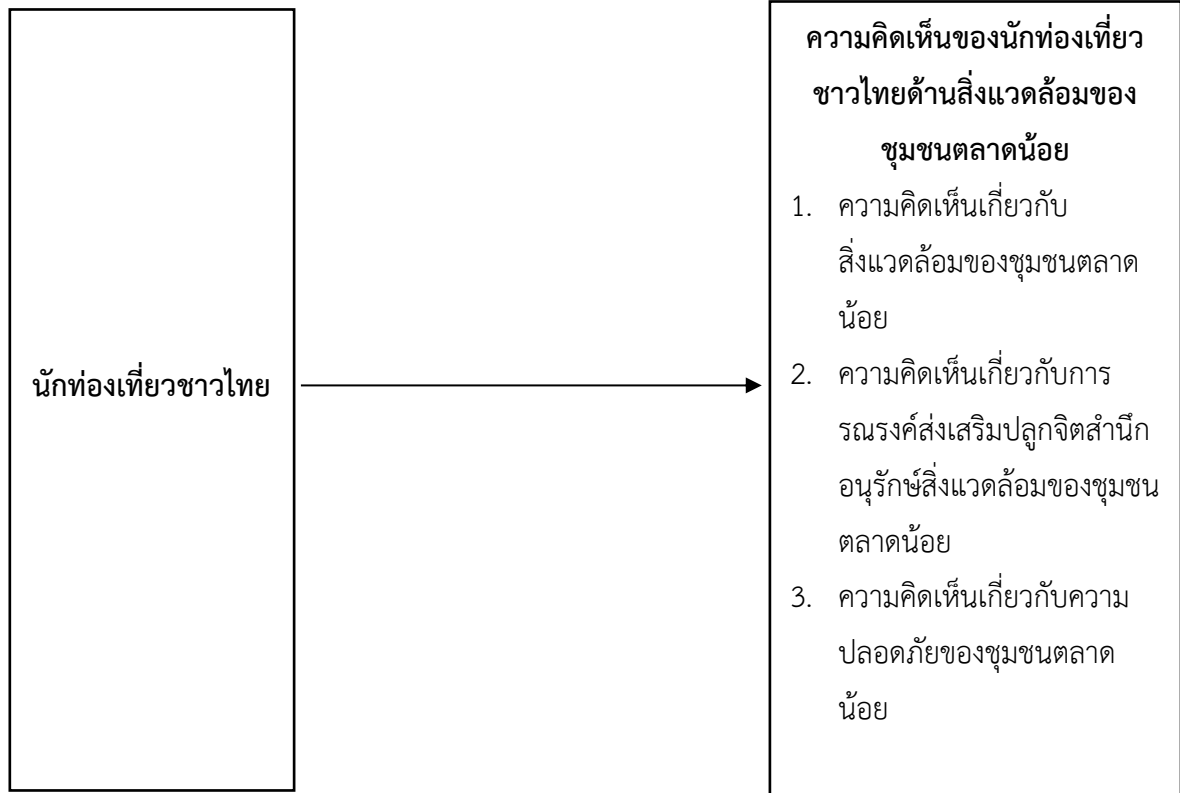
จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวพบว่าความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้กล่าวถึง ผลกระทบด้านปริมาณขยะที่มีมากในชุมชนมีมากปราศจากการดูแลที่ดี รวมถึงน้ำมีกลิ่นเหม็นจากขยะที่มียักท่องเที่ยวทิ้งลงในน้ำ จากที่ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยด้านความคิดเห็นของทั้งนักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่นจะเป็นอีกปัจจัยช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชนตลาดน้อยด้วยเช่นกัน รวมถึงนำไปเป็นแนวทางในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวและคนในชุมชน ต่อไป

2.9 กรอบแนวคิดในการศึกษา

การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงปริมาณ

ภาพที่ 2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร ในมิติด้านสิ่งแวดล้อม เป็นวิจัยแบบผสมผสาน(Mixed Method) ระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ประธานชุมชน ผู้ที่อาศัยอยู่ชุมชนตลาดน้อยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 และข้อ 2 และวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเป็นการเก็บแบบสอบถามเพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 ซึ่งกำหนดแนวทางขั้นตอนและกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีระเบียบขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview form) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน และคนที่อาศัยในชุมชนตลาดน้อย 6 คน ประกอบไปด้วย ประธานชุมชน พ่อค้าแม่ค้า ผู้อาศัย ซึ่งทำการเลือกโดยผู้วิจัย โดยเป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมตามวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและคนในชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมชุมชนตลาดน้อยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป โดยมีระเบียบขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ผู้ให้ข้อมูลหลักและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ผล

3.1 ผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้ที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อมและแนวทางการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชนตลาดน้อย โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยไม่ต่ำกว่า 2 ครั้ง ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน ซึ่งแต่ละครั้งใช้เวลาในการท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่า 3 ชั่วโมง
2. คนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดน้อยไม่ต่ำกว่า 5 ปีจำนวน 6 คน ประกอบไปด้วย ประธานชุมชน 1 คน พ่อค้าแม่ค้า 1 คน ผู้อาศัย 4 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเตรียมคำถามเพื่อให้ได้คำตอบความคิดเห็นและแนวทางการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย ที่ตรงประเด็น ครอบคลุมตามที่ต้องการ โดยคำถามทุกข้อดัดแปลงมาจากงานวิจัยของ (โยชิตา เพ็ชรดี, 2562) ซึ่งลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้เข้ากับงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเตรียมสัมภาษณ์ดังนี้

1. สมุดจดและปากกา
2. แบบฟอร์มคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ
แบบที่ 1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อย

ในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักท่องเที่ยวชาวไทยด้านสิ่งแวดล้อมผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยไม่ต่ำกว่า 2 ครั้ง อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน

- ท่านมีความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมและความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยอย่างไร
- ท่านคิดว่าชุมชนตลาดน้อยมีการจัดการดูแลด้านสิ่งแวดล้อมสุขอนามัยที่ดีหรือไม่ อย่างไร

ยกเหตุผลประกอบ

- ในปัจจุบันแหล่งชุมชนตลาดน้อยท่านคิดว่ามีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสุขอนามัยด้านใดบ้าง
- ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรในการแก้ปัญหาด้านและพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชน

ตลาดน้อย

แบบที่ 2 คนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดน้อยและประธานชุมชน

ในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมจากผู้อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดน้อยตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน ประกอบไปด้วย ประธานชุมชน 1 คน พ่อค้าแม่ค้า 1 คน ผู้อาศัย 4 คน เป็นต้น

- ท่านมีความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมและความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยอย่างไร
- ท่านคิดว่าท่านมีส่วนร่วมในดูแลรักษาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตลาด

น้อยหรือไม่เพราะเหตุใด

- ในปัจจุบันท่านคิดว่าชุมชนตลาดน้อยได้รับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมสุขอนามัยด้านใดบ้าง
- ท่านมีความคิดเห็นแนวทางการแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและข้อเสนอแนะของชุมชนตลาด

น้อยอย่างไร เพราะเหตุใดยกเหตุผลประกอบ

- ท่านมีความคิดเห็นแนวทางการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยของชุมชนตลาดน้อยให้ดียิ่งขึ้นได้อย่างไร

3.3 ระยะเวลาในการเก็บรวมข้อมูล

เริ่มตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2565 ถึง เดือน ธันวาคม 2565 โดยการลงสำรวจพื้นที่เพื่อหาข้อมูลจากการสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหรือกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาความคิดเห็นมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกข้อมูลต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ผล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์พร้อมกับเก็บรวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่จริงเพื่อสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลัก นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์และสัมภาษณ์มาจำแนก ออกตามประเด็น พร้อมกับตรวจสอบ และประมวลความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้โดยการดูจากวัตถุประสงค์ของการวิจัยและกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีระเบียบขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

3.5 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.8 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิจัย

3.5 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.5.1 ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้อย ระหว่างอายุ 18 ปีขึ้นไป

3.5.2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

จากข้อมูลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า ในปี 2564 มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 11,946,480 คน การคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากกรณีที่ทราบจำนวนประชากรจากสูตรของ Yamane (1973) ที่มีความคลาดเคลื่อน 0.05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

โดย n = ขนาดตัวอย่าง

N = นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยจังหวัด กรุงเทพมหานคร

e = สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ (กำหนดเท่ากับ 0.05)

สามารถคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

$$n = \frac{11,946,480}{1+(11,946,480)(0.05)^2}$$

$$n = 400$$

ในการวิจัยครั้งนี้เมื่อคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากกรณีที่ทราบจำนวนประชากรจากสูตรของ Yamane (1973) ที่มีความคลาดเคลื่อน 0.05 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มได้ทำการกำหนดตามสัดส่วนประชากรโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญหรือตามสะดวก (convenience sampling)

ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเก็บข้อมูลประกอบด้วยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชมชนตลادن้อย จำนวน 400 คน และเพื่อสำรวจแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ งานวิจัยนี้จึงเก็บตัวอย่างจำนวน 420 คนโดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์และจำนวนนักท่องเที่ยว

3.6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.6.1 การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการสร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล ทบทวนวรรณกรรมรวมไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อมและที่ใกล้เคียง เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือวิจัย โดยเครื่องมือในงานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อแจกให้นักท่องเที่ยวทำการเลือกตอบซึ่งสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย ข้อมูลการรับรู้ภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละด้าน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามข้อมูลทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ภูมิลำเนา ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ ซึ่งประกอบด้วยคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 คำถามด้านความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยด้านสิ่งแวดล้อมของชมชนตลادن้อย โดยแบ่งเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของชมชนตลادن้อย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรณรงค์ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชมชนตลادن้อย ความคิดเห็นเกี่ยวกับความปลอดภัยชมชนตลادن้อย โดยลักษณะเป็นคำถามปลายปิด โดยคำถามแบ่งเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดถึงมากที่สุด (Rating Scales) ซึ่งมาจากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านการจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวและด้านความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนกับสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่างให้เหมาะสมงานวิจัยในการเก็บแบบสอบถามเชิงปริมาณ โดยดัดแปลงมาจากงานวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ตารางอ้างอิงที่มาแบบสอบถามเชิงปริมาณ

คำถามแบบสอบถาม	ชื่อผู้วิจัยและชื่อเรื่องวิจัยวรรณกรรมที่ทบทวน
ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมความสะอาดของชุมชนตลาดน้อย	
1. ชุมชนตลาดน้อยมีความสะอาด	วจินี อารีรอบ และคณะ (2564) การพัฒนาโมเดลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิภาคตะวันตก เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืน
2. ชุมชนตลาดน้อยปราศจากขยะมูลฝอย	วจินี อารีรอบ และคณะ (2564) การพัฒนาโมเดลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิภาคตะวันตก เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืน
3. ชุมชนตลาดน้อยมีถังขยะเพียงพอ	วจินี อารีรอบ และคณะ (2564) การพัฒนาโมเดลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิภาคตะวันตก เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืน
4. ชุมชนตลาดน้อยปราศจากกลิ่นรบกวนจากขยะสิ่งปฏิกูล และจากท่อระบายน้ำ	วจินี อารีรอบ และคณะ (2564) การพัฒนาโมเดลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิภาคตะวันตก เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืน
5. ชุมชนตลาดน้อยการจัดระเบียบด้านถังขยะแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม	คมกฤษ บังแสง (2552) ความตระหนักของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตลาดน้ำอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสาคร.
6. ร้านอาหารในชุมชนตลาดน้อยมีความสะอาดดูน่ารับประทาน	วจินี อารีรอบ และคณะ (2564). การพัฒนาโมเดลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิภาคตะวันตก เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืน
7. ทางเดินในชุมชนมีความสะอาด	Confirm by อ.มณฑกานติ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

คำถามแบบสอบถาม	ชื่อผู้วิจัยและชื่อเรื่องวิจัยวรรณกรรมที่ทบทวน
8. ชุมชนตลาดน้อยปราศจากการขีดเขียนที่สกปรกตามกำแพงจุดต่าง ๆ	สิริภัทร์ โชติช่วง และคณะ (2561). ทัศนคติด้าน 7 Greens ที่มีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวในเกาะสมุย
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรณรงค์ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย	
9. ชุมชนตลาดน้อยมีการรณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติกหรือบรรจุภัณฑ์ที่ทำลายสิ่งแวดล้อม	วิสาชา ภูจินดาและณัฐธิดา พัฒนเจริญ (2564). การท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา : ชุมชนบ้าน สะนา ตำบลนาไร่ อำเภอนาไร่ จังหวัดอุทัยธานี
10. ชุมชนตลาดน้อยมีการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านการอนุรักษ์และปลูกจิตสำนึกสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการท่องเที่ยว	วจินี อารีรอบ และคณะ (2564). การพัฒนาโมเดลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิภาคตะวันตก เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืน
11. ชุมชนตลาดน้อยมีการรณรงค์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนสีเขียว	สิริภัทร์ โชติช่วง และคณะ (2561). ทัศนคติด้าน 7 Greens ที่มีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวในเกาะสมุย
12. ชุมชนตลาดน้อยมีการออกกฎระเบียบด้านการดูแลความสะอาดและสิ่งแวดล้อมให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตาม	วจินี อารีรอบ และคณะ (2564). การพัฒนาโมเดลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิภาคตะวันตก เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืน
13. ชุมชนตลาดน้อยมีการใช้ยานพาหนะที่ประหยัดพลังงานไว้สำหรับนักท่องเที่ยว	วิสาชา ภูจินดาและณัฐธิดา พัฒนเจริญ (2564). การท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา : ชุมชนบ้าน สะนา ตำบลนาไร่ อำเภอนาไร่ จังหวัดอุทัยธานี
14. ชุมชนตลาดน้อยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เน้นการดูแลอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	วิสาชา ภูจินดาและณัฐธิดา พัฒนเจริญ (2564). การท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา : ชุมชนบ้าน สะนา ตำบลนาไร่ อำเภอนาไร่ จังหวัดอุทัยธานี

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

คำถามแบบสอบถาม	ชื่อผู้วิจัยและชื่อเรื่องวิจัยวรรณกรรมที่ทบทวน
15. โรงแรมหรือที่พักในย่านชุมชนตลาดน้อยมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สิริภัทร์ โชติช่วง และคณะ (2561). ทัศนคติด้าน 7 Greens ที่มีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวในเกาะสมุย
16. ชุมชนตลาดน้อยมีช่องทางรับข้อเสนอแนะความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ พัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม	คมกฤษ บังแสง (2552). ความตระหนักของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตลาดน้ำอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสาคร.
ความคิดเห็นเกี่ยวกับความปลอดภัยของชุมชนตลาดน้อย	
17. ชุมชนตลาดน้อยมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง	วจินี อารีรอบ และคณะ (2564). การพัฒนาโมเดลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิภาคตะวันตก เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืน
18. ชุมชนตลาดน้อยมีป้ายประชาสัมพันธ์คำเตือนหรือคำแนะนำการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวเพื่อความปลอดภัย	วจินี อารีรอบ และคณะ (2564). การพัฒนาโมเดลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิภาคตะวันตก เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืน
19. ชุมชนตลาดน้อยมีสถานที่หรืออุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นเตรียมพร้อมไว้ดูแลนักท่องเที่ยว	วจินี อารีรอบ และคณะ (2564). การพัฒนาโมเดลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิภาคตะวันตก เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืน
20. ชุมชนตลาดน้อยมีศูนย์ประชาสัมพันธ์และประสานงานให้ข้อมูลด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว	วจินี อารีรอบ และคณะ (2564). การพัฒนาโมเดลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิภาคตะวันตก เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืน

โดยในแบบสอบถามส่วนที่ 2 ใช้เกณฑ์มาตรฐานวัดแบบไลเคิร์ต สเกล (Likert Scale) โดยแบ่งการให้คะแนนตามระดับความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อม 5 ระดับ มีดังนี้

ค่าคะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น
5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยรู้มาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์คะแนนในการแปลผลค่าเฉลี่ยในการสรุปผล โดยการหาพิสัยของคะแนนเฉลี่ย บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว (2535, 23-24 อ้างถึงใน ธนเดช อัครภิญญากุล, 2564) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นของคะแนน}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้น เกณฑ์คะแนนในการแปลผลค่าเฉลี่ย มีดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1.0 – 1.80	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 คำถามแบบสอบถามปลายเปิด ด้านข้อเสนอแนะและความคิดเห็นในการพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย โดยเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและนำมาสรุป เพื่อที่จะทำเป็นข้อเสนอแนะในงานวิจัยต่อไป

3.6.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้ได้เครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยวิทยานิพนธ์
2. สร้างแบบสอบถามที่ 3 ตอน โดยแบ่งเป็นส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลด้านประชากรศาสตร์ ส่วนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยของนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยแบ่งเป็นความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรณรงค์ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความคิดเห็นเกี่ยวกับความปลอดภัยของชุมชนตลาดน้อย และส่วนที่ 3 ด้านข้อเสนอแนะและความคิดเห็นในการพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในด้านสิ่งแวดล้อมชุมชนตลาดน้อย

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของเนื้อหา(Validity)รวมถึงความเที่ยง (Reliability) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้แบบสอบถามมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 30 คน ซึ่งนำผลที่ได้จากการทดลองเก็บข้อมูลมาคำนวณหาความเชื่อมั่น หรือค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ Cronbach โดยค่าที่ได้จะต้องไม่ต่ำกว่า 0.7 ซึ่งถ้าได้ค่าใกล้ 1 มากที่สุด หมายความว่าแบบทดสอบมีคุณภาพ

Cronbach's Alpha	N of Items
.847	20

5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 420 คน และนำข้อมูลจากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS เพื่อสรุปผลวิจัยและการแปรผลวิจัยต่อไป

3.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแบ่งข้อมูล ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ โดยเป็นการเก็บข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามให้กับนักท่องเที่ยวชาวไทย เลือกตอบโดยการทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญหรือตามสะดวก (convenience sampling) จากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยจังหวัดกรุงเทพมหานคร

3.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ โดยทำการรวบรวมข้อมูลจาก เอกสาร วารสารงานวิจัย บทความวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เว็บไซต์ และข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้อง

3.8 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิจัย

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการใช้วิเคราะห์สถิติข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และภูมิฐานะ โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency Statistics) เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและแปรผลงานวิจัยต่อไป

2. สถิติค่าเฉลี่ย (mean) และสถิติส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard of Deviation) เป็นการใช้วิเคราะห์สถิติด้านระดับความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามโดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อคำนวณหาผลสถิติการวิจัยจาก ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและแปรผลงานวิจัยต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร ในมิติ ด้านสิ่งแวดล้อมมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัย 1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร ในมิติด้านสิ่งแวดล้อม 2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร ในมิติด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 11 คน ประธานชุมชน และคนในชุมชนตลาดน้อย จำนวน 6 คน ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 และวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเป็นการเก็บแบบสอบถามเพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อย ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 ซึ่งมีการจำแนกวิเคราะห์ผลดังนี้

4.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

4.1.1 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 11 คน

4.1.2 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของประธานชุมชน และคนในชุมชนตลาดน้อย จำนวน 6 คน

4.1.3 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 11 คน

ตารางที่ 4.1 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 11 คน

กลุ่มที่ 1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อย (คำถาม)	คนที่	เพศ	อายุ	อาชีพ	จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว	ความคิดเห็น
1. ท่านมีความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมและความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยอย่างไร	1	ชาย	38	พจน.บริษัท	7-8 ครั้ง	บรรยากาศโดยรวมดูไม่สะอาดเนื่องจากเป็นบ้านเรือนแบบเก่า
	2	ชาย	30	นักธุรกิจ	2-3 ครั้ง	มีขยะสดเกลื่อนกลาดบางจุด
	3	ชาย	29	พจน.บริษัท	2 ครั้ง	เป็นชุมชนสะอาดเรียบร้อย
	4	หญิง	62	ข้าราชการบำนาญ	2 ครั้ง	ดูไม่สะอาดตาสิ่งของไม่เป็นระเบียบ
	5	หญิง	63	ข้าราชการบำนาญ	2 ครั้ง	มีบางจุดที่ไม่สะอาดยังขยะบางจุด
	6	หญิง	60	ข้าราชการบำนาญ	2 ครั้ง	ความสะอาดอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีแต่ยังมีขยะและกลิ่นเหม็นบางจุด
	7	หญิง	33	พจน.บริษัทเอกชน	มากกว่า 10 ครั้ง	ค่อนข้างดี ถนนเดินสะดวกแต่ต้องระวังคนสิ่งของเวลาเดิน
	8	หญิง	23	บาร์ิสต้า	มากกว่า 10 ครั้ง	ตลาดน้อยในปัจจุบันสะอาด และดูสบายตามากขึ้นกว่าสมัยก่อน
	9	หญิง	37	พจน.บริษัท	มากกว่า 10 ครั้ง	มีความแออัดความสะอาดน่าจะดีกว่านี้
	10	หญิง	38	พจน.บริษัท	3-4 ครั้ง	ชอบสภาวะแวดล้อมที่เป็นชุมชนเก่าแต่คิดว่าความสะอาดน่าจะดีกว่านี้
	11	หญิง	54	พจน.บริษัทเอกชน	4 ครั้ง	มีพื้นที่คับแคบต้องเดินเบียดเสียดกันพื้นที่ในชุมชนรักษาความสะอาดได้ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กลุ่มที่ 1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อย (คำถาม)	คนที่	เพศ	อายุ	อาชีพ	จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว	ความคิดเห็น
2. ท่านคิดว่าชุมชนตลาดน้อยมีการจัดการดูแลด้านสิ่งแวดล้อมสุขอนามัยที่ดีหรือไม่อย่างไรยกเหตุผลประกอบ	1	ชาย	38	พจน.บริษัท	7-8 ครั้ง	ยังคิดว่าไม่ดีเท่าที่ควร เช่น เวลา ร้านอาหารคนเยอะ มักทำความสะอาดไม่ทันในบริเวณที่เพิ่งรับประทาน
	2	ชาย	30	นักธุรกิจ	2-3 ครั้ง	ค่อนข้างดีมีโรงเก็บขยะ แต่ก็ยังมีขยะล้นในบางจุด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาดูแลให้ดีกว่านี้
	3	ชาย	29	พจน.บริษัท	2 ครั้ง	เป็นชุมชนที่มีมลพิษทางน้ำ ถ้าชุมชนปล่อยน้ำเสียหรือของเสียจะเป็นมลพิษและส่งผลกระทบต่อแม่น้ำ
	4	หญิง	62	ข้าราชการบำนาญ	2 ครั้ง	มีการจัดการที่ดีไม่มีกลิ่นแต่ขยะจุดเล็กจุดน้อยควรสังเกตให้มากกว่านี้
	5	หญิง	63	ข้าราชการบำนาญ	2 ครั้ง	มีการจัดการขยะค่อนข้างดี แต่ยังมีขยะบางจุด
	6	หญิง	60	ข้าราชการบำนาญ	2 ครั้ง	มีการจัดการค่อนข้างดีแต่ควรจัดการด้านกลิ่นเหม็นของขยะบางจุดให้ดีกว่านี้ รวมถึงระเบียบของถังขยะในบางจุด
	7	หญิง	33	พนักงานบริษัทเอกชน	มากกว่า 10 ครั้ง	น่าจะค่อนข้างดีระดับหนึ่ง แต่อยากให้เพิ่มเติมในเรื่องห้องน้ำสาธารณะ
	8	หญิง	23	บาร์ิสต้า	มากกว่า 10 ครั้ง	ดี เพราะชุมชนอยู่ใกล้สำนักงานเขตและทำงานร่วมกับชุมชนและตัวแทนชุมชนช่วยรักษาความสะอาดดีอยู่แล้ว

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กลุ่มที่ 1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อย (คำถาม)	คนที่	เพศ	อายุ	อาชีพ	จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว	ความคิดเห็น
	9	หญิง	37	พจน.บริษัท	มากกว่า 10 ครั้ง	ไม่ดีเนื่องจากร้านค้าต่าง ๆ มีความไม่สะอาด
	10	หญิง	38	พจน.บริษัท	3-4 ครั้ง	คิดว่ายังไม่ดีพอ เช่น ร้านอาหารพื้นมีความสะอาดและเหนียวเป็นคราบ
	11	หญิง	54	พจน.บริษัท เอกชน	4 ครั้ง	คิดว่าชุมชนรักษาความสะอาดได้ดี ทางเดินมีการจัดระเบียบไม่วางสิ่งของเกะกะ
3. ในปัจจุบันแหล่งชุมชนตลาดน้อยท่านคิดว่ามีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมด้านใดบ้าง	1	ชาย	38	พจน.บริษัท	7-8 ครั้ง	ความสะอาดของพื้นที่โดยรวมยังดูไม่เรียบร้อย
	2	ชาย	30	นักธุรกิจ	2-3 ครั้ง	ปัญหามลภาวะเรื่องกลิ่นและมีขยะเกลื่อนกลาดในแต่ละจุดซึ่งส่งผลต่อภาพลักษณ์ด้านความสะอาดและสิ่งแวดล้อม
	3	ชาย	29	พจน.บริษัท	2 ครั้ง	ปัญหาหลักคือมีการทิ้งขยะและของเสียลงแม่น้ำ
	4	หญิง	62	ข้าราชการบำนาญ	2 ครั้ง	ปัญหาหลักคือมีการทิ้งขยะและของเสียลงแม่น้ำ
	5	หญิง	63	ข้าราชการบำนาญ	2 ครั้ง	มีความแออัดคับแคบและบางจุดมีกลิ่นเหม็นจากขยะ
	6	หญิง	60	ข้าราชการบำนาญ	2 ครั้ง	บางจุดส่งกลิ่นเหม็นและปัญหาจากน้ำท่วมยิ่งทำให้ส่งกลิ่นเหม็นส่งผลสุขอนามัยมากยิ่งขึ้น
	7	หญิง	33	พนักงานบริษัทเอกชน	มากกว่า 10 ครั้ง	มองว่าไม่มีห้องน้ำสาธารณะให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กลุ่มที่ 1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อย (คำถาม)	คนที่	เพศ	อายุ	อาชีพ	จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว	ความคิดเห็น
	8	หญิง	23	บาร์ISTA	มากกว่า 10 ครั้ง	ปี 2565 น้ำท่วมขังในช่วงฝนตกหนักทำให้น้ำเข้าท่วมบ้านเรือนส่งผลให้อาจเกิดเชื้อโรคต่าง ๆ
	9	หญิง	37	พจน.บริษัท	มากกว่า 10 ครั้ง	สถานที่เล็กมีความคับแคบแออัดและไม่สะอาด
	10	หญิง	38	พจน.บริษัท	3-4 ครั้ง	มีความแออัดและเรื่องความสะอาดที่ยังไม่ค่อยดี
	11	หญิง	54	พจน.บริษัท เอกชน	4 ครั้ง	พื้นที่ชุมชนตลาดน้อยมีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามามากเกินไปทำให้บางครั้งมีปัญหาเรื่องเศษขยะที่เกิดจากการนำเข้ามาบริโภคของนักท่องเที่ยว
4. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรในการแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย	1	ชาย	38	พจน.บริษัท	7-8 ครั้ง	ขอความร่วมมือจากทางร้านค้าให้ช่วยดูแลรักษาความสะอาดร้านและบริเวณใกล้เคียง
	2	ชาย	30	นักธุรกิจ	2-3 ครั้ง	ต้องมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในการจัดการด้านกลิ่นและขยะซึ่งทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นสุขาภิบาล สาธารณสุข เป็นต้น
	3	ชาย	29	พจน.บริษัท	2 ครั้ง	อยากให้มีการสร้างภาพลักษณ์ให้ชุมชนรู้จักการรักษาความสะอาดให้ดียิ่งขึ้นรวมถึงปลูกฝังชุมชนให้ชีวิตกับสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กลุ่มที่ 1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อย (คำถาม)	คนที่	เพศ	อายุ	อาชีพ	จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว	ความคิดเห็น
	4	หญิง	62	ข้าราชการ บ้านาญ	2 ครั้ง	มีการดูแลภาพลักษณ์ สิ่งแวดล้อมและความ สะอาดให้ดียิ่งขึ้นและ น่ามองกว่านี้
	5	หญิง	63	ข้าราชการ บ้านาญ	2 ครั้ง	ควรมีการดูแลจัดการด้าน ความสะอาดให้ดียิ่งขึ้น
	6	หญิง	60	ข้าราชการ บ้านาญ	2 ครั้ง	ควรมีการแก้ไขจุดที่มีกลิ่น เหม็นที่ดียิ่งขึ้นรวมถึงขยะ บางจุดให้ดียิ่งขึ้น
	7	หญิง	33	พนักงาน บริษัท เอกชน	มากกว่า 10 ครั้ง	แนะนำให้มีห้องน้ำ สาธารณะสำหรับ นักท่องเที่ยวที่เดินเล่นใน ชุมชน
	8	หญิง	23	บาร์ิสต้า	มากกว่า 10 ครั้ง	ความสะอาดในบางจุด อาจจะต้องใช้คนจาก สำนักงานเขตมาช่วยส่วน พื้นที่เขตหน้าบ้านทุกคนก็ ช่วยกันดูแล
	9	หญิง	37	พณง.บริษัท	มากกว่า 10 ครั้ง	ชุมชนร่วมมือร้านค้ารักษา ความสะอาดให้ดูน่ามอง
	10	หญิง	38	พณง.บริษัท	3-4 ครั้ง	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือกับคนในชุมชน รักษาความสะอาด
	11	หญิง	54	พณง.บริษัท เอกชน	4 ครั้ง	ควรมีมาตรการรณรงค์เพื่อ ลดการนำขยะเข้าสู่ชุมชน และมีการแนะนำการ ท่องเที่ยวชุมชนแบบ ไม่ก่อให้เกิดรบกวนและ ลดเสีย

จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวไทยความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อม สรุปได้ว่าสิ่งแวดล้อมภาพรวมดูไม่สะอาด ขยะเกลื่อนกลาด พื้นที่ในชุมชนมีความแออัด การจัดระเบียบด้านขยะไม่ดีพอ บางจุด มีกลิ่นไม่พึงประสงค์รวมถึงมลพิษของเสียที่ทิ้งลงแม่น้ำ ซึ่งข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาคือต้องทำการพัฒนาระบบการจัดการด้านขยะแยกขยะประเภทต่าง ๆ อย่างเหมาะสมถูกหลักอนามัย มีการจัดโครงการพัฒนาจิตสำนึกในการรักษาความสะอาด เพิ่มจุดทิ้งขยะแต่ละประเภทให้เหมาะสม

4.1.2 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของประธานชุมชน และคนในชุมชนตลาดน้อย จำนวน 6 คน

ตารางที่ 4.2 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของประธานชุมชน และคนในชุมชนตลาดน้อย จำนวน 6 คน

กลุ่มที่ 2 คนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดน้อย (คำถาม)	คนที่	เพศ	อายุ	อาชีพ	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	ความคิดเห็น
1. ท่านมีความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมและความสะอาดของชุมชนตลาดน้อยอย่างไร	1	หญิง	52	ธุรกิจส่วนตัว (ร้านค้า)	40 ปี	มีการเอาใจใส่ดีมีการดูแลถนนหนทางเป็นอย่างดีตรงไหนสึกหรือมีปัญหาแต่ละบ้านดูแลกันเอง
	2	ชาย	53	ธุรกิจส่วนตัว (ชาวบ้านในชุมชน)	59 ปี	มีเทศบาลทำความสะอาดแต่ช่วงหลังมีน้อยลงชาวบ้านจึงช่วยกันดูแล
	3	หญิง	27	ชาวบ้านในชุมชน	5 ปี	อยู่ในเกณฑ์ดีเพราะว่ามีการทำความสะอาดแต่ละจุดอยู่เป็นระยะ
	4	หญิง	60	คนขับมอเตอร์ไซด์รับจ้าง (ชาวบ้านในชุมชน)	50 ปี	ใช้ได้เพราะเป็นตลาดเก่าและมีการดูแลการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีรวมถึงความสะอาด
	5	ชาย	40	ประธานและคณะกรรมการชุมชน(สถาปนิก/นักวิจัย)	40 ปี	มีการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องในทางที่ดีในช่วงหลายปีที่ผ่านมามาแต่ต้องพัฒนาอีกหลายจุด

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กลุ่มที่ 2 คนที่อาศัยอยู่ในชุมชน ตลาดน้อย (คำถาม)	คนที่	เพศ	อายุ	อาชีพ	ระยะเวลา ที่อาศัยอยู่ ในพื้นที่	ความคิดเห็น
	6	หญิง	55	ธุรกิจส่วนตัว เจ้าของกิจการ (ชาวบ้านใน ชุมชน)	ตั้งแต่เกิด- ปัจจุบัน	ภาพรวมยังไม่เห็นปัญหา รุนแรงอะไรนักท่องเที่ยวยังไม่ ได้สร้างปัญหาเรื่องขยะ
2. ท่านคิดว่าท่านมีส่วนร่วมใน การดูแลรักษาและพัฒนา สิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนตลาดน้อยหรือไม่เพราะ เหตุใด	1	หญิง	52	ธุรกิจส่วนตัว (ร้านค้า)	40 ปี	ร่วมด้วยช่วยกันดูแลรักษา ชุมชนตลาดน้อยให้มีความ สะอาดรวมถึงดูแลความ สะอาดของแต่ละบ้านให้ดี
	2	ชาย	53	ธุรกิจส่วนตัว (ชาวบ้านใน ชุมชน)	59 ปี	ไม่มีส่วนร่วมเนื่องจากทุกคน ในชุมชนร่วมมือช่วยกันดูแล
	3	หญิง	27	ชาวบ้านใน ชุมชน	5 ปี	เป็นเจ้าของหน้าที่ดูแลความ สะอาดในชุมชนตลาดน้อย แต่ละจุด
	4	หญิง	60	คนขับมอเตอร์ ไซค์รับจ้าง (ชาวบ้านใน ชุมชน)	50 ปี	ไม่มีส่วนร่วมแต่เป็นการทุก คนในชุมชนช่วยกันดูแล ความสะอาด
	5	ชาย	40	ประธานและ คณะกรรมการ ชุมชน(สถาปนิก/ นักวิจัย)	40 ปี	มีส่วนร่วมในการปรับปรุง ทัศนียภาพชุมชนร่วมกับชาว ชุมชน
	6	หญิง	55	ธุรกิจส่วนตัว เจ้าของกิจการ (ชาวบ้านใน ชุมชน)	ตั้งแต่เกิด- ปัจจุบัน	โดยปกติเป็นคนแยกขยะ เวลาทิ้งอยู่แล้ว

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กลุ่มที่ 2 คนที่อาศัยอยู่ในชุมชน ตลาดน้อย (คำถาม)	คนที่	เพศ	อายุ	อาชีพ	ระยะเวลา ที่อาศัยอยู่ ในพื้นที่	ความคิดเห็น
3. ในปัจจุบันท่านคิดว่าชุมชน ตลาดน้อยได้รับผลกระทบ ทางด้านสิ่งแวดล้อมสุขอนามัย ด้านใดบ้าง	1	หญิง	52	ธุรกิจส่วนตัว (ร้านค้า)	40 ปี	การจราจรคับแคบซึ่งมี ผลกระทบต่อนักท่องเที่ยว และบางจุดมีขยะเล็กน้อย
	2	ชาย	53	ธุรกิจส่วนตัว (ชาวบ้านใน ชุมชน)	59 ปี	ไม่มีเนื่องจากทุกอย่างค่อนข้าง ดีอยู่แล้วเพราะทุกคนใน ชุมชนช่วยกันดูแล
	3	หญิง	27	ชาวบ้านใน ชุมชน	5 ปี	อยู่ในเกณฑ์ดีเนื่องจากมีการ ทำความสะอาดอยู่ตลอด
	4	หญิง	60	คนขับมอเตอร์ ไซค์รับจ้าง (ชาวบ้านใน ชุมชน)	50 ปี	ไม่พบแต่ช่วงน้ำท่วมทำให้ ส่งผลมีกลิ่นไม่พึงประสงค์ และมีขยะจำนวนที่เยอะขึ้น
	5	ชาย	40	ประธานและ คณะกรรมการ ชุมชน(สถาปนิก/ นักวิจัย)	40 ปี	1.มีสารพิษตกค้างจากน้ำมัน 2.การสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ 3.ขยะสะสมในพื้นที่ฐาน4.มูล สัตว์จรจัด
	6	หญิง	55	ธุรกิจส่วนตัว เจ้าของกิจการ (ชาวบ้านใน ชุมชน)	ตั้งแต่เกิด- ปัจจุบัน	ไม่ได้มีผลกระทบนอกจาก การพัฒนาเรื่องการแยกทิ้ง ขยะ
4. ท่านมีความคิดเห็นแนว ทางการแก้ปัญหาด้าน สิ่งแวดล้อมและข้อเสนอแนะของ ชุมชนตลาดน้อยอย่างไรเพราะ เหตุใดยกเหตุผลประกอบ	1	หญิง	52	ธุรกิจส่วนตัว (ร้านค้า)	40 ปี	ทุกฝ่ายควรช่วยร่วมมือดูแล ความสะอาดให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้ชุมชนดูน่ามอง
	2	ชาย	53	ธุรกิจส่วนตัว (ชาวบ้านใน ชุมชน)	59 ปี	ทุกอย่างดีอยู่แล้วเนื่องจาก ทุกคนในชุมชนช่วยกันดูแล

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กลุ่มที่ 2 คนที่อาศัยอยู่ในชุมชน ตลาดน้อย (คำถาม)	คนที่	เพศ	อายุ	อาชีพ	ระยะเวลา ที่อาศัยอยู่ ในพื้นที่	ความคิดเห็น
	3	หญิง	27	ชาวบ้านใน ชุมชน	5 ปี	ทุกคนคอยช่วยเหลือ สอดส่องดูแลความสะอาด มากยิ่งขึ้นและทำความ สะอาดอย่างละเอียดมาก ยิ่งขึ้น
	4	หญิง	60	คนขับมอเตอร์ ไซค์รับจ้าง (ชาวบ้านใน ชุมชน)	50 ปี	อยู่ในเกณฑ์ดีเนื่องจากมีคน ทำความสะอาดตลอดอยู่แล้ว เพื่อให้
	5	ชาย	40	ประธานและ คณะกรรมการ ชุมชน(สถาปนิก/ นักวิจัย)	40 ปี	1หาแนวทางและ งบประมาณในการปรับปรุง พื้นที่สาธารณะให้มี ประโยชน์รวมถึงมีมาตรการ ทางกฎหมายที่ควบคุมการ กำจัดสารพิษที่กระทบต่อ สิ่งแวดล้อมในพื้นที่
	6	หญิง	55	ธุรกิจส่วนตัว เจ้าของกิจการ (ชาวบ้านใน ชุมชน)	ตั้งแต่เกิด- ปัจจุบัน	อยากเสนอให้ชุมชนเป็นผู้นำ ในการจัดการเรื่องการแยก ขยะโดยเริ่มจากการนำขยะที่ เป็นพิษมาทิ้งที่จุดทิ้งที่ กำหนดและรณรงค์ให้ทุก บ้านมาทิ้งจุดที่เตรียมไว้ให้
5. ท่านมีความคิดเห็นแนวทาง วิธีการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและ สุขอนามัยของชุมชนตลาดน้อย ให้ดียิ่งขึ้นได้อย่างไร	1	หญิง	52	ธุรกิจส่วนตัว (ร้านค้า)	40 ปี	ทุกคนในชุมชนช่วยกันดูแล สิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้นและ เป็นภาพลักษณ์ความสะอาด ที่น่ามอง
	2	ชาย	53	ธุรกิจส่วนตัว (ชาวบ้านใน ชุมชน)	59 ปี	ทุกอย่างคืออยู่แล้ว

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กลุ่มที่ 2 คนที่อาศัยอยู่ในชุมชน ตลาดน้อย (คำถาม)	คนที่	เพศ	อายุ	อาชีพ	ระยะเวลา ที่อาศัยอยู่ ในพื้นที่	ความคิดเห็น
	3	หญิง	27	ชาวบ้านใน ชุมชน	5 ปี	ทำความสะอาดในแต่ละจุด ให้สะอาดมากที่สุดเพื่อให้ ชุมชนตลาดน้อยดูสะอาด น่ามอง
	4	หญิง	60	คนขับมอเตอร์ ไซค์รับจ้าง (ชาวบ้านใน ชุมชน)	50 ปี	ทุกคนต่างช่วยกันดูแลรักษา ความสะอาดอยู่แล้ว
	5	ชาย	40	ประธานและ คณะกรรมการ ชุมชน(สถาปนิก/ นักวิจัย)	40 ปี	พัฒนาภูมิทัศน์ให้สะอาด ปลอดภัยเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม
	6	หญิง	55	ธุรกิจส่วนตัว เจ้าของกิจการ (ชาวบ้านใน ชุมชน)	ตั้งแต่เกิด- ปัจจุบัน	ถ้ามีการรณรงค์สร้างเป็น แนวคิดกิจกรรมที่ชัดเจนขึ้น ซึ่งชุมชนตลาดน้อยมีจำนวน ประชากรไม่มาก การเข้าถึง ทุกบ้านได้ไม่ยาก การสร้าง จิตสำนึกที่ดีให้แก่ชุมชน

ผู้วิจัยได้สรุปรายละเอียดจากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 11 คนและคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนจำนวน 6 คน ตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 และ ข้อ 2 ตามกรอบแนวคิดวิจัย ซึ่งเป็นความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยด้วยวิธีการแยกความคิดเห็นประเด็นที่สำคัญตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ตารางสรุปความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและคนที่อาศัยอยู่ในชุมชน

นักท่องเที่ยวชาวไทย 11 คน	คนที่อาศัยอยู่ในชุมชน 6 คน
1. สิ่งแวดล้อมภาพรวมยังดูไม่สะอาด ไม่มีความเป็นระเบียบเนื่องจากเป็นบ้านเรือนแบบเก่าที่มีอายุหลายร้อยปี	1. มีเทศบาลมาดูแลทำความสะอาดน้อยลงชาวบ้านจึงช่วยกันดูแลความสะอาดกันเองโดยเน้นบริเวณบ้านตัวเองให้สะอาดเป็นหลักนอกนั้นก็ช่วยกันเป็นหูเป็นตาสอดส่อง
2. ในบริเวณชุมชนยังมีขยะสดเกลื่อนกลาดและส่งผลทำให้มีกลิ่นเหม็นซึ่งทำให้เป็นภาพลักษณ์ที่ไม่น่ามอง	2. มีการเอาใจใส่ดีมีการดูแลถนนหนทางเป็นอย่างดีตรงไหนไม่สะอาดแต่ละบ้านดูแลกันเอง
3. ชุมชนมีความแออัดมีพื้นที่คับแคบซึ่งส่งผลต่อความสะอาดในชุมชน	3. มีการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องในทางที่ดี ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาแต่ต้องพัฒนาอีกหลายจุด เช่น ความสะอาดภาพรวมของชุมชนให้ดูสะอาดน่ามองมากกว่านี้
4. ยังมีการดูแลด้านสิ่งแวดล้อมอนามัยไม่ดีเท่าที่ควร เช่นร้านอาหารถ้ามีลูกค้าเยอะมักจะทำ ความสะอาดไม่ทัน ในบริเวณที่รับประทานจึงทำให้ดูเป็นภาพลักษณ์ที่ไม่น่ามอง	4. คนในชุมชนยังไม่มีแยกประเภท ขยะที่ถูกต้องจึงทำให้ไม่สะอาดและทิ้งขยะไม่ถูกประเภทเป็นระเบียบซึ่งเป็นภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่ต้องปรับปรุง
5. มีมลพิษทางน้ำซึ่งมาจากการปล่อยน้ำเสียหรือของเสียลงแม่น้ำ เป็นต้น	5. การจราจรคับแคบและมีขยะเล็กน้อยจึงมีผลต่อนักท่องเที่ยวและภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อม
6. ถ้ามีน้ำท่วมขังจะทำให้เกิดเชื้อโรคต่าง ๆ ตามมา และส่งผลต่อสุขอนามัย	6. ถ้าเกิดปัญหาน้ำท่วมจะทำให้เกิดกลิ่น ไม่พึงประสงค์รวมถึงทำให้เกิดปริมาณขยะเพิ่มมากยิ่งขึ้น
7. ยังไม่มีการจัดระเบียบด้านขยะที่ดีพอเช่นการจำแนกประเภทของขยะจึงส่งผลต่อภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อม	7. สารตกค้างจากน้ำมันตามร้านอะไหล่รถ เศษบุหรี่ยี่ในที่สาธารณะ มีขยะสะสมในพื้นที่รวมถึงมูลของสัตว์จรจัด
8. ตามซอกเล็ก ๆ ยังมีขยะเกลื่อนกลาด	
9. สิ่งของตุ๊กตาทำให้ไม่เป็นระเบียบ	
10. บางจุดมีขยะล้นทำให้ดูสกปรกไม่สะอาดไม่น่ามอง	
11. บางจุดมีกลิ่นไม่พึงประสงค์ เช่น กลิ่นขยะกลิ่นน้ำมันกลิ่นมูลสัตว์จรจัด ฯลฯ	
12. ห้องน้ำสาธารณะยังน้อยไป	

แนวทางพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย

ผู้วิจัยได้สรุปรายละเอียดจากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 11 คน และคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนจำนวน 6 คน ตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 และข้อ 2 ซึ่งเป็นความคิดเห็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยตามกรอบแนวคิดการวิจัยด้วยวิธีการแยกความคิดเห็นประเด็นที่สำคัญตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.4 ตารางแนวทางพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและคนที่อาศัยอยู่ในชุมชน

นักท่องเที่ยวชาวไทย 11 คน	คนที่อาศัยอยู่ในชุมชน 6 คน
1. ต้องพัฒนาระบบการจัดการด้านขยะแยก ขยะประเภทต่าง ๆ อย่างเหมาะสมถูกหลักอนามัย	1. ชาวบ้านในชุมชนควรมีระเบียบวินัยเรื่องการทิ้งขยะให้เป็นระบบมากกว่านี้
2. มีการจัดโครงการพัฒนาจิตสำนึกในการรักษาความสะอาด	2. พยายามปรับภูมิทัศน์โดยรวมให้ดูสะอาดน่ามองมากยิ่งขึ้น รวมถึงเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3. มีการออกกฎระเบียบในเรื่องการทิ้งขยะให้ทุกคนปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมและเท่าเทียม	3. ชาวบ้านทุกคนควรใส่ใจในการรักษาความสะอาดภาพรวมให้ดียิ่งขึ้น
4. ทุกคนต้องช่วยกันรักษาความสะอาด	4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมในการช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
5. เพิ่มถังขยะแต่ละประเภทไว้ตามจุดต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น	5. คนในชุมชนควรณรงค์ส่งเสริมในด้านดูแลรักษาความสะอาดให้ดียิ่งขึ้น
	6. ควรจัดสถานที่ทิ้งขยะแต่ละประเภทเป็นที่เป็นที่เก็บทางอย่างเหมาะสม
	7. ควรมีการรณรงค์สร้างเป็นแนวคิดกิจกรรมที่ชัดเจนขึ้น ซึ่งชุมชนตลาดน้อย มีจำนวนประชากรไม่มาก การเข้าถึงทุกบ้านได้ไม่ยาก การสร้างจิตสำนึกที่ดี ให้แก่ชุมชน
	8. การดูแลความสะอาดควรเป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชนไม่ใช่คนใดคนหนึ่ง

จากการสัมภาษณ์สัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมจากประธานชุมชน และคนในชุมชนตลาดน้อยผู้วิจัยสรุปสิ่งที่ค้นพบได้ว่า มีเทศบาลมาดูแลทำความสะอาดน้อยลง ชาวบ้านจึงช่วยกันดูแลความ

สะอาดกันเองโดยเน้นบริเวณบ้านตัวเองให้สะอาดเป็นหลัก นอกนั้นก็ช่วยกันเป็นหูเป็นตาสอดส่องแต่คนในชุมชนยังไม่มีมีการแยกประเภท ขยะที่ถูกต้อง จึงทำให้ไม่สะอาดและทิ้งขยะไม่ถูกประเภทเป็นระเบียบ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ต้องปรับปรุงรวมถึงสารตกค้างจากน้ำมันตามร้านอะไหล่รถ เศษบุหรณ์ในที่สาธารณะ มีขยะสะสมในพื้นที่รวมถึงมูลของสัตว์จรจัด ฯลฯ ซึ่งแนวทางการพัฒนาคือชาวบ้านในชุมชนควรมีระเบียบวินัยเรื่องการทิ้งขยะให้เป็นระบบมากกว่านี้ ช่วยกันใส่ใจด้านความสะอาด พยายามปรับภูมิทัศน์โดยรวมให้ดูสะอาดน่ามองมากยิ่งขึ้น รวมถึงเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทั้งยังให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่นกรมส่งเสริมพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีส่วนร่วมในการช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

4.2 การวิจัยเชิงปริมาณ

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ผู้วิจัยได้ดำเนินเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเองกับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อย ตามวัตถุประสงค์ข้อที่1รวมทั้งสิ้น 422 ชุด ในช่วงเดือน มกราคม 2566- มีนาคม 2566 โดยนำแบบสอบถามมาคัดเลือกที่มีความสมบูรณ์จำนวน 404 ชุด ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในการศึกษาครั้งนี้ โดยนำเสนอข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยตามกรอบแนวคิดในการศึกษา ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ภูมิสำเนา ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	196	48.5
หญิง	208	51.5
	404	100.0
2. อายุ		
18-30 ปี	99	24.5
31-40 ปี	95	23.5
41-50 ปี	61	15.1
51-60 ปี	87	21.5
61 ปีขึ้นไป	62	15.3
	404	100.0

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
3. อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	19	4.7
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	67	16.6
พนักงานบริษัทเอกชน	154	38.1
เจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว	107	26.5
อื่น ๆ	57	14.1
	404	100.0
4. สถานภาพสมรส		
โสด	202	50.0
สมรส	155	38.4
หย่า	18	4.5
หม้าย	29	7.2
	404	100.0
5. ระดับการศึกษา		
มัธยมตอนต้นหรือต่ำกว่า	21	5.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย	48	11.9
อนุปริญญา/ปวส	58	14.4
ปริญญาตรี	209	51.7
ปริญญาโทและสูงกว่า	68	16.8
	404	100.0
6. รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	69	17.1
15,001 – 30,000 บาท	167	41.3
30,001 – 45,000 บาท	95	23.5
45,001 – 60,000 บาท	48	11.9
60,001 บาทขึ้นไป	25	6.2
	404	100.0

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
7. ภูมิภาค		
กรุงเทพและปริมณฑล	153	37.9
ภาคเหนือ	21	5.2
ภาคกลาง	96	23.8
ภาคตะวันออก	11	2.7
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	35	8.7
ภาคใต้	81	20.0
ภาคตะวันตก	7	1.7
	404	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษา มีดังนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชมชนตลาดน้อย จำนวน 404 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 และเพศชาย จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5

เมื่อพิจารณาตามอายุของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชมชนตลาดน้อย พบว่า ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 18-30 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 ช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 ช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 และช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามอาชีพของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชมชนตลาดน้อย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมาเป็นเจ้าของธุรกิจส่วนตัว 107 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 อาชีพอื่น ๆ เช่น พนักงาน Freelance, ศิลปิน, ข้าราชการบำนาญ, วิทยากรอิสระด้านศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ แม่บ้าน จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 และนักเรียนนักศึกษา จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชมชนตลาดน้อย พบว่าส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงคือสถานภาพสมรส จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 สถานภาพหม้าย 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 และสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อย พบว่าส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมา เป็นระดับปริญญาโทและสูงกว่า จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 ระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 และ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อย พบว่าส่วนใหญ่ มีรายได้ 15,001 – 30,000 บาท จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมา 30,001 – 45,000 บาท จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 ถัดมา 45,001 – 60,000 บาท จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 และ 60,001 บาทขึ้นไป จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.2

เมื่อพิจารณาตามภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อย พบว่าส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพฯและปริมณฑล จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 รองลงมาคือภาคกลาง จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 ภาคใต้ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 ภาคเหนือ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 ภาคตะวันออก จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และ ภาคตะวันตก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาดของชุมชนตลาดน้อย

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.ชุมชนตลาดน้อยมีความสะอาด	3.77	.707	มาก
2.ชุมชนตลาดน้อยปราศจากขยะมูลฝอย	3.38	.777	ปานกลาง
3.ชุมชนตลาดน้อยมีถังขยะเพียงพอ	3.34	.881	ปานกลาง
4.ชุมชนตลาดน้อยปราศจากกลิ่นรบกวนจาก ขยะ สิ่งปฏิกูล และจากท่อระบายน้ำ	3.31	.842	ปานกลาง
5.ชุมชนตลาดน้อยมีการจัดระเบียบด้านถังขยะแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม	3.34	.873	ปานกลาง
6.ร้านอาหารในชุมชนตลาดน้อยมีความ สะอาด ดูน่าเชิญชวนให้เข้ารับประทาน	3.94	.862	มาก
7.ชุมชนตลาดน้อยปราศจากการขีดเขียนที่ สกปรกตามกำแพงและจุดต่าง ๆ	3.27	.958	ปานกลาง
8. ทางเดินในชุมชนมีความสะอาด	3.76	.880	มาก
เฉลี่ยรวม	3.51	.594	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยมีระดับความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านร้านอาหารในชุมชนตลาดน้อยมีความสะอาด ดูน่าเชิญชวนให้เข้ารับประทานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.94$) รองลงมาคือนักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีความสะอาด ($\bar{X} = 3.77$) รองลงมานักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านทางเดินในชุมชนมีความสะอาด ($\bar{X} = 3.76$) รองลงมานักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยปราศจากขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 3.38$) รองลงมานักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีการจัดระเบียบด้านถังขยะแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.34$) รองลงมานักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีถังขยะเพียงพอ ($\bar{X} = 3.34$) รองลงมานักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยปราศจากกลิ่นรบกวนจาก ขยะ สิ่งปฏิกูล และจากท่อระบายน้ำ ($\bar{X} = 3.31$) และนักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นชุมชนตลาดน้อยปราศจากการขีดเขียนที่ สกปรกตามกำแพงและจุดต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.27$) ตามลำดับ

4.2.3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการรณรงค์ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการรณรงค์ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรณรงค์ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.ชุมชนตลาดน้อยมีการรณรงค์ให้ลดการใช้ ถุงพลาสติกหรือบรรจุภัณฑ์ที่ทำลายสิ่งแวดล้อม	3.46	.828	มาก
2.ชุมชนตลาดน้อยมีการประชาสัมพันธ์และ จัดกิจกรรมรณรงค์ด้านการอนุรักษ์และปลูกจิตสำนึกสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการท่องเที่ยว	3.51	.834	มาก
3.ชุมชนตลาดน้อยมีการรณรงค์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนสีเขียว	3.71	.819	มาก
4.ชุมชนตลาดน้อยมีการออกกฎระเบียบด้าน การดูแลความสะอาดและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ นักท่องเที่ยวปฏิบัติตาม	3.59	.814	มาก
5.ชุมชนตลาดน้อยมีการใช้ยานพาหนะที่ ประหยัดพลังงานไว้สำหรับนักท่องเที่ยว	3.38	.939	ปานกลาง
6.ชุมชนตลาดน้อยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เน้น การดูแลอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.62	.829	มาก
7. โรงแรมหรือที่พักในย่านชุมชนตลาดน้อยมี การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.80	.908	มาก
8. ชุมชนตลาดน้อยมีช่องทางรับข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ พัฒนา ด้านสิ่งแวดล้อม	3.48	.831	มาก
เฉลี่ยรวม	3.57	.617	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการรณรงค์ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านโรงแรมหรือที่พักในย่านชุมชนตลาดน้อยมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมาคือนักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีการรณรงค์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนสีเขียว ($\bar{X} = 3.71$) รองลงมานักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เน้นการดูแลอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.62$) รองลงมานักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีการออกกฎระเบียบด้านการดูแลความสะอาดและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ นักท่องเที่ยว

ปฏิบัติตาม ($\bar{X} = 3.59$) รองลงมานักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็น ด้านชุมชนตลาดน้อยมีการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านการอนุรักษ์และปลูกจิตสำนึกสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.51$) รองลงมานักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีช่องทางรับข้อเสนอแนะความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ พัฒนา ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.48$) รองลงมานักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีการรณรงค์ให้ลดการใช้ถุงพลาสติกหรือบรรจุภัณฑ์ที่ทำลายสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.46$) และนักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีการใช้ยานพาหนะที่ประหยัดพลังงานไว้สำหรับนักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.38$) ตามลำดับ

4.2.4 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยของชุมชนตลาดน้อย

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของชุมชนตลาดน้อย

ความคิดเห็นด้านความปลอดภัยของชุมชนตลาดน้อย	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.ชุมชนตลาดน้อยมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง	3.31	.845	ปานกลาง
2.ชุมชนตลาดน้อยมีป้ายประชาสัมพันธ์ค่าเตือนหรือคำแนะนำการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวเพื่อความปลอดภัย	3.40	.895	ปานกลาง
3.ชุมชนตลาดน้อยมีสถานที่หรืออุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นเตรียมพร้อมไว้ดูแลนักท่องเที่ยว	3.12	.870	ปานกลาง
4.ชุมชนตลาดน้อยมีศูนย์ประชาสัมพันธ์และประสานงานให้ข้อมูลด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว	3.30	.899	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.28	.748	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยของชุมชนตลาดน้อยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีป้ายประชาสัมพันธ์ค่าเตือนหรือคำแนะนำการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวเพื่อความปลอดภัยมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.40$) รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 3.31$) รองลงมานักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีศูนย์ประชาสัมพันธ์และประสานงานให้ข้อมูลด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

($\bar{X} = 3.30$) และนักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีสถานที่หรืออุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นเตรียมพร้อมไว้ดูแลนักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.12$) ตามลำดับ

4.2.5 สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมของชุมชนตลาดน้อยจากนักท่องเที่ยวชาวไทย (คำถามปลายเปิดส่วนที่3)

จากการเก็บแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยผู้วิจัยได้รวบรวมความคิดเห็นในส่วนคำถามปลายเปิดซึ่งมีนักท่องเที่ยวจำนวน 37 คน ที่ตอบแบบสอบถามปลายเปิดมีความคิดเห็น ดังนี้

ความคิดเห็นจากคนที่ 2

“ชุมชนควรเพิ่มเติมศูนย์บริการท่องเที่ยวในชุมชน ควรมียานพาหนะที่เหมาะสมสำหรับการเดินทาง เช่น รถจักรยาน หรือจักรยานไฟฟ้า เพิ่มเติมการให้บริการข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ทั้งภาษาไทย ภาษาต่างประเทศภาษาต่าง ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น”(คุณ A2, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 3

“ชุมชนควรมีการเพิ่มจำนวนถังขยะแต่ละประเภทรวมถึงแบ่งเป็นประเภทของขยะมากยิ่งขึ้น ซึ่งชุมชนควรมีเจ้าหน้าที่หรือศูนย์ดูแลด้านความปลอดภัยที่ชัดเจนกว่านี้เพื่อเป็นการดูแลอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว” (คุณ A3, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 4

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรลงพื้นที่เพื่อให้ความรู้และทำความเข้าใจถึงปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมโดยรวมของตลาดกับผู้ค้า เช่น นักท่องเที่ยวที่ไม่ช่วยกันรักษาความสะอาด นักท่องเที่ยวจะบอกต่อกันปากต่อปาก รวมถึงมีการแชร์ตามสื่อ Social สุดท้ายจะส่งผลกระทบต่อกลับมาที่ตัวผู้ค้าเองเมื่อนักท่องเที่ยวเกิดประสบการณ์ไม่ดีและไม่อยากกลับมาอีก รายได้ของผู้ค้าก็จะลดน้อยลง” (คุณ A4, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 6

“หวังว่าจะมีมาตรการดูแลรักษาประเพณีวัฒนธรรมของชุมชนตลาดน้อยให้คงอยู่ต่อไป” (คุณ A6, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 8

“ปรับปรุงความสะอาดภาพรวมบ้างแล้วจะดีขึ้น” (คุณ A8, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 10

“ควรมีป้ายแนะนำสถานที่บอกความเป็นมา หรือการติดป้ายฝาผนังว่ารูปภาพนี้คือรูปอะไรและสื่อถึงอะไรเพื่อให้เป็นความรู้สำหรับคนที่ไม่ได้หาข้อมูลก่อนเดินทางมาท่องเที่ยว” (คุณ A10, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 11

“ควรมีการประชาสัมพันธ์ตลาดน้อยให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักมากยิ่งขึ้นกว่านี้” (คุณ A11, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 13

“อยากให้มีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น และสนับสนุนตลาดน้อยเชิงอนุรักษ์ไว้ให้คงอยู่”
(คุณ A13, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 20

“ควรมีถึงขยะตามจุดมากยิ่งขึ้น”

“พ่อค้าแม่ค้าควรใส่ถุงมือหรือควรล้างมือให้สะอาด”

“ในซอยควรเพิ่มไฟฟ้าให้มีความสว่าง” (คุณ A20, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 26

“ถนนและทางเดินคับแคบ” (คุณ A26, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 28

“ควรมีโบว์ชัวร์ที่มีรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวไว้อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว”
(คุณ A28, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 29

“ควรมีคนให้คำแนะนำด้านมาตรการต่าง ๆ ได้แก่ความสะอาด ความปลอดภัย” (คุณ A29, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 40

“ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องลงพื้นที่ให้มาก ๆ” (คุณ A40, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 64

“ควรบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเคร่งครัด เพื่อให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามอย่างจริงจังและสืบไป”
(คุณ A64, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 70

“อยากให้เริ่มจากคนในชุมชนเห็นความสำคัญเรื่องนี้ แล้วใช้การบอกปากต่อปากในเรื่องนี้ เริ่มจาก
ตัวเราแล้วจะไปต่อจุดอื่นได้ง่าย” (คุณ A70, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 75

“ควรมีการคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) จะช่วยให้ทรัพยากรของ
ชุมชนถูกใช้อย่างเหมาะสมและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจะเกิดในวงจำกัดและควบคุมได้” (คุณ A75, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 79

“ถ้าทำได้อยากให้ทำวิจัยแบบนี้กับชุมชนอื่น ๆ ด้วย” (คุณ A79, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 80

“ควรมีเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่และพูดคุยแนะนำกระตุ้นคนในชุมชนให้ร่วมมือกันดูแลรักษาพื้นที่บริเวณชุมชนให้สะอาดและปลอดภัยอยู่อย่างเสมอ” (คุณ A80, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 109

“อยากให้มีการปรับภูมิทัศน์ และตลาดมีสิ่งแวดล้อมที่ดีกว่านี้” (คุณ A109, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 110

“ควรดูแลความสะอาด และความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น” (คุณ A110, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 111

“ควรให้มีการรณรงค์ใช้ถุงพลาสติกให้มากกว่านี้” (คุณ A111, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 116

“ถ้าชุมชนอื่นทำได้แบบตลาดน้อยจะน่าอยู่มาก” (คุณ A116, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 140

“ควรจัดระเบียบทุกเรื่องให้ดีขึ้น” (คุณ A140, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 147

“โดยรวมก็ดูสะอาดดีมีลักษณะการแนะนำ ประชาสัมพันธ์ได้ดี ไปเที่ยวมาแล้วไม่น่าเบื่ออยากไปบ่อย ๆ ทั้งยังส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ดีมาก มีคนคอยให้คำแนะนำดี” (คุณ A147, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 155

“ควรทำแผนที่ไว้แนะนำนักท่องเที่ยวโดยตรง” (คุณ A155, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 169

“ควรทำจุดทิ้งขยะสำหรับรีไซเคิล และขยะอันตรายอย่างชัดเจน จริงจัง รวมถึงมีการรณรงค์และอำนวยความสะดวกให้ชาวบ้านนำมาทิ้งจนเป็นนิสัย” (คุณ A169, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 174

“ควรเพิ่มป้ายประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลแนะนำสถานที่สำคัญ ร้านค้าเก่าแก่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ให้มากขึ้นรวมถึงทำให้อ่านขึ้น สัมภาษณ์ข้อมูลผู้ที่มีภูมิปัญญาในท้องถิ่นทำ

ข้อมูลภาพเก่าเล่าเรื่องและจัดกิจกรรมสร้างการเรียนรู้เชื่อมโยงกับย่านใกล้ ๆ ให้ผู้ที่สนใจศึกษามาเรียนรู้” (คุณ A174, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 176

“อยากให้พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเป็นแหล่งรวมงานความคิดสร้างสรรค์ตอนนี้ดูมีความพยายามแล้ว แต่ยังทำได้น้อยอยู่มาก จากมุมมองของคนภายนอกแทบไม่รู้สึกละ ซึ่งอาจต้องขอความร่วมมือคนในชุมชนด้วย เช่น ทางเดินก่อนถึงตลาดน้อยตรอกซอยเดินยากและสกปรก” (คุณ A176, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 178

“ควรมีการจัดระเบียบการจัดการขยะมูลฝอยให้ได้มากกว่านี้” (คุณ A178, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 182

“พัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมอีกจะดีมาก” (คุณ A182, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 185

“ควรจัดระเบียบพื้นที่และรักษาความสะอาดในพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้น” (คุณ A185, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 201

“จัดเจ้าหน้าที่เพื่อควบคุมและแนะนำให้นักท่องเที่ยวรวมถึงผู้ค้าจัดการขยะให้ถูกที่และถูกวิธี”

“รณรงค์ให้มีการแยกขยะอย่างต่อเนื่อง”

“จัดการแข่งขันร้านค้าสะอาดประจำเดือน มีการประกาศเกียรติคุณและให้รางวัลร้านนั้น ๆ” (คุณ A201, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 202

“ตลาดน้อย เป็นชุมชนที่ควรอนุรักษ์ไว้เพื่อคนรุ่นหลัง” (คุณ A202, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 205

“ความสะอาด”

“ดูแลสิ่งแวดล้อม”

“ถึงขยะ” (คุณ A205, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 227

“ปัญหาย่านชุมชนบางพื้นที่ตรอกซอยอาจมีความเฉอะแฉะและควรจัดการแก้ไขตามความเหมาะสม” (คุณ A227, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 240

“เน้นการจัดการขยะให้ดียิ่งขึ้น”

“มีการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวที่มารับทราบข้อมูลเกี่ยวกับตลาดน้อยให้มากยิ่งขึ้น” (คุณ A240, 2566)

ความคิดเห็นจากคนที่ 386

“จากที่เคยไปท่องเที่ยวที่ผ่านมามีคิดว่าชุมชนตลาดน้อยเป็นสถานที่ที่มีจุดเด่นเรื่องของอาหารและศิลปะของภาพวาดและตึกเก่าแก่ที่เหมาะสมกับการถ่ายรูปลงโซเชียลในขณะที่ท่องเที่ยวในมือเราก็ถืออาหารเดินกินไปด้วยซึ่งหาที่ที่ยากมากเพื่อให้กลมกลืนกับสถานที่ที่สวยงามทางชุมชนควรเพิ่มจำนวนถังขยะให้มากขึ้น และออกแบบถังขยะให้เข้ากันกับจุดถ่ายภาพแต่ละจุด เพื่อความเป็นระเบียบสวยงามและให้นักท่องเที่ยวที่สะดวกมากขึ้นโดยไม่ต้องทิ้งลงพื้นหรือแม่น้ำ” (คุณ A386, 2566)

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบความคิดเห็นในส่วนคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม ส่วนที่ 3

ความคิดเห็นจากคำถามปลายเปิดของนักท่องเที่ยว	จำนวนคน
ปรับปรุงความสะอาดภาพรวมเพิ่มถังขยะ แยกประเภทถังขยะและรักษาความปลอดภัยให้ดียิ่งขึ้น	20
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรลงพื้นที่ดูแลความสะอาดมากยิ่งขึ้น	5
ควรมีการประชาสัมพันธ์ตลาดน้อยให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักมากยิ่งขึ้น	5
ชุมชนควรเพิ่มเติมศูนย์บริการท่องเที่ยวในชุมชน ควรมียานพาหนะที่เหมาะสมสำหรับการเดินทาง	3
ควรเพิ่มป้ายประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลแนะนำสถานที่สำคัญแก่นักท่องเที่ยว	3
ควรมีการคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity)	1
รวม	37

จากตารางที่ 4.9 พบว่า จากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบความคิดเห็นในแบบสอบถามส่วนคำถามปลายเปิด ทั้งหมด 37 คน แบ่งเป็น ความคิดเห็นด้านปรับปรุงความสะอาดภาพรวมเพิ่มถังขยะ แยกประเภทถังขยะและรักษาความปลอดภัยให้ดียิ่งขึ้นจำนวน 20 คน ความคิดเห็นด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรลงพื้นที่ดูแลความสะอาดมากยิ่งขึ้นจำนวน 5 คน ความคิดเห็นด้านควรมีการประชาสัมพันธ์ตลาดน้อยให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักมากยิ่งขึ้นจำนวน 5 คน ความคิดเห็นด้านควรเพิ่มป้ายประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลแนะนำสถานที่สำคัญแก่นักท่องเที่ยวจำนวน 3 คน ความคิดเห็นด้านชุมชนควรเพิ่มเติมศูนย์บริการท่องเที่ยวในชุมชน ควรมียานพาหนะที่เหมาะสมสำหรับการเดินทางจำนวน 3 คน และความคิดเห็นด้านควรมีการคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) จำนวน 1 คน

4.3 ปัญหาที่พบในการทำวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. การเก็บข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว 85-90 % ไม่ต้องการให้อัดหรือบันทึกเสียงสัมภาษณ์เนื่องจากมีจลาชีพระบาดในสังคมยุคนี้จึงทำให้นักท่องเที่ยวเกือบทั้งหมดหวาดกลัวหรือระแวง

2. การเก็บข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้อาศัยที่ตลาดน้อยดูเหมือนไม่ค่อยพร้อมที่จะให้ข้อมูลและคนในชุมชนหลาย ๆ คน ยุ่งกับการทำงานหรือขายของทำให้การเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างลำบาก

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการทำวิจัยในยุคที่มีจลาชีพระบาดในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวหวาดกลัวหวาดระแวงในการให้ความร่วมมือแก่ จึงทำให้การลงพื้นที่เก็บข้อมูลเป็นอย่ายากลำบากและล่าช้า

2. ในการศึกษาครั้งนี้ นักท่องเที่ยวหลายกลุ่มไม่ให้ความร่วมมือรวมถึงพูดจาไม่สุภาพรวม จึงเป็นอีกปัจจัยที่ ทำให้การลงพื้นที่เก็บข้อมูลเป็นอย่ายากลำบากและล่าช้า

3. จำนวนนักท่องเที่ยวมีพอสมควรและนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งไม่ให้ความร่วมมือเนื่องจากมีความกลัวเนื่องจากมีจลาชีพระบาดในสังคมยุคนี้และกระผมก็ได้แสดงบัตรนักศึกษาและหนังสือลงพื้นที่เก็บข้อมูลที่มีลายเซ็นของประธานชุมชนซึ่งยังมีนักท่องเที่ยวจำนวนหนึ่งยังหวาดระแวง จึงทำให้หานักท่องเที่ยวในการสัมภาษณ์ค่อนข้างยากทั้งวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร ในมิติ ด้านสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล

5.1.1 สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการที่ได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยจากนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 11 คน ซึ่งมีอาชีพพนักงานบริษัท ข้าราชการบำนาญ ธุรกิจส่วนตัว และผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน จำนวน 6 คน ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 พบว่า สิ่งแวดล้อมในภาพรวมดูไม่สะอาด ขยะเกลื่อนกลาด พื้นที่ในชุมชนมีความแออัด การจัดระเบียบด้านขยะไม่ดีพอ บางจุด มีกลิ่นไม่พึงประสงค์รวมถึงมลพิษของเสียที่ทิ้งลงแม่น้ำ ยังไม่มีการจัดระเบียบด้านขยะที่ดีพอ เช่น การจำแนกประเภทของขยะจึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อม มีเทศบาลมาดูแลทำความสะอาดน้อยลง ชาวบ้านจึงช่วยกันดูแลความสะอาดกันเองโดยเน้นบริเวณบ้านตัวเองให้สะอาดเป็นหลัก คนในชุมชนยังไม่มีการแยกประเภทขยะที่ถูกต้องจึงทำให้ไม่สะอาดและทิ้งขยะไม่ถูกประเภท มีสารตกค้างจากน้ำมันตามร้านอะไหล่รถ มีเศษบุหรี่ยี่ในที่สาธารณะ มีขยะสะสมในพื้นที่ รวมถึงมูลของสัตว์จรจัด ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ ภัทรสุดา มณฑา และสุนันชัย หวนนากลาง (2561) ได้ศึกษา แนวทางการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว กรณีศึกษา : ตลาดน้ำบางน้อย จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปริมาณขยะในแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก จุดทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลมีความสกปรกปราศจากชั้นตอนดูแลที่ดี ซึ่งความสกปรกนั้นมาจากนักท่องเที่ยว ได้แก่ ทิ้งบุหรี่ยี่เกลื่อนกลาดหรือทิ้งลงแม่น้ำ ลำคลอง รวมถึงคนในชุมชน ยังไม่ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดภาพรวมของชุมชนเท่าที่ควร ซึ่งควรมีการรณรงค์ให้ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็ลลดปริมาณจำนวนขยะให้ดูสะอาดและน่ามองมากยิ่งขึ้น ซึ่งการทำวิจัยเชิงคุณภาพช่วยทำให้ทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อม จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ทั้งนักท่องเที่ยวและผู้อาศัยอยู่ชุมชนตลาดน้อย ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นพบว่าคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวมยังต้องมีการพัฒนาให้ดีขึ้น เช่น การจำแนกขยะให้ถูกประเภท รวมถึงบางจุดในที่สาธารณะซึ่งยังมีขยะและมูลของสัตว์อยู่

5.1.2 การอภิปรายผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการสรุปผลการศึกษาที่ได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 11 คน และผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนจำนวน 6 คน ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อ 2 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิด พบว่า สิ่งแวดล้อมภาพรวมดูไม่สะอาด ขยะเกลื่อนกลาด พื้นที่ในชุมชนมีความแออัด การจัดระเบียบด้านขยะไม่ดีพอ บางจุด มีกลิ่นไม่พึงประสงค์รวมถึงมลพิษของเสียที่ทิ้งลงแม่น้ำ ยังไม่มี

การจัดระเบียบด้านขยะที่ดีพอเช่นการจำแนกประเภทของขยะจึงส่งผลต่อภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อม มีเทศบาลมาดูแลทำความสะอาดน้อยลง ชาวบ้านจึงช่วยกันดูแลความสะอาดกันเองโดยเน้นบริเวณบ้านตัวเอง ให้สะอาดเป็นหลัก คนในชุมชนยังไม่มีแยกประเภท ขยะที่ถูกต้องจึงทำให้ไม่สะอาดและทิ้งขยะไม่ถูกประเภท มีสารตกค้างจากน้ำมันตามร้านอะไหล่รถ เศษบุหรี่ยิ่งในที่สาธารณะ มีขยะสะสมในพื้นที่รวมถึงมูลของสัตว์จรจัด ซึ่งตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธสุดา มณฑา และสุวันชัย หวนนากกลาง (2561) ได้ศึกษา แนวทางการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว กรณีศึกษา : ตลาดน้ำบางน้อย จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปริมาณขยะในแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก จุดทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลมีความสกปรก ปราศจากชั้นตอนดูแลที่ดี ซึ่งความสกปรกนั้นมาจากนักท่องเที่ยวได้แก่ ทิ้งบุหรี่ย่อย กวาดหรือทิ้งลงแม่น้ำลำคลอง ซึ่งภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวมพบว่าในคลองยังมีขยะทำให้ส่งกลิ่นเหม็น ทำให้เกิดมลพิษทางน้ำทำให้ไม่สามารถนำมาบริโภคได้และขยะในชุมชนก็เพิ่มขึ้นจากนักท่องเที่ยวซึ่งขยะส่วนใหญ่เป็น แก้วพลาสติก กล่องโฟม อีกทั้งจำนวนถังขยะยังมีไม่เพียงพอทำให้ขยะล้นและส่งกลิ่นเหม็น สิ่งเป็นภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่น่ามอง ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสาชา ภูจินดา และณัฐธิดา พัฒนเจริญ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา : ชุมชนบ้านสะนา ตำบลนาไร่ อำเภอนาไร่ จังหวัดอุทัยธานี พบว่า ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุดคือ ในชุมชนมีขยะมูลฝอยเป็นจำนวนมาก รองลงมาคือ ทรัพยากรธรรมชาติมีความเสื่อมโทรมซึ่งให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมด้านต่าง ๆ ได้แก่ ลดการใช้ถุงพลาสติก ทิ้งขยะให้ถูกที่และช่วยแยกขยะ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับของชุมชน ใช้ภาษาขณะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

5.1.3 สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 ตามกรอบแนวคิดวิจัย ดังนี้

5.1.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 404 คน พบว่าเป็นเพศหญิงและเพศชายมีความใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18 -30 ปี ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน สถานภาพส่วนใหญ่โสดคิดระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่ 15,001 – 30,000 บาท และมีภูมิลำเนาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในกรุงเทพและปริมณฑล

5.1.3.2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ส่วนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแต่ละด้านส่วนใหญ่คิดว่าร้านอาหารในชุมชนตลาดน้อยมีความสะอาดดูน่าเชิญชวนให้เข้ารับประทานซึ่งชุมชนตลาดน้อยควรโฆษณาร้านอาหารในชุมชนให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น ส่วนความคิดเห็นด้านความสะอาดของชุมชนตลาดน้อยนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่คิดว่าความสะอาดภาพรวมยังต้องพัฒนา ด้านความคิดเห็นทางเดินในชุมชนมีความสะอาดนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่ามีความสะอาดใน

ระดับนี้แต่ก็ยังมีบางจุดที่ยังต้องปรับปรุง ด้านความคิดเห็นชุมชนตลาดน้อยปราศจากขยะมูลฝอยนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ยังคิดว่าต้องพัฒนาเนื่องจากบางจุดยังมีขยะให้เห็นอยู่ ด้านความคิดเห็นชุมชนตลาดน้อยปราศจากกลิ่นรบกวนจาก ขยะ สิ่งปฏิกูล และจากท่อระบายน้ำ ด้านความคิดเห็นชุมชนตลาดน้อยมีถังขยะเพียงพอและชุมชนตลาดน้อยมีการจัดระเบียบด้านถังขยะแต่ละประเภทอย่างเหมาะสมนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่ายังไม่ดีพอเนื่องจากบางจุดยังมีกลิ่นไม่พึงประสงค์รบกวน รวมถึงการจัดระเบียบยังไม่ถึงกับดีมากและปริมาณ ด้านถังขยะไม่เพียงพอซึ่งอยู่ในเกณฑ์ต้องพัฒนากันไปเมื่อวัดจากคะแนนค่าเฉลี่ย ส่วนความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยปราศจากการขีดเขียนที่ สกปรกตามกำแพงและจุดต่าง ๆ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่ายังมีสิ่งสกปรกจากกำแพงอยู่บางจุดซึ่งเป็นจุดที่ต้องพัฒนาให้ดูสะอาดมากยิ่งขึ้น ซึ่งการพัฒนาทั้งหมดจะทำให้ชุมชนตลาดน้อยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรณรงค์ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้วิจัยสรุปได้ว่าระดับความคิดเห็นการรณรงค์ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแต่ละด้านส่วนใหญ่คิดว่าด้านโรงแรมหรือที่พักในย่านชุมชนตลาดน้อยมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมซึ่งผู้วิจัยยังคิดว่าโรงแรมย่านชุมชนตลาดน้อยยังไม่แสดงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนออกมาซึ่งโรงแรมย่านชุมชนตลาดน้อยควรมีการรณรงค์การอนุรักษ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ส่วนความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีการรณรงค์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนสีเขียวนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าชุมชนตลาดน้อยระยะหลังมีจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น ด้านความคิดเห็นชุมชนตลาดน้อยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เน้นการดูแลอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่า ในระยะ 1-2 ปี หลังชุมชนตลาดน้อยพยายามพัฒนาด้านการดูแลอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมซึ่งก็ควรที่จะทำต่อไปให้ดียิ่งขึ้น ด้านความคิดเห็นชุมชนตลาดน้อยมีการออกกฎระเบียบด้านการดูแลความสะอาดและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ นักท่องเที่ยวปฏิบัติตาม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าชุมชนตลาดน้อยยังไม่มีกฎระเบียบที่ชัดเจนและเคร่งครัดในเรื่องการดูแลด้านความสะอาดซึ่งชุมชนตลาดน้อยควรพัฒนาด้านการออกกฎออกระเบียบต่อไป ด้านความคิดเห็นชุมชนตลาดน้อยมีการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านการอนุรักษ์และปลูกจิตสำนึกสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าชุมชนตลาดน้อยมีการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านการอนุรักษ์ด้านสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น โดยสังเกตได้จากตามเพจเฟซบุ๊กของตลาดน้อย ทั้งนี้ผู้วิจัยคิดว่าควรจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์และปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมให้บ่อยยิ่งขึ้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้จากกิจกรรม ด้านความคิดเห็นชุมชนตลาดน้อยมีช่องทางรับข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ พัฒนา ด้านสิ่งแวดล้อมนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่ายังมีช่องทางในการรับข้อเสนอแนะความคิดเห็นด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ไม่ชัดเจนซึ่งชุมชนตลาดน้อยควรมีการเปิดช่องทางในการรับข้อเสนอด้านด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนกว่านี้ ด้านความคิดเห็นชุมชนตลาดน้อยมีการรณรงค์ให้ลดการใช้ ถุงพลาสติกหรือบรรจุภัณฑ์ที่ทำลายสิ่งแวดล้อม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่า ชุมชนตลาดน้อยยังมีการรณรงค์ด้านการลดการใช้ถุงพลาสติกหรือบรรจุภัณฑ์ที่ทำลายสิ่งแวดล้อมที่ไม่ชัดเจน ซึ่งชุมชนควรจะมีการรณรงค์ด้านลดการใช้ถุงพลาสติกหรือบรรจุภัณฑ์ทุกชนิด

ที่ทำให้สายสิ่งแวดล้อมให้มากกว่านี้เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดจิตสำนึกและปฏิบัติตาม และความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีการใช้ยานพาหนะที่ประหยัดพลังงานไว้สำหรับนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่านักชุมชนตลาดน้อยมีการใช้ยานพาหนะที่ประหยัดพลังงานเช่น จักรยานบริการนักท่องเที่ยว แต่การโฆษณาด้านยานพาหนะที่ประหยัดพลังงานของชุมชนตลาดน้อยยังไม่มากพอซึ่งชุมชนควรจะโฆษณาด้านนี้ให้มากกว่านี้ให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความปลอดภัยของชุมชนตลาดน้อยจากนักท่องเที่ยวชาวไทยผู้วิจัยสรุปได้ว่า ระดับความคิดเห็นรวมด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแต่ละด้านส่วนใหญ่คิดว่าด้านชุมชนตลาดน้อยมีป้ายประชาสัมพันธ์คำเตือนหรือคำแนะนำการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวเพื่อความปลอดภัย ยังไม่มีป้ายประชาสัมพันธ์หรือคำเตือนเพื่อให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามเพื่อความปลอดภัยซึ่งชุมชนตลาดน้อยควรเพิ่มป้ายประชาสัมพันธ์คำเตือนหรือคำแนะนำการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวเพื่อความปลอดภัย ให้แก่นักท่องเที่ยว ความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าชุมชนตลาดน้อยยังมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างมาก ซึ่งจากที่ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลมีนักท่องเที่ยวบางคนเสนอแนะด้านเพิ่มเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวให้มากขึ้นและทั่วถึง ความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีศูนย์ประชาสัมพันธ์และประสานงานให้ข้อมูลด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าชุมชนตลาดน้อยยังไม่มีศูนย์ประชาสัมพันธ์และประสานงานด้านข้อมูลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวซึ่งชุมชนตลาดน้อยควรเพิ่มจุดประชาสัมพันธ์และประสานงานด้านข้อมูลด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความอุ่นใจมากยิ่งขึ้นและความคิดเห็นด้านชุมชนตลาดน้อยมีสถานที่หรืออุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นเตรียมพร้อมไว้ดูแลนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่คิดว่าชุมชนตลาดน้อยยังไม่มีจุดที่คอยให้บริการด้านปฐมพยาบาลนักท่องเที่ยวโดยตรงซึ่งผู้วิจัยมองว่าสำคัญมาก ซึ่งชุมชนตลาดน้อยควรมีจุดให้บริการนักท่องเที่ยวด้านการปฐมพยาบาลช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุฉุกเฉินแบบทันที

5.1.4 การอภิปรายผลการวิจัยเชิงปริมาณ

5.1.4.1 ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ตามกรอบแนวคิด ผู้วิจัยค้นพบว่า คุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาดโดยรวมยังไม่ถึงกับสะอาด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าร้านอาหารในชุมชนตลาดน้อยมีความสะอาด ดูน่าเชิญชวนให้เข้ารับประทานด้านความสะอาดภาพรวมของชุมชนตลาดน้อยยังต้องพัฒนารวมถึงด้านทางเดินชุมชนตลาดน้อยที่มีความสะอาดเพียงระดับนี้จึงอีกทั้งบางจุดยังมีขยะมูลฝอยอยู่ และยังมีกลิ่นไม่พึงประสงค์รบกวนรวมถึงการจัดระเบียบยังไม่ถึงกับดีมากและปริมาณด้านถังขยะไม่เพียงพอและกำแพงบางจุดยังมีสิ่งสกปรกติดอยู่ ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับกับการศึกษาของ สิริภัทร์ โชติช่วง และคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ทิศนคติด้าน 7 Greens ที่มีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวในเกาะสมุย พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวมีระดับการรับรู้ด้านเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้าน มีอาหารท้องถิ่นให้เลือกรับประทานง่ายรวมถึงวัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบ

อาหารค่านึงถึงการไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมมีอยู่ในระดับมาก ซึ่งส่วนมากค่านึงถึงเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นหลักนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวิชา ภูจินดา และณัฐธิดา พัฒนเจริญ (2564) ได้ศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา : ชุมชนบ้าน สะนา ตำบลนาไร่ อำเภอนาไร่ จังหวัดอุทัยธานี พบว่า ในชุมชนพบขยะมูลฝอยมากที่สุด ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม ซึ่งมีความสอดคล้องหรือใกล้เคียงกับผลการวิจัยในการเก็บแบบสอบถามซึ่งนักท่องเที่ยวได้ตอบแบบสอบถามในลักษณะที่ใกล้เคียงกับงานวิจัยชิ้นนี้รวมถึงข้อเสนอแนะคำถามปลายเปิดก็มีให้คำแนะนำในด้านภาพลักษณ์สิ่งแวดล้อมความสะอาดเช่นกัน

5.2.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรณรงค์ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ตามกรอบแนวคิด ผู้วิจัยพบว่าการรณรงค์การส่งเสริมปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยมีการรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่พอสมควรเมื่อพิจารณารายด้าน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าโรงแรมหรือที่พักในย่านชุมชนตลาดน้อยมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยชุมชนตลาดน้อยมีการรณรงค์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนสีเขียวเนื่องจากชุมชนตลาดน้อยมีการรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่เป็นระยะ ส่วนการออกกฎระเบียบด้าน การดูแลความสะอาดและสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยซึ่งยังไม่มีกฎระเบียบที่ชัดเจนและเคร่งครัดในเรื่องการดูแลด้านความสะอาด แต่ชุมชนตลาดน้อยก็มีการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านการอนุรักษ์ด้านสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น ตามสื่อ เพจเฟซบุ๊กของชุมชนตลาดน้อย ส่วนด้านช่องทางในการรับข้อเสนอแนะความคิดเห็นด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมยังไม่ชัดเจนว่าจะเสนอแนะได้ในช่องทางไหน รวมถึงชุมชนตลาดน้อยยังมีการรณรงค์ด้านการลดการใช้ถุงพลาสติกหรือบรรจุภัณฑ์ที่ทำลายสิ่งแวดล้อมที่ไม่ชัดเจน และด้านยานพาหนะที่ประหยัดพลังงานไว้สำหรับนักท่องเที่ยว ชุมชนตลาดน้อยยังไม่มีโครงการโฆษณาที่ให้นักท่องเที่ยวรับรู้ ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับการศึกษาของสิริภัทร โชติช่วง และคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ทศนคดีด้าน 7 Greens ที่มีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวในเกาะสมุย พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวมีระดับการรับรู้ด้านเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้าน สิ่งอำนวยความสะดวกในโรงแรมและที่พักเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การจัดกิจกรรมนำเที่ยวที่คำนึงถึงการไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เกาะสมุยมีความเป็นธรรมชาติสูง มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องหรือใกล้เคียงกับผลการวิจัยซึ่งในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวจำนวนมากมีความคิดเห็นให้ชุมชนตลาดน้อยมีการจัดกิจกรรมรณรงค์อนุรักษ์ภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยซึ่งในข้อเสนอแนะคำถามปลายเปิดก็มีนักท่องเที่ยวบางส่วนแสดงความคิดเห็นด้านกิจกรรมรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมเช่นกัน

5.2.2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความปลอดภัยของชุมชนตลาดน้อยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ตามกรอบแนวคิด พบว่า ผู้วิจัยพบว่าความปลอดภัยโดยรวมของชุมชนตลาดน้อยยังต้องปรับปรุงเมื่อพิจารณารายด้าน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่า ชุมชนตลาดน้อยยังไม่มีป้ายประชาสัมพันธ์หรือคำเตือนเพื่อให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามเพื่อความปลอดภัย อีกทั้งชุมชนตลาดน้อยยังมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างมาก รวมถึงชุมชนตลาดน้อยยังไม่มีศูนย์ประชาสัมพันธ์และประสานงานด้านข้อมูล

ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และตลาดน้อยยังไม่มีจุดที่คอยให้บริการด้านปฐมพยาบาลนักท่องเที่ยวโดยตรง ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับการศึกษาของวจินี อารีรอบ และคณะ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโมเดลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิภาคตะวันตก เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืน พบว่ากลุ่มผู้ประกอบการผู้ให้ข้อมูลหลักได้ให้รายละเอียด เรื่องเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว พร้อมด้วยแนวทางการดำเนินการเช่น 1) สร้างความตระหนักในเรื่องเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว 2) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกในบริเวณทางเข้าออกสถานที่ท่องเที่ยว 3) จัดให้มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในจุดเสี่ยงที่อาจเกิดอันตรายกับนักท่องเที่ยว 4) สำหรับการท่องเที่ยวทางเรือ ต้องมีเจ้าหน้าที่ประจำ เรืออย่างน้อย 2 คน คือ คนขับและเด็กหัวเรือที่ช่วยดึงเชือกที่หัวเรือเพื่อให้เรือจอดสนิท และจัดหาเรือกู้ภัย ทางน้ำไว้คอยบริการกรณีฉุกเฉิน ซึ่งมีความสอดคล้องหรือใกล้เคียงกับผลการวิจัย ซึ่งในการเก็บแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนมากให้ความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัยในชุมชนตลาดน้อยนั้นต้องปรับปรุง ซึ่งข้อในข้อเสนอแนะก็มีนักท่องเที่ยวบางส่วนให้ความคิดเห็นเรื่องการรักษาความปลอดภัยที่ต้องปรับปรุง

ผลการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณได้ผลวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 2 ข้อ ได้แก่ 1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ที่อาศัยอยู่ชุมชนที่มีต่อตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้ทราบผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทย และผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดน้อย ซึ่งผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณผลการวิจัยออกมามีความใกล้เคียงกันเนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นควรพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยให้ดียิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านความสะอาด การรณรงค์กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านรักษาความปลอดภัย โดยจากการวิจัยคุณภาพผู้วิจัยได้ค้นพบว่าสิ่งแวดล้อมของชุมชนยังต้องพัฒนา เช่น บางจุดที่ดูไม่สะอาด ส่วนวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยได้ค้น พบว่า ด้านความปลอดภัยชุมชนตลาดน้อยยังต้องปรับปรุง ซึ่งยังไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยที่ทั่วถึง และไม่มีจุดบริการด้านความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว เช่น จุดการปฐมพยาบาลดูแลนักท่องเที่ยวเวลานักท่องเที่ยวเกิดอุบัติเหตุ

5.2 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร ในมิติด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

5.2.1 ส่วนที่ 1 ข้อเสนอแนะด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย

จากผลการวิจัยพบว่า ร้านอาหารมีความสะอาดน่ารับประทานด้านความสะอาดของชุมชนตลาดน้อยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าความสะอาดภาพรวมยังต้องพัฒนา อีกทั้งบางจุดยังมีขยะมูลฝอยอยู่ และยังมีกลิ่นไม่พึงประสงค์รบกวนรวมถึงการจัดระเบียบยังไม่ถึงกับดีมาก ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะและความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ร้านอาหารในชุมชนตลาดน้อยร้านไหนที่สะอาดอยู่แล้วก็

ทำให้ดีขึ้นต่อไปส่วนร้านไหนที่ความสะอาดต้องพัฒนาก็ค่อยทำการปรับปรุงต่อไปให้ดีขึ้น ซึ่งร้านค้าทุกร้านควรเป็นแบบอย่างในการรักษาความสะอาดเพื่อเป็นหน้าเป็นตาของชุมชนตลาดน้อย ส่วนด้านความสะอาดชุมชนตลาดน้อยนั้น ทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยว ประธานชุมชน คนในชุมชน ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักสิ่งแวดล้อมร่วมมือลงพื้นที่พูดคุยในการแก้ปัญหาที่ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดลดจำนวนขยะมูลฝอย ลดกลิ่นไม่พึงประสงค์เพิ่มจำนวนถังขยะของชุมชนตลาดน้อยเพื่อให้ชุมชนตลาดน้อยดูสะอาดน่าอยู่ในทุก ๆ จุดรวมถึงทางเดิน รวมถึงช่วยกันดูแลความสะอาดบนผนังกำแพงที่เป็นศิลปะโบราณให้มีความสะอาดอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ดูสะอาดตาและมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น

5.2.2 ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรณรงค์ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย

จากผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าโรงแรมหรือที่พักในย่านชุมชนตลาดน้อยมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยชุมชนตลาดน้อยมีการรณรงค์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนสีเขียวเนื่องจากชุมชนตลาดน้อยมีการณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่เป็นระยะ ส่วนการออกกฎระเบียบด้าน การดูแลความสะอาดและสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยซึ่งยังไม่มีกฎระเบียบที่ชัดเจนและเคร่งครัดในเรื่องการดูแลด้านความสะอาด ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการรณรงค์ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ โรงแรมและที่พักในชุมชนตลาดน้อยควรมีการส่งเสริมด้านการอนุรักษ์ด้านสิ่งแวดล้อมและความสะอาดให้ชัดเจนกว่านี้ อีกทั้งชุมชนควรจัดกิจกรรมรณรงค์ดูแลรักษาความสะอาดขึ้น แหล่งท่องเที่ยวสีเขียวบ่อย ๆ รวมถึงรณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติกเพื่อเป็นการกระตุ้นและปลูกฝังทั้งคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวรวมถึงชุมชนควรออกกฎระเบียบเรื่องการทิ้งขยะเป็นจุดอย่างจริงจังมีความเคร่งครัดเพื่อให้นักท่องเที่ยวและคนในชุมชนปฏิบัติตาม อีกทั้งชุมชนควรเปิดช่องทางรับข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ พัฒนา ด้านสิ่งแวดล้อมจากนักท่องเที่ยวหลายช่องทางมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยให้ดีขึ้นต่อไปในอนาคต ซึ่งหน่วยงานกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสำนักสิ่งแวดล้อมร่วมมือกับประธานชุมชนตลาดน้อยจัดกิจกรรมดังกล่าวขึ้นมาที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความสะอาดมากยิ่งขึ้น

5.2.3 ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะด้านความปลอดภัยของชุมชนตลาดน้อย

จากผลการวิจัยพบว่าชุมชนตลาดน้อยยังไม่มีป้ายประชาสัมพันธ์หรือคำเตือนเพื่อให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามเพื่อความปลอดภัย อีกทั้งชุมชนตลาดน้อยยังมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวน้อยมาก รวมถึงชุมชนตลาดน้อยยังไม่มีศูนย์ประชาสัมพันธ์และประสานงานด้านข้อมูลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และตลาดน้อยยังไม่มีจุดที่คอยให้บริการด้านปฐมพยาบาลนักท่องเที่ยวโดยตรง ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะและความคิดเห็นด้านความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ชุมชนตลาดน้อยควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ในการดูแลด้านความปลอดภัยด้านต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นดูแลด้านอำนวยความสะดวก

สะดวก ความปลอดภัยจากการโจรกรรมมาก และคอยช่วยเหลือนักท่องเที่ยวยามเกิดอุบัติเหตุ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวเกิดความอุ่นใจมากยิ่งขึ้น อีกทั้งชุมชนควรทำป้ายประชาสัมพันธ์คำเตือนหรือคำแนะนำการปฏิบัติ ตัวของนักท่องเที่ยวเพื่อความปลอดภัยมากยิ่งขึ้นซึ่งป้ายประชาสัมพันธ์คำเตือนด้านความปลอดภัยจะเป็นอีก สิ่งที่คอยเป็นตัวช่วยในการแนะนำนักท่องเที่ยวและอีกปัจจัยที่สำคัญที่ชุมชนควรปรับปรุงเพิ่มเติม คือ จัด สถานที่ด้านอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นเตรียมพร้อมไว้ดูแลนักท่องเที่ยวในกรณี เกิดเหตุฉุกเฉินแก่นักท่องเที่ยวควบคู่กับการประชาสัมพันธ์และประสานงานให้ข้อมูลด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวเพื่อ ทำให้นักท่องเที่ยวที่เยือนชุมชนตลาดน้อยมีความอุ่นใจในด้านความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ซึ่งชุมชนประสาน ชุมชนและคณะกรรมการตลาดน้อยควรหารือมาตรการด้านความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวกับหน่วยงาน กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อพัฒนาระบบความปลอดภัยในชุมชนตลาดน้อยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

5.2.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยควรมีการต่อยอดในการนำไปทำการวิจัยต่อไป ปีถัด ๆ ไป เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย
2. ควรศึกษาหัวข้อด้านความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย เพื่อเป็นอีกแนวทางในการพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย
3. ควรทำการศึกษาทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเพื่อให้ได้ ข้อมูลที่มีใจความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้นเพื่อนำไปพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยให้ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). *ยุทธศาสตร์การส่งเสริมท่องเที่ยวสีเขียว (Green Tourism) พ.ศ. 2560-2564*. กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา.
- เกรียงศักดิ์ อุดมสินโรจน์. (2549). *การจัดการเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม*. สยาม อรุณศรีมรดก.
- คมกฤษ บังแสง. (2552). *ความตระหนักของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตลาดน้ำอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสาคร*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชุตีวรรณ ปราณิธรรม. (2562). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในครัวเรือนและในโรงแรม ของนักท่องเที่ยวชาวไทย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์]. สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
<http://libmod.nida.ac.th/th/website/home/index>
- ทัตพล วงศ์สามัคคี และพรสวรรค์ วิเชียรประเสริฐ. (2564). ผลกระทบจากการทับซ้อนของกิจกรรมในพื้นที่สาธารณะระดับชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนย่านตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร. *สารศาสตร์*, 2(4), 384-396. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/article/download/253527/171300/916243>
- ธนเดช อัครปัญญากุล. (2564). *ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดชัยนาทในมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต]. ศูนย์เรียนรู้และหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. <https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Tanadech.Aka.pdf>
- ธนพล จันทร์เรืองฤทธิ์. (2561). *แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ชุมชนริมน้ำจันทบูร อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ]. DSpace at Bangkok university.
http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/3887/3/thanaphol_chanr.pdf
- ปราง ศิลปะกิจ, สุระเกียรติ รัตนอำนวยศิริ, มุกด์ตรา ทองเวส, พรวิจิต แก้วชูศรี, ปริญพัชร วรรณัฐ, ศุภกรณ์ ดิษฐพันธ์ และพัชชา อุทิสวรรณกุล. (2564). ศิลปะบนพื้นที่และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์กรณีศึกษา ตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร. *วารสารชุมชนวิจัย*, 16(1), 23-25. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NRRU/article/download/253652/174534/948544>
- ปัญญาพร ธนาวชิรานันท์, ชนิษฐา ใจเป็ง, ณพงค์ รุจิวารัตน์ และ โชติมา ดีพลพันธ์ (2564). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ตามแนวทางชุมชนท่องเที่ยวโอท็อปนวัตกรรม. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, 31(2), 134-147. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pyu/article/view/257018/173448>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พิมพกานต์ ปัจจันตวิวัฒน์ และ บุญอนันต์ นทกุล. (2565). แนวทางในการออกแบบและจัดการพื้นที่เพื่อส่งเสริมการรับรู้สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนคลองแดน จังหวัดสงขลา และจังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารวิจัยและสารสถาปัตยกรรมการผังเมือง*, 19(2), 145-161. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jars/article/download/247297/172611>
- ภัทรสุดา มณฑา และ สุวันชัย หวนนากลาง. (2561). การศึกษาแนวทางการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว กรณีศึกษา : ตลาดน้ำบางน้อย จังหวัดสมุทรสาคร. *รายงานการประชุม Graduate School Conference*, 2(1), 568-575. <http://journalgrad.ssru.ac.th/index.php/miniconference/article/view/1753>
- ภาวิณี ปุณณกันต์, สากล ฉินะกุล และ เสริมยศ สมมัน. (2558). *คนเราตัดสินใจเพื่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างไร. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม.*
- ภิญญาพัชญ์ นาคภิบาล และ ละเอียด ขจรภัย. (2564). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชน อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. *วารสารร่วมพฤษ มหาวิทยาลัยเกริก*, 39(1), 86-102.
- ภูมิ ภูติมหาตมะ. (2558). *จิ่นย่านตลาดน้อย: ศรีทธาและเศรษฐกิจการค้าแห่งจิ่นสยาม. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 8(2), 2590-2606. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/45486/37625>
- โยษิตา เพ็ชร์ดี. (2562). *แนวทางการพัฒนาย่านตลาดนนทบุรี จังหวัดนนทบุรีให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว. [สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต]. ศูนย์เรียนรู้และหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Yosita.Phe.pdf*
- รุ่งภัสสรณ์ ศรีทธาธนพัฒน์. (2565). การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในมิติวิถีใหม่ของชาวชุมชนตลาดน้ำพื้นที่กรุงเทพมหานคร. *วิจิตรวรรณสาร*, 6(3), 105-118. <http://blog.bru.ac.th/2022/05/06/>
- ฤดี เสริมชยุต. (2563). กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด สำหรับการท่องเที่ยวชุมชน. *วารสารสังคมวิจัยและพัฒนา*, 2(4), 51-61. https://tci-thailand.org/detail_journal.php?id_journal=11553
- วจินี อารีรอบ, ธนัชพร มุสิกะบุตร, มัสลิน บัวบาน และ ชลิตา ตระกูลสุนทร. (2564). การพัฒนาโมเดลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิภาคตะวันตก เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืน. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*, 8(2), 45-63. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMSNPRU>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วิสาขา ภูจินดา และ ณิชฐิตา พัฒนเจริญ. (2564). การท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา : ชุมชนบ้าน สะนา ตำบลนาไร่ อำเภอนาไร่ จังหวัดอุทัยธานี. *วารสารวิจัยและพัฒนา*, 13(2), 304-319. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/irdssru>
- ศิวธิดา ภูมิธรรมณี. (2561). *แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดนครพนม*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยพะเยา]. ศูนย์บรรณสารและการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยพะเยา. <http://www.clm.up.ac.th/v1/>
- สนาม อรุณศรีกรกต และจำลอง โพธิ์บุญ. (2562). *ISO 14001 : 2015 มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สารินีย์ สุวรรณศีลศักดิ์. (2555). ความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน กรณีศึกษาตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารวิทยบริการ*, 23(3), 1-9. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. <https://journal.oas.psu.ac.th/index.php/asj>
- สิริภัทร์ โชติช่วง, นนทิกัด เพียรโรจน์, ณิชมน ราชรักษ์ และวีระศักดิ์ คงฤทธิ. (2561). ทศนคดีด้าน 7 Greens ที่มีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวในเกาะสมุย. *วารสารคณะบริหารธุรกิจเศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร*, 13(1). 124-136. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/BECJournal>
- สุชาติดา กะมะลานนท์. (2560). กระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารปัญญา*, 24(1), 8-17.
- อานวย วัฒนกรสิริ. (2557). การจัดการสิ่งแวดล้อม. *วารสารวิชาการเทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อมบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม*, 1(1), 43-53. <https://e-library.siam.edu/journal-of-energy-and-environment-technology-of-graduate-school-siam-technology-college/>
- Buckley, R. C. (2011). Tourism and environment. *The Annual Review of Environment. Queensland*, 409. 36.397-416. <https://www.annualreviews.org/doi/abs/10.1146/annurev-environ-041210-132637>
- Chubchuwong, M., Beise-Zee, R., & Speech, W. M. (2015). The Effect of Nature-based Tourism, Destination Attachment and Property Ownership on Environmental-friendliness of Visitors: A Study in Thailand. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 20(6), 656 – 679.
- Chubchuwong, M. (2017). Local environment responsibility: an obligation of resort hotels. *Suthiparithat Journal*, 31(97), 234-246. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/DPUSuthiparithatJournal>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Costanza, R., Norton, B. G., & Haskell, B. D. (Eds.). (1992). *Ecosystem health: new goals for environmental management*. Island Press.
<https://doi.org/10.1177/027046769401400438>
- Dwyer, L., Edward, D., Mistilis, N., Roman, C., & Scott, N. (2009). Destination and enterprise management for a tourism future. *Tourism Management*. 30(1), 63-74.
- Styles, D., Schonberger, H & Gaivez Martos, J. L. (2013). Best Environmental Management Practice in the Tourism Sector. Publications office of the European Union.
- Yamane, T (1973). *Statistics: an introductory analysis*. Harper & Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์

แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์

งานวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานครในมิติด้าน
สิ่งแวดล้อม

ชุดที่ 1 ใช้สัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชน
ตลาดน้อยไม่ต่ำกว่า 2 ครั้ง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

วันที่สัมภาษณ์.....

เพศ..... อายุ..... อาชีพ.....

ระดับการศึกษา.....

จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยด้านสิ่งแวดล้อมที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อย

1. ท่านมีความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมและความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยอย่างไร

.....
.....
.....

2. ท่านคิดว่าชุมชนตลาดน้อยมีการจัดการดูแลด้านสิ่งแวดล้อมสุขอนามัยที่ดีหรือไม่ อย่างไร ยกเหตุผล
ประกอบ

.....
.....
.....

3. ในปัจจุบันแหล่งชุมชนตลาดน้อยท่านคิดว่ามีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสุขอนามัยด้านใดบ้าง

.....
.....
.....

4. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรในการแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย

.....
.....
.....
.....

แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์

งานวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร

ในมิติด้านสิ่งแวดล้อม

ชุดที่ 2 ใช้สัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน ในชุมชนตลาดน้อยไม่ต่ำกว่า 5 ปี ประกอบไปด้วยประธานชุมชน พ่อค้าแม่ค้า และคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดน้อย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

วันที่สัมภาษณ์.....

เพศ..... อายุ..... อาชีพ.....

ตำแหน่ง.....

ระดับการศึกษา.....

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่.....ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของประธานชุมชนคนที่อาศัยในชุมชนตลาดน้อย

1. ท่านมีความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมและความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตลาดอย่างไร

.....
.....
.....
.....

2. ท่านคิดว่าท่านมีส่วนร่วมในดูแลรักษาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....
.....

3. ในปัจจุบันท่านคิดว่าชุมชนตลาดน้อยได้รับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมสุขอนามัยด้านใดบ้าง

.....
.....
.....
.....

4. ท่านมีความคิดเห็นแนวทางการแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและข้อเสนอแนะของชุมชนตลาดน้อยอย่างไร เพราะเหตุใดยกเหตุผลประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีความคิดเห็นแนวทางการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยของชุมชนตลาดน้อยให้ดีขึ้นได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถามงานวิจัย

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานครในมิติด้านสิ่งแวดล้อม

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลระดับความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปประกอบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการท่องเที่ยว คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากการตอบแบบสอบถามของท่านให้ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เกิดประสิทธิผลและเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้อยต่อไป ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามอันเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านเองมากที่สุด

1. เพศ

1.1) ชาย

1.2) หญิง

2. อายุ

2.1) 18-30 ปี

2.2) 31- 40 ปี

2.3) 41 – 50 ปี

2.4) 51 – 60 ปี

2.5) 61 ขึ้นไป

3. อาชีพ

3.1) นักเรียน/นักศึกษา

3.2) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

3.3) พนักงานบริษัทเอกชน

3.4) เจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว

3.5) อื่น ๆโปรดระบุ.....

4. สถานภาพสมรส

4.1) โสด

4.2) สมรส

4.3) หย่า

4.4) หม้าย

5. ระดับการศึกษา

5.1) มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

5.2) มัธยมศึกษาตอนปลาย

5.3) อนุปริญญา/ปวส.

5.4) ปริญญาตรี

5.5) ปริญญาโทและสูงกว่า

6. รายได้

- 6.1) ต่ำกว่า 15,000 บาท 6.2) 15,001 – 30,000 บาท
 6.3) 30,001 – 45,000 บาท 6.4) 45,001 – 60,000 บาท
 6.5) 60,001 บาทขึ้นไป

7. ภูมิภาค

- 7.1) กรุงเทพฯและปริมณฑล 7.2) ภาคเหนือ
 7.3) ภาคกลาง 7.4) ภาคตะวันออก
 7.5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 7.6) ภาคใต้
 7.7) ภาคตะวันตก

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในลงใน ระดับความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อยจังหวัด กรุงเทพมหานครของทำนมากที่สุด โดยแบ่งเป็น (5 = เห็นด้วยมากที่สุด, 4 = เห็นด้วยมาก, 3 = เห็นด้วย ปานกลาง, 2 = เห็นด้วยน้อย, 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลาดน้อย	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
8. ชุมชนตลาดน้อยมีความสะอาด					
9. ชุมชนตลาดน้อยปราศจากขยะมูลฝอย					
10. ชุมชนตลาดน้อยมีถังขยะเพียงพอ					
11. ชุมชนตลาดน้อยปราศจากกลิ่นรบกวนจากขยะ สิ่งปฏิกูล และจากท่อระบายน้ำ					
12. ชุมชนตลาดน้อยมีการจัดระเบียบด้านถังขยะ แต่ละประเภทอย่างเหมาะสม					
13. ร้านอาหารในชุมชนตลาดน้อยมีความสะอาด ดูน่าเชิญชวนให้เข้ารับประทาน					
14. ชุมชนตลาดน้อยปราศจากการขีดเขียนที่สกปรกตามกำแพงและจุดต่าง ๆ					
15. ทางเดินในชุมชนมีความสะอาด					

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรณรงค์ส่งเสริม ปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชน ตลาดน้อย	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย มากที่สุด (5)	เห็นด้วย มาก (4)	เห็นด้วย ปานกลาง (3)	เห็นด้วย น้อย (2)	เห็นด้วย น้อยที่สุด (1)
16. ชุมชนตลาดน้อยมีการรณรงค์ให้ลดการใช้ถุงพลาสติกหรือบรรจุภัณฑ์ที่ทำลายสิ่งแวดล้อม					
17. ชุมชนตลาดน้อยมีการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านการอนุรักษ์และปลูกจิตสำนึกสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการท่องเที่ยว					
18. ชุมชนตลาดน้อยมีการรณรงค์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนสีเขียว					
19. ชุมชนตลาดน้อยมีการออกกฎระเบียบด้านการดูแลความสะอาดและสิ่งแวดล้อมให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตาม					
20. ชุมชนตลาดน้อยมีการใช้ยานพาหนะที่ประหยัดพลังงานไว้สำหรับนักท่องเที่ยว					
21. ชุมชนตลาดน้อยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เน้นการดูแลอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
22. โรงแรมหรือที่พักในย่านชุมชนตลาดน้อยมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
23. ชุมชนตลาดน้อยมีช่องทางรับข้อเสนอแนะความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์พัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม					
24. ชุมชนตลาดน้อยมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง					
25. ชุมชนตลาดน้อยมีป้ายประชาสัมพันธ์คำเตือนหรือคำแนะนำการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวเพื่อความปลอดภัย					
26. ชุมชนตลาดน้อยมีสถานที่หรืออุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นเตรียมพร้อมไว้ดูแลนักท่องเที่ยว					
27. ชุมชนตลาดน้อยมีศูนย์ประชาสัมพันธ์และประสานงานให้ข้อมูลด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นในการพัฒนาคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมเกี่ยวกับชุมชนตลาด
น้อยกรุงเทพมหานคร

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

นาย มนต์ศิระ จรุงสุทธิ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2550

ปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2557 – 2562

Senior Guest Service Agent

บริษัท เอเชีย แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด

พ.ศ. 2555 – 2556

Administrator and Receptionist

สถาบันสอนภาษาอังกฤษ English World